

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΒΟΥΛΗΣ

Ι' ΠΕΡΙΟΔΟΣ (ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΜΕΝΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ)

ΣΥΝΟΔΟΣ Γ'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΡΛΑ'

Τετάρτη 18 Ιουνίου 2003 (πρωΐ)

Αθήνα, σήμερα στις 18 Ιουνίου 2003, ημέρα Τετάρτη και ώρα 10.55' συνήλθε στην Αίθουσα των συνεδριάσεων του Βουλευτηρίου η Βουλή σε ολομέλεια για να συνεδριάσει υπό την προεδρία του Προέδρου αυτής κ. **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗ**.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αρχίζει η συνεδρίαση.

Παρακαλείται ο κύριος Γραμματέας να ανακοινώσει τις αναφορές προς το Σώμα.

(Ανακοινώνονται προς το Σώμα από την κ. Μαρία Θωμά, Βουλευτή Αχαΐας, τα ακόλουθα:

A. ΚΑΤΑΘΕΣΗ ΑΝΑΦΟΡΩΝ

1) Ο Βουλευτής Λασιθίου κ. **ΜΙΧΑΛΗΣ ΚΑΡΧΙΜΑΚΗΣ** κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας στο οποίο ζητείται η άμεση κατασκευή αντικατολισθητικών έργων στον επαρχιακό δρόμο Ιεράπετρας – Κουτσούρας Λασιθίου.

2) Ο Βουλευτής Λασιθίου κ. **ΜΙΧΑΛΗΣ ΚΑΡΧΙΜΑΚΗΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία η Πανελλήνια Ομοσπονδία Υπαλλήλων Οργανισμών Εγγείων Βελτιώσεων ζητεί να συνεχισθεί η καταβολή των ειδικών επιδομάτων στους εργαζόμενους των ΟΕΒ.

3) Ο Βουλευτής Καρδίτσας κ. **ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Επιμορφωτικός Πολιτιστικός Σύλλογος Απανταχού Κουμπουριανιτών ζητεί την κατασκευή έργων υποδομής στην περιοχή Κουμπουριανών Καρδίτσας.

4) Ο Βουλευτής Λασιθίου κ. **ΜΙΧΑΛΗΣ ΚΑΡΧΙΜΑΚΗΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Σύνδεσμος Συνταξιούχων ΕΑΠΑΕ ζητεί την επίλυση συνταξιοδοτικού προβλήματος των μελών του.

5) Ο Βουλευτής Καρδίτσας κ. **ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Σύλλογος Αργιθεατών Καρδίτσας «Η ΜΕΡΙΜΝΑ» ζητεί οικονομική ενίσχυση για τη διοργάνωση πολιτιστικών εκδηλώσεων.

6) Ο Βουλευτής Καρδίτσας κ. **ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Σύνδεσμος Φιλόλογων Νομού Καρδίτσας ζητεί οικονομική στήριξη για τη διοργάνωση συνεδρίου του.

7) Ο Βουλευτής Θεσσαλονίκης κ. **ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΠΑΠΑΘΕΜΕΛΗΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία η Διασωματειακή

Επιτροπή Οπτικοακουστικού ζητεί την απόσυρση τροπολογίας που θίγει εργασιακά δικαιώματα του οπτικοακουστικού κλάδου.

8) Ο Βουλευτής Θεσσαλονίκης κ. **ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΠΑΠΑΘΕΜΕΛΗΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία ο κ. Αθ. Τσαγκάρης ζητεί να ενταχθούν και οι Διοικητικοί Υπάλληλοι των Πανεπιστημίων στο Ν. 3027/2002.

9) Ο Βουλευτής Πειραιά κ. **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Ν. ΚΡΗΤΙΚΟΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία η Κοινότητα Οίας ζητεί τη δρομολόγηση πλοίου απ' ευθείας από τον Πειραιά για τη νήσο Θηρασία.

10) Ο Βουλευτής Πειραιά κ. **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Ν. ΚΡΗΤΙΚΟΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία Κάτοικοι περιοχής Δραπετσώνας Πειραιά ζητούν να ακυρωθεί η υπ' αριθμ. 5747/21-4-2003 απόφαση.

11) Ο Βουλευτής Έβρου κ. **ΘΕΟΦΑΝΗΣ ΔΗΜΟΣΧΑΚΗΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία το Περιφερειακό Συμβούλιο Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Εργαζομένων Δημοσίων Νοσοκομείων διαμαρτύρεται για την έλλειψη προσωπικού από τα Νοσοκομεία και Κέντρα Υγείας της περιφέρειας.

12) Ο Βουλευτής Έβρου κ. **ΘΕΟΦΑΝΗΣ ΔΗΜΟΣΧΑΚΗΣ** κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Σύλλογος Ωρομισθίων Εκπαιδευτικών Έβρου ΟΑΕΔ – ΚΕΤΕΚ Ορεστιάδας ζητεί τροποποίηση σε διάταξη νομοσχεδίου που αφορά τον κλάδο τους.

13) Ο Βουλευτής Αχαΐας κ. **ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ** κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας που αφορά στην υπολειτουργία κλινικών και τμημάτων του Νοσοκομείου «Άγιος Ανδρέας» στην Πάτρα, λόγω έλλειψης διευθυντών και επιστημονικού προσωπικού.

14) Ο Βουλευτής Αχαΐας κ. **ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ** κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας που αφορά στο κύμα απολύσεων και στο δημόσιο τομέα.

15) Ο Βουλευτής Αχαΐας κ. **ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ** κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας που αφορά στην ασφαλή διακίνηση κινέζικων εμπορευμάτων στην αγορά της Πάτρας.

16) Ο Βουλευτής Αχαΐας κ. **ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ** κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας που αφορά στην προβλημα-

τική σήμανση από τις εξόδους της Περιφερειακής μέχρι το κέντρο της Πάτρας.

17) Ο Βουλευτής Αχαΐας κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας που αφορά στις αυτοσχέδιες χωματερές στις όχθες ποταμών στην περιοχή του Δήμου Ρίου Αχαΐας.

18) Ο Βουλευτής Αχαΐας κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία σπουδαστές του ΙΕΚ – ΕΚΑΒ Πάτρας διαμαρτύρονται για το πρόγραμμα STAGE του ΟΑΕΔ.

19) Ο Βουλευτής Αχαΐας κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμαρχος Καλαβρύτων ζητεί την υλοποίηση έργων για την καλύτερη λειτουργία του Χιονοδρομικού Κέντρου Καλαβρύτων.

20) Ο Βουλευτής Αχαΐας κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμος Τριταίας Νομού Αχαΐας ζητεί την αποκατάσταση σεισμοπλήκτων του Δήμου του.

21) Ο Βουλευτής Αχαΐας κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμος Καλαβρύτων Νομού Αχαΐας ζητεί την επίλυση προβλημάτων, δοσοποίας, πολεοδομικού σχεδιασμού κ.λπ. που αντιμετωπίζει ο Δήμος.

22) Ο Βουλευτής Πέλλας κ. ΙΩΡΔΑΝΗΣ ΤΖΑΜΤΖΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Αγροτικός Σύλλογος Κρύας Βρύσης και Περιχώρων ζητεί την επίλυση προβλήματος δανειοδότησης από την ΑΤΕ.

23) Οι Βουλευτές κύριοι ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΙΟΓΚΑΣ και ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΖΕΚΗΣ κατέθεσαν αναφορά με την οποία το Εργατούπαλληλικό Κέντρο Νομού Φωκίδας ζητεί τη διατήρηση του δημόσιου χαρακτήρα της κοινωνικής ασφάλισης.

Β. ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΩΝ ΣΕ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ

1. Στην με αριθμό 8507/11-4-03 ερώτηση της Βουλευτού κ. Ζέας Μακρή δόθηκε με το υπ' αριθμ. 22949/28-5-03 έγγραφο από τον Υφυπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της ανωτέρω ερώτησης, σας πληροφορούμε τα ακόλουθα:

Στο Γ' ΠΕΠ Θεσσαλίας περιλαμβάνεται ποσό ύψους 880.000,00 ευρώ για ενέργειες Τουριστικής Προβολής της Περιφέρειας, οι οποίες πρέπει να υπακούουν σε συγκεκριμένο "Marketing Plan" του υφιστάμενου Τουριστικού Προϊόντος της Θεσσαλίας. Το εν λόγω "Marketing Plan" χρηματοδοτείται από πόρους της Τεχνικής Βοήθειας του προγράμματος και ήδη εκπονείται. Μετά την ολοκλήρωσή του θα καταστεί δυνατή η χρηματοδότηση ενεργειών προβολής και προώθησης του Τουριστικού Προϊόντος της Θεσσαλίας, σύμφωνα με το ισχύον Κανονιστικό και Νομοθετικό πλαίσιο.

Ο Υφυπουργός
Λ. ΠΑΠΑΔΗΜΑΣ»

2 Στην με αριθμό 8785/18-4-03 ερώτηση του Βουλευτή κ. Κωνσταντίνου Καρρά δόθηκε με το υπ' αριθμ. 23121/27-5-03 έγγραφο από τον Υφυπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην ανωτέρω ερώτηση που κατέθεσε στη Βουλή ο Βουλευτής κ. Κ. Καρράς, που αναφέρεται στο αντικείμενο του θέματος, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Το πρόγραμμα της απόκτησης εργασιακής εμπειρίας ανέργων στη φύλαξη σχολικών κτιρίων καταρτίστηκε πιλοτικά με την από 9-12-1999 προγραμματική Σύμβαση μεταξύ των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, Δημόσιας Τάξης και της ΚΕΔΚΕ, του ΟΑΕΔ και της ΕΕΤΑΑ,

και στόχο είχε τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας για την καταπολέμηση της ανεργίας.

Το πρόγραμμα πραγματοποιείται σε 145 ΟΤΑ όλης της χώρας και καλύπτει 3300 ανέργους;

Δεδομένου ότι το εν λόγω πρόγραμμα θεωρείται μία από τις επιτυχημένες παρεμβάσεις της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην τοπική της κοινωνία, το Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης αποφάσισε το πρόγραμμα αυτό καθώς και η παραμονή των 3300 σχολικών φυλάκων να παραταθεί μέχρι τις 31-12-2003.

Ωστόσο, για τη συνέχιση του προγράμματος, πέραν της στήριξης που παρέχει το Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης στο εν λόγω πρόγραμμα, απαιτείται η ενεργός βούληση των οικείων Δήμων, στα πλαίσια των πολλαπλών αρμοδιοτήτων που έχουν εκχωρηθεί στην Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Προς τούτο το ΥΠ.Ε.Σ.Δ.Δ.Α. με την Α.Π. οικ.8084/20-2-03 εγκύλιο προς τις Περιφέρειες του Κράτους γνώρισε ότι, μετά τη λήξη του προγράμματος της Φύλαξης Σχολικών Κτιρίων, ήτοι 31-12-03, Δήμοι που έχουν ενταχθεί στο εν λόγω πρόγραμμα είναι αναγκαίο να προβλέψουν στον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας τους θέσεις κατηγορίας Δ.Ε. κλάδου φυλάκων σχολικών κτιρίων.

Μετά την προβλεψη αυτή, η κάλυψη των εν λόγω θέσεων θα γίνει με την καθοριζόμενη διαδικασία για την πρόσληψη μόνιμου προσωπικού σχολικών φυλάκων. Ειδικότερα, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 27 παρ. 5α και β του ν.3013/02 παρέχεται η δυνατότητα στους Ο.Τ.Α. Α' βαθμού να προσλάβουν προσωπικό όλων των κατηγοριών, μεταξύ αυτών και σχολικών φυλάκων, πλην των κατηγοριών Π.Ε. Διοικητικού και Π.Ε. Οικονομικού, Τ.Ε. Διοικητικού-Λογιστικού και Δ.Ε. Διοικητικών Γραμματέων, με προκήρυξη που θα εκδώσουν, χωρίς να απαιτείται έγκριση της τριμελούς εξ Υπουργών Επιτροπής, αλλά με τήρηση της διαδικασίας του άρθρου 18 του ν.2190/94, όπως ισχύει κάθε φορά.

Ειδικότερα, όσοι απασχολήθηκαν στο πρόγραμμα αυτό, εφόσον συμμετάσχουν σε διαδικασίες πλήρωσης θέσεων τακτικού προσωπικού του οικείου Ο.Τ.Α., δικαιούνται να λάβουν την προσαύξηση του κριτηρίου της εμπειρίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 8 παρ.2 του ν. 3051/2002.

Ο διατάξεις που αφορούν την προσαύξηση αυτή θα εφαρμόζονται σε προκηρύξεις πλήρωσης των θέσεων αυτών που θα εκδοθούν μέχρι 31-12-2004.

Ο Υφυπουργός
Λ. ΠΑΠΑΔΗΜΑΣ»

3. Στην με αριθμό 8821/18-4-03 ερώτηση του Βουλευτή κ. Κωνσταντίνου Κιλτίδη δόθηκε με το υπ' αριθμ. 23119/27-5-03 έγγραφο από τον Υφυπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην ανωτέρω ερώτηση του Βουλευτή κ. Κωνσταντίνου Κιλτίδη, αναφορικά με το αντικείμενο του θέματος, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Στα πλαίσια του προγραμματισμού προσλήψεων έτους 2001 η υπηρεσία μας συγκέντρωσε τα αιτήματα κάλυψης των κενών οργανικών θέσεων Εποπτών Δημόσιας Υγείας, των ΟΤΑ β' βαθμού.

Τα αιτήματα αυτά διαβιβάστηκαν στην προβλεπόμενη από το άρθρο 2 παρ. 1 της ΠΥΣ 55/98 Τριμελής εξ Υπουργών Επιτροπή για τη σχετική έγκριση και τη, στη συνέχεια προκήρυξη πλήρωσής τους.

Με την αριθμ. ΔΙΠΠ/Φ.ΕΓΚΡ.1/258/15613/30-7-2001 απόφαση της εν λόγω Επιτροπής εγκρίθηκε αντίστοιχα η πλήρωση 190 θέσεων ΤΕ Εποπτών Δημόσιας Υγείας για τους ΟΤΑ β' βαθμού της χώρας. Συγκεκριμένα, για τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Κιλκίς έχει εγκριθεί η πλήρωση τριών (3) κενών οργανικών θέσεων Εποπτών Δημόσιας Υγείας.

Στη συνέχεια, κατά πάγια πρακτική της διαδικασίας προσλήψεων, οι πίνακες απεστάλησαν στους ενδιαφερόμενους φορείς, προκειμένου να επιβεβαιώσουν την ανάγκη κάλυψης των αιτου-

μένων θέσεων, ώστε να αποφευχθούν τα προβλήματα που πολλές φορές δημιουργούνται με την τοποθέτηση των επιτυχόντων είτε από λάθος προγραμματισμό είτε από την κάλυψη των θέσεων, με μετατάξεις.

Οι παραπάνω οριστικοί πίνακες για την κάλυψη των κενών θέσεων Εποπτών Δημόσιας Υγείας, έχουν πρωθηθεί στο ΑΣΕΠ και αναμένεται η σχετική προκήρυξη.

Επιπλέον στα πλαίσια του τριετούς προγραμματισμού προσλήψεων, για τους ΟΤΑ β' βαθμού η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Κιλκίς, δεν έχει προγραμματίσει την πλήρωση κενών θέσεων Εποπτών Δημόσιας Υγείας.

**Ο Υφυπουργός
Λ. ΠΑΠΑΔΗΜΑΣ»**

4. Στην με αριθμό 9008/5-5-03 ερώτηση του Βουλευτή κ. Νίκου Αγγελόπουλου δόθηκε με το υπ' αριθμ. Β1/10021/11417/1924/26-5-03 έγγραφο από τον Υφυπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της υπ' αριθ. 9008/5-5-2003 ερώτησης που κατατέθηκε στην Βουλή από το Βουλευτή κ. Αγγελόπουλο Νικόλαο αναφορικά με την ανέγερση κτιρίου ΙΚΑ σε ιδιόκτητο οικόπεδο του στο Μεσολόγγι, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Το ΙΚΑ απέκτησε στο Μεσολόγγι οικόπεδο επιφανείας 5324 τ.μ., με βάση το με αριθ.4745/95 πωλητήριο του Υπουργείου Οικονομικών και κατόπιν συμψηφισμού χρεών του Δημοσίου προς το ΙΚΑ , ύψους 55.902.000δρχ.

Εκπονήθηκαν οι προμελέτες (αρχιτεκτονική και στατική) του νέου κτιρίου.

Επίσης έγινε η γεωτεχνική έρευνα του οικοπέδου, από την οποία προέκυψε η ανάγκη βελτίωσης του υπεδάφους θεμελίωσης με τη μέθοδο της προφόρτισης.

Εν συνεχείᾳ έγινε η δημοπρασία του έργου «βελτίωση του υπεδάφους θεμελίωσης με τη μέθοδο της προφόρτισης σε οικόπεδο του ΙΚΑ στο Μεσολόγγι», προϋπολογισμού 117.740 Ευρώ.

Από τη δημοπρασία αναδείχθηκε ανάδοχος, αλλά σύμβαση τελικώς δεν υπεγράφη, λόγω του ότι το ακίνητο δηλώθηκε στον Οργανισμό Κτηματολογίου και Χαρτογραφήσεων Ελλάδας (ΟΚΧΕ) στο Δήμο Μεσολογγίου στις 5-6-1997 και σε απόσπασμα Προσωρινού Κτηματολογικού Πίνακα της Πρώτης Ανάρτησης, η ιδιοκτησία του ΙΚΑ εμφανίζεται περιορισμένη, ήτοι 3.495τ.μ.

Το ΙΚΑ Μεσολογγίου υπέβαλε σχετική ένσταση.

Από έρευνα που διενεργήθηκε διαιτιστώθηκε ότι μέρος του οικοπέδου διεκδικείται από τρίτους οι οποίοι αναφέρουν ως αιτία κτήσης, α) κληρονομιά και β) δικαστική απόφαση.

Επίσης έχει ασκηθεί εκ μέρους του Λιμενικού Ταμείου Μεσολογγίου διεκδικητική αγωγή, ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Μεσολογγίου, κατά του Ελληνικού Δημοσίου, και μέσα στις οικοπεδικές εκτάσεις που διεκδικεί το ως άνω Ταμείο είναι και το οικόπεδο ίδιοκτησίας του ΙΚΑ.

Τέλος σημειώνουμε ότι έχει κατατεθεί ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Μεσολογγίου, η με αριθμ. κατάθεσης 120/2000 διεκδικητική αγωγή, εκ μέρους του Ιδρύματος, η οποία συζητήθηκε και εκδόθηκε προδικαστική απόφαση για την εξέταση των μαρτύρων.

**Ο Υφυπουργός
ΡΟΒΕΡΤΟΣ ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΣ»**

5. Στην με αριθμό 9012/5-5-03 ερώτηση του Βουλευτή κ. Γεωργίου Καρασμάνη δόθηκε με το υπ' αριθμ. Φ 90022/11523/2518/26-5-03 έγγραφο από τον Υφυπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην αριθμ. 9012/5-5-03 ερώτηση, που κατατέθηκε στην Βουλή από το Βουλευτή κ. Γεώργιο Καρασμάνη, σχετικά με το προαναφερόμενο θέμα, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Η Διοίκηση του Ιδρύματος ευθύς ως ετέθη το θέμα της πρόσληψης γιατρού νευρολόγου στο Παρ/μα ΙΚΑ Σκύδρας, κατόπιν

αιτημάτων φορέων της περιοχής (δήμαρχος, βουλευτές κλπ.) αποφάσισε τη μετακίνηση του νευρολόγου και της ψυχίατρου της Ν.Μ.Υ. ΙΚΑ Έδεσσας για (1) ημέρα έκαστος, εβδομαδιαίως, στο Παρ/μα ΙΚΑ Σκύδρας προκειμένου να εξυπηρετούνται οι ασφαλισμένοι της περιοχής, λόγω μη ύπαρξης οργανικής θέσης νευρολόγου στο εν λόγῳ Παρ/μα.

Σημειώνουμε ότι το ΙΚΑ έχει περιορισμένες δυνατότητες πρόσληψης γιατρών για την κάλυψη των αναγκών του κυρίως στις περιπτώσεις που δεν υφίστανται οργανικές θέσεις, καθόσον η έγκριση της Τριμελούς Επιτροπής για κατ' εξαίρεση προσλήψεις επιπρέπει στο ίδρυμα την πρόσληψη Ιατρικού προσωπικού έτσι ώστε να μην υπερβαίνουν οι υπηρεστούντες και οι προσλαμβανόμενοι το σύνολο των προβλεπομένων οργανικών θέσεων ιατρικού προσωπικού.

Από τα προαναφερόμενα καθίσταται σαφές ότι η Διοίκηση του ΙΚΑ λαμβάνοντας υπόψη το αίτημα της τοπικής κοινωνίας αλλά και τις ανάγκες των ασφαλισμένων του Παρ/τος ΙΚΑ Σκύδρας λειτούργησε με ευαισθησία άμεσα και αποτελεσματικά στα πλαίσια των δυνατοτήτων της και της νομιμότητας την ενδεινόμενη στην συγκεκριμένη περίπτωση λύση.

**Ο Υφυπουργός
ΡΟΒΕΡΤΟΣ ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΣ»**

6. Στην με αριθμό 9016/5-5-03 ερώτηση του Βουλευτή κ. Σπήλιου Σπηλιώτου δόθηκε με το υπ' αριθμ. 1075/21-5-03 έγγραφο από τον Υπουργό Πολιτισμού η ακόλουθη απάντηση:

«Σχετικά με την υπ' αριθμ. 9016/05.05.2003 ερώτηση του Βουλευτή κ. Σπήλιου Σπηλιώτου, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Στο Συμβούλιο Υπουργών Εκπαίδευσης Νεότητας και Πολιτισμού που έλαβε χώρα στις 5 και 6 Μαΐου 2003 και ειδικότερα, στις 6.5.2003 (2η μέρα διεξαγωγής του Συμβουλίου Υπουργών Πολιτισμού και Οπτικοακουστικών), στις Βρυξέλλες, εγκρίθηκε ομόφωνα το σχέδιο Απόφασης του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης περί ορισμού της Πάτρας ως Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης του 2006, χωρίς κανένα πρόσθετο όρο.

**Ο Υπουργός
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ»**

7. Στην με αριθμό 9021/5-5-03 ερώτηση του Βουλευτή κ. Παναγιώτη Λαφαζάνη δόθηκε με το υπ' αριθμ. 22997/28-5-03 έγγραφο από τον Υφυπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της ανωτέρω ερώτησης, που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Π. Λαφαζάνης, με την οποία καταγγέλλεται αυθαίρετη κατάληψη από την πρεσβεία των Η.Π.Α., κοινόχροηστων χώρων που περιβάλλουν το ακίνητο στο οποίο στεγάζονται οι υπηρεσίες της, σας πληροφορούμε ότι με το υπ' αριθ. 19769/8.5.03 έγγραφό μας, ζητήσαμε στοιχεία για το θέμα αυτό από την Περιφέρεια Αττικής, τα οποία θα σας αποστείλουμε μόλις περιέλθουν στο Υπουργείο.

**Ο Υφυπουργός
Λ. ΠΑΠΑΔΗΜΑΣ»**

8. Στην με αριθμό 9056/6-5-03 ερώτηση του Βουλευτή κ. Παναγιώτη Λαφαζάνη δόθηκε με το υπ' αριθμ. 2019/28-5-03 έγγραφο από τον Υφυπουργό Πολιτισμού η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της από 6/5/03 ερώτησης του Βουλευτή Π. Λαφαζάνη, σας επισυνάπτουμε τις αριθ. 16192/23-5-03 και 16193/23-5-03 αποφάσεις του Γενικού Γραμματέα Αθλητισμού από τις οποίες προκύπτει ότι δεν είναι δυνατή η παροχή της ειδικής αθλητικής αναγνώρισης στους Συνδέσμους Κριτών Κλασσικού Αθλητισμού Πειραιά και Δυτικής Αττικής για τους λόγους που αναφέρονται στις ανωτέρω αποφάσεις.

**Ο Υφυπουργός
ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΙΑΝΗΣ»**

Σημ.: Τα συνημμένα σχετικά έγγραφα ευρίσκονται στο αρχείο της Δ/νσης Κοινοβουλευτικού Ελέγχου (Τμήμα Ερωτήσεων)

9. Στην με αριθμό 9064/6-5-03 ερώτηση του Βουλευτή κ. Ευάγγελου Μπασιάκου δόθηκε με το υπ' αριθμ. 22953/28-5-03 έγγραφο από τον Υφυπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της ανωτέρω ερώτησης του Βουλευτή κ. Ε. Μπασιάκου και στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων μας, σας γνωρίζουμε ότι στο Ειδικό Πρόγραμμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ε.Π.Τ.Α) της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδος, εντάχθηκε η χρηματοδότηση του Δ. Διστόμου για την κάλυψη των εξόδων της «εκδηλώσεως μνήμης για τις σφαγές του β' παγκοσμίου πολέμου από τους ναζιστές στο Δίστομο», συνολικού ποσού 50.000 ευρώ, με την με ΑΠ 610/21.05.2003 Απόφαση της Επιτροπής Παρακολούθησης του Ε.Π.Τ.Α (Επιτροπή του Αρθρου 13, παρ.6, του ν. 2539/97).

**Ο Υφυπουργός
Λ. ΠΑΠΑΔΗΜΑΣ»**

10. Στην με αριθμό 9084/9-5-03 ερώτηση του Βουλευτή κ. Αναστασίου Λιάσκου δόθηκε με το υπ' αριθμ. 22956/28-5-03 έγγραφο από τον Υφυπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της ανωτέρω ερώτησης, σας ενημερώνουμε ότι για τα θέματα ελέγχου της στατικότητας των σχολικών κτιρίων και της σχολικής στέγης αρμόδιο να απαντήσει είναι το συνεργωτώμενο Υπουργείο Εθνικής Παιδείας & Θρησκευμάτων.

Όσον αφορά τις επισκευές και τις συντήρησις των σχολικών κτιρίων για τις οποίες έχουν αρμοδιότητα οι Δήμοι και οι Κοινότητες, σας πληροφορούμε ότι μέσω των πιστώσεων της ΣΑΤΑ έτους 2001 και 2002 κατανεμήθηκαν στους α' βάθμιους ΟΤΑ της χώρας 117.787.664,11 ευρώ για την εκτέλεση σχετικών εργασιών στα σχολικά κτίρια της αρμοδιότητάς τους. Επίσης, στην πρώτη κατανομή της ΣΑΤΑ για το έτος 2003 έχουν προγραμματιστεί πιστώσεις ύψους 29.347.500,00 ευρώ στους ΟΤΑ για την επισκευή και συντήρηση σχολικών κτιρίων.

**Ο Υφυπουργός
Λ. ΠΑΠΑΔΗΜΑΣ»**

11. Στην με αριθμό 9086/6-5-03 ερώτηση του Βουλευτή κ. Αναστασίου Λιάσκου δόθηκε με το υπ' αριθμ. 22996/28-5-03 έγγραφο από τον Υφυπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της ανωτέρω ερώτησης, που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Αναστάσιος Λιάσκος, σχετικά με τους λόγους για τους οποίους δεν έχει συντελεσθεί μέχρι σήμερα η μεταβίβαση στο Δήμο Σκύρου, του κτιρίου που στέγαζε το πρώην δημοτικό σχολείο Καλαμιτσού - Καλικρίου - Λουτρών, καθώς και τα μέτρα που πρόκειται να ληφθούν για την απομάκρυνση των ιδιωτών που νέμονται στο κτίριο χωρίς άδεια και την προστασία της δημόσιας περιουσίας, σας πληροφορούμε ότι με τα υπ' αριθ. 20437/9.5.03 και 22182/22.5.2003 έγγραφά μας, ζητήσαμε στοιχεία για το θέμα αυτό από την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, τα οποία θα σας αποστείλουμε μόλις περιέλθουν στο Υπουργείο.

**Ο Υφυπουργός
Λ. ΠΑΠΑΔΗΜΑΣ»**

12. Στην με αριθμό 9093/6-5-03 ερώτηση του Βουλευτή κ. Θεόδωρου Σκρέκα δόθηκε με το υπ' αριθμ. 23120/27-5-03 έγγραφο από τον Υφυπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην ανωτέρω ερώτηση, που κατέθεσε στη Βουλή ο Βουλευτής κ. Θ. Σκρέκας αναφορικά με το αντικείμενο του θέματος, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Το πρόγραμμα της απόκτησης εργασιακής εμπειρίας ανέργων στη φύλαξη σχολικών κτιρίων έχει ως στόχο τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και την καταπολέμηση της ανεργίας,

πραγματοποιείται σε 145 Ο.Τ.Α. σε όλη τη χώρα και καλύπτει 3300 ανέργους.

Με την αριθμ. 11549/15-3-2002 Κοινή Απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών αναφορικά με τη διαδικασία και τα κριτήρια κατανομής των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων για το έτος 2002, υιοθετήθηκε σχετική πρόταση της Κ.Ε.Δ.Κ.Ε. και προβλέφθηκε διάθεση ποσού 2.934.703 _ (δρχ. 1.000.000.000) για την υλοποίηση του προγράμματος φύλαξης σχολικών κτιρίων.

Το Υπουργείο μας, στα πλαίσια εφαρμογής σχετικών προγραμματικών συμβάσεων μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου (Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Υπουργείο Δημόσιας Τάξης), του Ο.Α.Ε.Δ., της Κ.Ε.Δ.Κ.Ε. και της Ε.Ε.Τ.Α.Α. Α.Ε., διέθεσε με την αριθμ. 11359/14-3-2002 απόφασή του το ανωτέρω ποσό για την υλοποίηση του προγράμματος, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις παραπάνω συμβάσεις.

Πέραν του ποσού που καθορίσθηκε με την παραπάνω Κ.Υ.Α., διατέθηκε από τους Κ.Α.Π. επιπλέον ποσό 24.435.000 _ (δρχ. 8.326.226.250). Συνολικά, το ποσό της χρηματοδότησης για την υλοποίηση του εν λόγω προγράμματος για το έτος 2002 ανήλθε σε 27.369.703 _.

Επισημαίνεται ότι, κατόπιν του Α.Π. 1392/15-1-2003 εγγράφου της υπηρεσίας μας, όπου προβλεπόταν η συνέχιση του Προγράμματος, η περαιτέρω χρηματοδότηση αυτού από τους Κ.Α.Π. τρέχοντος έτους ανήλθε μέχρι σήμερα στο ποσό των 10.000.000 _, έναντι του ποσού που συνολικά θα διατεθεί για το σκοπό αυτό, το οποίο θα καθοριστεί ύστερα από πρόταση της Κ.Ε.Δ.Κ.Ε. στη σχετική Κ.Υ.Α. κατανομής αυτών.

Τονίζεται επιπλέον ότι, από την έναρξη ισχύος των διατάξεων της παρ. 7 του άρθρου 13 του Ν.2539/1997, όλες οι χρηματοδοτήσεις των Ο.Τ.Α. Α' βαθμού της χώρας εντάσσονται στους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους ή στους πόρους του ΕΠΤΑ.

Σημειώνεται ότι η χρηματοδότηση των Ο.Τ.Α. της χώρας από τους Κ.Α.Π γίνεται με Κοινή Υπουργική Απόφαση κατανομής αυτών κάθε έτους, ύστερα από πρόταση της Κ.Ε.Δ.Κ.Ε., αναφορικά με τα κριτήρια και τη διαδικασία κατανομής τους, ενώ από το ΕΠΤΑ, με την αξιοποίηση σχετικών μέτρων και δράσεων που έχουν προβλεφθεί στον ισχύοντα κανονισμό του και σύμφωνα με τη διαδικασία η οποία έχει καθοριστεί με τις αριθμ. 45329/27-11-99 και 25437/19-6-02 Αποφάσεις τους ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α.

Ωστόσο, για τη συνέχιση του προγράμματος, πέραν της στήριξης που παρέχει το Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης στο εν λόγω πρόγραμμα, απαιτείται η ενεργός βούληση των οικείων Δήμων, μέσω της πρόβλεψης των θέσεων σχολικών φυλάκων στον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας αυτών.

Προς τούτο το ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α. με την Α.Π. οικ.8084/20-2-03 εγκύρωλι προς τις, Περιφέρειες του Κράτους γνώρισε ότι, μετά τη λήξη του προγράμματος της Φύλαξης Σχολικών Κτιρίων, ήτοι 31-12-03, Δήμοι που έχουν ενταχθεί στο εν λόγω πρόγραμμα είναι αναγκαίο να προβλέψουν στον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας τους θέσεις κατηγορίας Δ.Ε. κλάδου φυλάκων σχολικών κτιρίων.

Μετά την πρόβλεψη αυτή, η κάλυψη των εν λόγω θέσεων θα γίνει με την καθοριζόμενη διαδικασία για την πρόσληψη μόνιμου προσωπικού σχολικών φυλάκων. Ειδικότερα, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 27 παρ.5α και β του Ν.3013/02 παρέχεται η δυνατότητα στους Ο.Τ.Α. Α' βαθμού να προσλάβουν προσωπικό όλων των κατηγοριών, μεταξύ αυτών και σχολικών φυλάκων, πλην των κατηγοριών Π.Ε. Διοικητικού και Π.Ε. Οικονομικού, Τ.Ε. Διοικητικού-Λογιστικού και Δ.Ε. Διοικητικών Γραμματέων, με προκήρυξη που θα εκδώσουν, χωρίς να απαιτείται έγκριση της τριμελούς εξ Υπουργών Επιτροπής, αλλά με τήρηση της διαδικασίας του άρθρου 18 του Ν.2190/94, όπως ισχεί κάθε φορά.

Ειδικότερα, όσοι απασχολήθηκαν στο πρόγραμμα αυτό, εφόσον συμμετάσχουν σε διαδικασίες πλήρωσης θέσεων τακτικού προσωπικού του οικείου Ο.Τ.Α., δικαιούνται να λάβουν την προ-

σαύξηση του κριτηρίου της εμπειρίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 8 παρ.2 του Ν.3051/2002.

Οι διατάξεις που αφορούν την προσαύξηση αυτή θα εφαρμόζονται σε προκηρύξεις πλήρωσης των θέσεων αυτών που θα εκδοθούν μέχρι 31-12-2004.

Επιπλέον, υπάρχει δυνατότητα μοριοδότησης της αποκτηθείσας εμπειρίας όσων ήδη εργάζονται ως σχολικοί φύλακες, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 3051/02 «Συνταγματικά Κατοχυρωμένες Ανεξάρτητες Αρχές, τροποποίηση και συμπλήρωση του συστήματος προσλήψεων στο δημόσιο τομέα και συναφείς ρυθμίσεις».

Τέλος, σας γνωρίζουμε ότι, με τις διατάξεις της παρ.11 του άρθρου 10 του Ν. 3051/2002, καταργείται το ανώτατο όριο ηλικίας πρόσληψης ή διορισμού στο Δημόσιο, τα Ν.Π.Δ.Δ., Ο.Τ.Α. Α' και Β' βαθμού και τα Ν.Π.Ι.Δ. του δημόσιου τομέα της παρ.1 του άρθρου 14 του Ν .2190/94 όπως ισχύει.

**Ο Υφυπουργός
Λ. ΠΑΠΑΔΗΜΑΣ»**

13. Στην με αριθμό 9095/6-5-03 ερώτηση των Βουλευτών κυρίων Δημητρίου Σιούφα και Προκόπη Παυλόπουλου δόθηκε με το υπ' αριθμ. 217/28-5-03 έγγραφο από τον Υφυπουργό Τύπου και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης η ακόλουθη απάντηση:

«Στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων μας και σε απάντηση της ανωτέρω ερώτησης, θα θέλαμε να σας ενημερώσουμε για τα εξής:

Τα Ε.Λ.Τ.Α. αναλαμβάνουν με το ειδικό τιμολόγιο των εκδοτών τη διακίνηση και διανομή στο εσωτερικό της χώρας του ημερήσιου και περιοδικού Τύπου, καθώς και κάθε άλλου οικονομικού, πολιτικού, καλλιτεχνικού, επιστημονικού, θρησκευτικού ή άλλου εντύπου που κυκλοφορεί στη χώρα μας, σε τακτά χρονικά διαστήματα, με ανώτατο χρονικό όριο τον μήνα για τις εφημερίδες και το τρίμηνο για τα περιοδικά, όπως εκάστοτε καθορίζεται με σχετική Απόφαση των Υπουργείων Τύπου & Μ.Μ.Ε., Μεταφορών & Επικοινωνιών και Οικονομικών, η οποία εκδίδεται κατ' εξουσιοδότηση των διατάξεων του άρθρου 13 παρ.15 του Ν.2328/95, του οποίου το τελευταίο εδάφιο της περίπτωσης γ' αντικαταστάθηκε από το άρθρο 15 παρ. 2 του Ν. 2469/97.

Η διαφορά του ταχυδρομικού τέλους διακίνησης του ημερήσιου και περιοδικού Τύπου στο εσωτερικό της χώρας, μεταξύ των εκάστοτε εγκεκριμένων ειδικών τιμολογίων για κάθε κατηγορία εντύπων και μέχρι του τέλους ομαδικής αποστολής οικονομικής επιστολής του αυτού κλιμακίου βάρους, καταβάλλεται από το Υπουργείο Τύπου & Μ.Μ.Ε. Το ειδικό αυτό τιμολόγιο διακίνησης καθορίζεται από τους Υπουργούς Τύπου & Μ.Μ.Ε. και Οικονομικών.

Σύμφωνα με ως άνω απόφαση και τη σύμβαση του Υπουργείου Τύπου & Μ.Μ.Ε. με τα Ε.Λ.Τ.Α., η Υπηρεσία μας καταβάλλει τη διαφορά η οποία είναι της τάξεως του 80%, ενώ οι εκδότες καταβάλλουν μόνο το 20% της τελικής αξίας διακίνησης του εντύπου.

Ωστόσο, λόγω της αναπτροσαρμογής της τιμολογιακής πολιτικής του βασικού και εμπορικού τιμολογίου των Ε.Λ.Τ.Α., κρίθηκε αναγκαίο να προωθηθεί νέα Κοινή Υπουργική Απόφαση που θα καθορίζει τα ειδικά τιμολόγια διακίνησης στο εσωτερικό της χώρας (εφημερίδων και περιοδικών) στις αρχές του 2003, η οποία όμως διατήρησε το ποσοστό του 80% - 20% που κατέβαλλαν το Υπουργείο και οι εκδότες αντίστοιχα.

Οφείλουμε να σημειώσουμε ότι ενώ η εγκεκριμένη πίστωση στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Τύπου & Μ.Μ.Ε. για την διακίνηση των εντύπων με μειωμένο τιμολόγιο μέσω των Ε.Λ.Τ.Α. είναι μόλις 10.271.460 Ε, η σχετική δαπάνη έχει ξεπεράσει τα 30.000.000 Ε, λόγω των συνεχών αυξήσεων της τιμής από τα Ελληνικά Ταχυδρομεία, αλλά και των πολλών νέων εντύπων που κυκλοφορούν στη χώρα μας τα τελευταία έξι (6) χρόνια, που: διακινούνται με το μειωμένο τιμολόγιο και των οποίων ο αριθμός έχει ξεπεράσει τους 5.000 τίτλους.

**Ο Υπουργός
ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΣ»**

14. Στην με αριθμό 9123/7-5-03 ερώτηση του Βουλευτή κ. Αθανασίου Μπούρα δόθηκε με το υπ' αριθμ. 23124/27-5-03 έγγραφο από τον Υφυπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην ανωτέρω ερώτηση, που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Θ. Μπούρας, η οποία αναφέρεται στο αντικείμενο του θέματος, σας γνωρίζουμε ότι η υπηρεσία μας με σχετικό έγγραφό της ζήτησε στοιχεία για το όλο θέμα από την Περιφέρεια Αττικής, προκειμένου να ενημερώσει στη συνέχεια την Εθνική Αντιπροσωπεία.

**Ο Υφυπουργός
Λ. ΠΑΠΑΔΗΜΑΣ»**

15. Στις με αριθμό 9132/7-5-03 και 9271/9-5-03 ερωτήσεις του Βουλευτή κ. Γεώργιου Παπαγεωργίου δόθηκε με το υπ' αριθμ. 22952/28-5-03 έγγραφο από τον Υφυπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση των ανωτέρω ερωτήσεων σας πληροφορούμε ότι η έκτακτη οικονομική ενίσχυση των Δήμων και Κοινοτήτων της Χώρας από το ΥΠΕΣΔΔΑ για την αντιμετώπιση αναγκών που προκλήθηκαν από την κακοκαρία, δίνεται με βάση τις ζημιές που έχουν προκληθεί σε κάθε ΟΤΑ στην ύδρευση, αποχέτευση, εσωτερική και αγροτική οδοποιία στο πλαίσιο των οικονομικών δυνατοτήτων του Υπουργείου, που συναρτώνται με την εκάστοτε πίστωση που εγγράφεται στον προϋπολογισμό του από το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών.

Η διαδικασία που ακολουθήθηκε ήταν η εξέταση των αιτημάτων των Δήμων, σε συνεργασία με τις Περιφέρειες και στη συνέχεια η κατανομή των οικονομικών ενισχύσεων με αντικειμενικά κριτήρια.

Το ΥΠΕΣΔΔΑ θα εξετάσει τη χρηματοδότηση του Δήμου Ελυμίνων σε επόμενη ενίσχυση που θα δοθεί με την ίδια διαδικασία και κριτήρια και μέστια τα πλαίσια των οικονομικών δυνατοτήτων του.

**Ο Υφυπουργός
Λ. ΠΑΠΑΔΗΜΑΣ»**

16. Στην με αριθμό 9137/7-5-03 ερώτηση του Βουλευτή κ. Αθανασίου Μπούρα δόθηκε με το υπ' αριθμ. 1648/28-5-03 έγγραφο από τον Υφυπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην ερώτηση 9137/7-5-2003 που υποβλήθηκε στη Βουλή των Ελλήνων από το Βουλευτή κ. Θανάση Μπούρα, αναφορικά με τα μέτρα αντιπυρικής προστασίας σας γνωρίζουμε τα παρακάτω:

Ο φετινός περιφερειακός σχεδιασμός περιλαμβάνει την σύνταξη Αντιπυρικών Σχεδίων και σε νομαρχιακό επίπεδο που προέκυψαν από τη συνεργασία των εμπλεκομένων φορέων μεταξύ των οποίων και οι ΟΤΑ.

Σκοπός των αντιπυρικών σχεδίων είναι να εκτιμήσουν με αντικειμενικά κριτήρια τον κίνδυνο πυρκαγιών, να καταγράψουν τα υφιστάμενα έργα και υποδομές αντιπυρικής προστασίας και να δρομολογήσουν δράσεις με σκοπό άμεσα και μακροπρόθεσμα στην προστασία των πολιτών, των οικισμών, των πάσης φύσεων κτιριακών εγκαταστάσεων και αγροτικών εκμεταλλεύσεων που βρίσκονται εντός ή πλησίον των δασικών εκτάσεων και γενικότερα του φυσικού περιβάλλοντος.

Με βάση τα αντιπυρικά νομαρχιακά σχέδια, που οριστικοποιήθηκαν σε επίπεδο Περιφέρειας από τα Συντονιστικά Νομαρχιακά Όργανα (ΣΝΟ) έχει γίνει και η σύνταξη των τοπικών εξιδικευμένων σχεδίων από τα αρμόδια Γραφεία Πολιτικής Προστασίας Δήμων της χώρας.

Στο πλαίσιο των αποφασισθέντων μέτρων και δράσεων πολιτικής προστασίας από τις δασικές πυρκαγιές εξελίσσεται ήδη το έργο αραίωσης της υψηλής δασικής βλάστησης εκατέρωθεν των δρόμων (δασικού, επαρχιακού και εθνικού δικτύου) και σε βάθος 10-20 μ. από αυτούς, ανάλογα με το ύψος της βλάστησης και καθαρισμού του υπόροφου σε ζώνη πλάτους 10 -15 μ., σε επικίνδυνα σημεία με βάση το οριστικό Αντιπυρικό Σχέδιο και τις εγκεκριμένες μελέτες από τις Περιφερειακές Δασικές Υπ-

ρεσίες. Η εκτέλεση των έργων αυτών γίνεται στα πλαίσια των επήσιων χορηγούμενων πιστώσεων και των προγραμμάτων δασοπροστασίας.

Ήδη το ΥΠΕΣΔΔΑ με την 22583/2003 απόφασή του επιχορήγησε τους Δήμους της χώρας με το ποσό των 17.702.000 ευρώ για έργα πυροπροστασίας.

Συμπληρωματικά σας πληροφορούμε ότι προληπτικές εργασίες καθαρισμού και αποψίλωσης γίνονται τόσο σε περιοχές όπου διέρχονται γραμμές υψηλής τάσης της ΔΕΗ όσο και σε επικινδυνές περιοχές του σιδηροδρομικού δικτύου το ΟΣΕ σε συνεργασία των ως άνω Υπηρεσιών με τις κατά τόπους Περιφερειακές Δασικές Υπηρεσίες, Πολεοδομικές Αρχές και ΟΤΑ.

Για το 3ο και 4ο ερώτημα, αρμόδια να σας απαντήσουν είναι τα συνεργωτώμενα Υπουργεία Δημόσιας Τάξης και Γεωργίας.

**Ο Υφυπουργός
ΛΑΜΠΡΟΣ ΠΑΠΑΔΗΜΑΣ»**

17. Στις με αριθμό 9265/9-5-03 και 9137/7-5-03 ερωτήσεις των Βουλευτών κ. Μαρίας Δαμανάκη και κ. Αθανάσιου Μπούρα δόθηκε με το υπ' αριθμ. 1875/28-5-03 έγγραφο από τον Υφυπουργό Γεωργίας η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στις παραπάνω ερωτήσεις που κατέθεσαν οι Βουλευτές κύριοι Μ. Δαμανάκη, Θ. Μπούρας, για τα θέματα της αρμοδιότητάς μας, σας πληροφορούμε τα εξής:

Από το Υπ. Εσωτερικών Δημ. Διοίκησης και Αποκέντρωσης εγκρίθηκε, η πρόσληψη 2.040 ατόμων εποχιακού προσωπικού διαφόρων ειδικοτήτων (50 Δασολόγων ΠΕ, 50 Δασοπόνων ΤΕ, 1.836 εργατών και 104 ειδικών δασικής προστασίας). Εντός των ημερών ολοκληρώνεται η κατανομή τους, ανάλογα με τις ανάγκες και την επικινδυνότητα, στις Δασικές Υπηρεσίες της Χώρας στις οποίες και θα συγκροτηθούν συνεργεία δασεργατών για τις προληπτικές εργασίες καθαρισμών κ.λπ.

Έχουμε διασφαλίσει την έγκριση ποσού 3.000.000 ευρώ το οποίο και διανέμεται στις Δασικές Υπηρεσίες για τη συντήρηση του οδικού δικτύου. Επιπλέον των παραπάνω έχουμε ολοκληρώσει τις ενέργειες για την προμήθεια 300 δεξαμενών ύδατος (50 και 100 κ.μ.) ειδικής κατασκευής, για την λήψη ύδατος από τα πυροσβεστικά οχήματα και ελικόπτερα, έγινε η κατανομή τους και θα τοποθετηθούν σε επιλεγμένες θέσεις σε όλα τα Δασαρχεία της Χώρας εντός του πρέχοντος έτους.

Στις Δ/νσεις Δασών χωρίς Δασαρχεία και σε κάθε Δασαρχείο (102 συνολικά Υπ. Μονάδες) θα λειτουργήσουν συνεργεία επιφυλακής για την χρονική περίοδο από Ιούνιο έως Οκτώβριο τις εργάσιμες ημέρες (για τις ώρες 14.30' έως 21.30'). Ενώ για τις μη εργάσιμες ημέρες θα λειτουργούν δύο περίπολα δασοπροστασίας (οκτώ ώρες η κάθε μία).

**Ο Υφυπουργός
Φ. ΧΑΤΖΗΜΙΧΑΛΗΣ»**

18. Στην με αριθμό 9147/7-5-03 ερώτηση του Βουλευτή κ. Ιωάννη Λαμπρόπουλου δόθηκε με το υπ' αριθμ. 22760/28-5-03 έγγραφο από τον Υφυπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της αριθ. 9147/7.5.2003 ερώτησης που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Ιωάννης Λαμπρόπουλος, σας πληροφορούμε όπως μας γνώρισε η Περιφέρεια Πελοποννήσου τα εξής:

Η αναφερόμενη εκδήλωση έγινε με πρωτοβουλία της Νομαρχιακής Επιτροπής ΠΑΣΟΚ Μεσσηνίας και των βουλευτών του νομού και εκλήθη ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας για να συζητηθούν θέματα της Μεσσηνίας και να γίνει ενημέρωση για την πορεία των έργων στο Νομό.

Οι Δήμοι στην Περιφέρεια Πελοποννήσου αντιμετωπίζονται ισότιμα και ουδέποτε εκδηλώθηκε σχετική διαμαρτυρία.

**Ο Υφυπουργός
Λ. ΠΑΠΑΔΗΜΑΣ»**

19. Στην με αριθμό 9167/7-5-03 ερώτηση του Βουλευτή κ.

Θεόφιλου Βασιλείου δόθηκε με το υπ' αριθμ. 1088/21-5-03 έγγραφο από τον Υπουργό Πολιτισμού η ακόλουθη απάντηση:

«Σχετικά με την υπ' αριθμ. 9167/07.05.2003 ερώτηση του Βουλευτή κ. Θεόφιλου Βασιλείου, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Η Πάτρα επελέγη ομόφωνα ως Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης για το 2006 από το Συμβούλιο Υπουργών Πολιτισμού και Οπτικοακουστικών της Ε.Ε. στην συνεδρίαση του της 6.5.2003 χωρίς κανένα πρόσθετο όρο. Ο φορέας διασχίριστης των πολιτιστικών και επικοινωνιακών όψεων του εγχειρήματος θα συσταθεί άμεσα από το Δήμο Πατρέων. Το σχέδιο δράσης είναι καταγεγραμμένο λεπτομερώς και ακολουθείται. Ο κατάλογος των αναγκαίων έργων υποδομής έχει συμφωνηθεί με το Δήμο και η Κυβέρνηση έχει δεσμευθεί προς την Ε.Ε. για την κάλυψη του αναγκαίου προϋπολογισμού.

Ήδη κινήθηκε η διαδικασία επιλογής τεχνικών συμβούλων. Με την συνεργασία των τεχνικών συμβούλων θα συνταχθούν τα τεύχη δημοπράτησης και έτσι θα οριστικοποιηθεί ο προϋπολογισμός ο οποίος και θα ανακοινωθεί άμεσα.

Το χρονοδιάγραμμα είναι ελεγχόμενο και το όφελος της Πάτρας αλλά και της ευρύτερης περιοχής θα είναι πάρα πολύ σημαντικό. Η Πάτρα του 2006 ακολουθεί άλλωστε τα έργα της Πάτρας -Ολυμπιακής Πόλης για το 2004.

**Ο Υφυπουργός
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ»**

20. Στην με αριθμό 9174/7-5-03 ερώτηση του Βουλευτή κ. Φώτη Κουβέλη δόθηκε με το υπ' αριθμ. 1652/28-5-03 έγγραφο από τον Υφυπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην ερώτηση 9174/7-5-2003 που υποβλήθηκε στη Βουλή των Ελλήνων από το Βουλευτή κ. Φώτη Κουβέλη, αναφορικά με τον Ενιαίο Φορέα Πτητικών Μέσων, σας γνωρίζουμε ότι με πρωτοβουλία του Υπουργείου Εθνικής Αμύνης βρίσκεται υπό κατάρτιση το θεσμικό πλαίσιο βάσει του οποίου θα εκτελούνται οι αεροδιακομιδές.

**Ο Υφυπουργός
ΛΑΜΠΡΟΣ ΠΑΠΑΔΗΜΑΣ**

21. Στην με αριθμό 9174/7-5-03 ερώτηση του Βουλευτή κ. Φώτη Κουβέλη δόθηκε με το υπ' αριθμ. B-3443/26-5-03 έγγραφο από τον Υπουργό Μεταφορών και Επικοινωνιών η ακόλουθη απάντηση:

«Αναφερόμενοι στην ερώτηση με αριθμ. πρωτ. 9174/07-05-03 που κατέθεσε στη Βουλή ο Βουλευτής κ. Φ. Κουβέλης, παρακαλούμε να πληροφορήσετε τον ερωτώντα, ότι για τη δημιουργία Ενιαίου Φορέα Διοίκησης Αεροπορικών Υπηρεσιών Κοινής Ωφέλειας, όπου εντάσσονται και οι αεροδιακομιδές ασθενών, αρμόδια να απαντήσουν στο Σώμα είναι τα συνεργωτώμενα Υπουργεία.

**Ο Υφυπουργός
ΧΡΙΣΤΟΣ ΒΕΡΕΛΗΣ»**

22. Στην με αριθμό 9177/7-5-03 ερώτηση του Βουλευτή κ. Παναγιώτη Λαφαζάνη δόθηκε με το υπ' αριθμ. 215/28-5-03 έγγραφο από τον Υπουργό Τύπου και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης η ακόλουθη απάντηση:

«Στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων μας και σε απάντηση της ανωτέρω ερώτησης, σας ενημερώνουμε ότι με την υπ' αριθμόν 134/14.1.2003 απόφαση του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεορασης, την οποία σας διαβιβάζουμε συνημμένως, ανακλήθηκε η άδεια της εταιρείας Interactive Ραδιοτηλεοπτική Α.Ε..

**Ο Υφυπουργός
ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΣ»**

Σημ.: Τα συνημμένα σχετικά έγγραφα ευρίσκονται στο αρχείο της Δ/νσης Κοινοβουλευτικού Ελέγχου (Τμήμα Ερωτήσεων).

23. Στην με αριθμό 9184/8-5-03 ερώτηση του Βουλευτή κ. Δημήτρη Πιπεργιά δόθηκε το υπ' αριθμ. 1093/27-5-03 έγγραφο από τον Υπουργό Πολιτισμού η ακόλουθη απάντηση:

«Σχετικά με την υπ' αριθμ. 9184/08.05.2003 ερώτηση του Βουλευτή κ. Δημήτρη Πιπεργιά, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Η οικία Γεωργίου Δροσίνη στο Δημοτικό Διαμέρισμα Γουβών Ν. Ευβοίας έχει χαρακτηρισθεί ως ιστορικό μνημείο από το ΥΠ.ΠΟ. Με το θέμα της αποκατάστασης και αξιοποίησής του το ΥΠ.ΠΟ. έχει ήδη ασχοληθεί στο παρελθόν και έχει συνεισφέρει χρηματικό ποσό της τάξης των 5.000.000 δρχ. περίπου, για τις εργασίες επισκευής του.

Η αρμόδια 1η Εφορεία Νεωτέρων Μνημεών έχει πραγματοποίησει αυτοψία και σε συνεργασία με τον Δήμο Αρτεμισίου και τις αρμόδιες Κεντρικές Υπηρεσίες του ΥΠ.ΠΟ. θα καταρτίσει πρόγραμμα εργασιών και χρηματοδότησης.

**Ο Υπουργός
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ»**

24. Στην με αριθμό 9185/8-5-03 ερώτηση των Βουλευτών κυρίων Γεωργίου Χουρμουζάδη και Αγγέλου Τζέκη δόθηκε με το υπ' αριθμ. 22957/28-5-03 έγγραφο από τον Υφυπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της ανωτέρω ερώτησης, σας ενημερώνουμε ότι το ΥΠΕΣΔΔΑ από το πρόγραμμα ΣΑΤΑ έχει επιχορηγήσει τα έτη 2001 και 2002 το Δήμο Ορεστιάδος με το ποσό των 886.940,58 ευρώ για την επισκευή και συντήρηση σχολικών κτιρίων της αρμοδιότητάς του, κατόπιν σχετικού αιτήματος του Δήμου.

Επιπλέον σας πληροφορούμε ότι έχει εγκριθεί και χρηματοδοτείται η συμμετοχή του 2ου Γυμνασίου Ορεστιάδος στο πρόγραμμα «Διαμόρφωση Αυλών Σχολικών Κτιρίων» του ΥΠΕΣΔΔΑ σύμφωνα με την πρόταση που κατέθεσε ο Δήμος Ορεστιάδος

**Ο Υφυπουργός
ΛΑΜΠΡΟΣ ΠΑΠΑΔΗΜΑΣ»**

25. Στην με αριθμό 9195/8-5-03 ερώτηση του Βουλευτή κ. Νικολάου Νικολόπουλου δόθηκε με το υπ' αριθμ. 22950. έγγραφο από τον Υφυπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της ανωτέρω ερώτησης, σας πληροφορούμε τα ακόλουθα:

1. Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι

Σύμφωνα με το ισχύον Σύνταγμα, το Κράτος υποχρεούται να λαμβάνει όλα τα μέτρα που απαιτούνται για την εξασφάλιση α) της οικονομικής αυτοτέλειας και β) των πόρων που είναι αναγκαίοι για την εκπλήρωση της αποστολής και την άσκηση των αρμοδιοτήτων που έχουν ανατεθεί στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, με ταυτόχρονη διασφάλιση της διαφάνειας κατά την διαχείριση των πόρων αυτών.

Η καθιέρωση των ΚΑΠ με το ν. 1828/89, στοχεύει στη χρηματοδότηση των ΟΤΑ από 5υναμικούς φόρους του κρατικού προϋπολογισμού, το ύψος των οποίων ορίζεται ρητά από αυτόν και δεν επηρεάζεται, κάθε φορά από τη βούληση της κεντρικής διοίκησης, αλλά μόνο από τη 5υναμική των φόρων αυτών, ώστε να διευκολύνεται ο οικονομικός προγραμματισμός των ΟΤΑ.

Σκοπός της κατανομής των ΚΛΠ είναι η άμβλυνση των δημοσιονομικών και γεωγραφικών ανισοτήτων, κυρίως μέσω:

της εξασφάλισης κάλυψης των εξόδων λειτουργίας των ΟΤΑ της χρηματοδότησης κοινωνικών δράσεων και

της χρηματοδότησης εξειδικευμένων προγραμμάτων και δράσεων, που συντείνουν στη βελτίωση της ποιότητας παροχής υπηρεσιών προς τους πολίτες.

Οι Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι από την καθιέρωσή τους μέχρι και σήμερα παρουσιάζουν σημαντική μέση επήσια αύξηση, η οποία ανέρχεται σε ποσοστό 15%.

Από το έτος 2001, αναθεωρείται ριζικά και εκσυγχρονίζεται το σύστημα επιχορήγησης των ΟΤΑ, οι οποίοι πλέον χρηματοδοτούνται, πέραν του πραγματικού πληθυσμού τους, το οποίο

αποτελούσε το καθοριστικό κριτήριο κατανομής των ΚΑΠ μέχρι το έτος 2000, με βάση την έκτασή τους, τον αριθμό των δημοτικών διαιμερισμάτων τους και το σημαντικότερο με βάση την ανάγκη κάλυψης του ελάχιστου λειτουργικού τους κόστους.

Επισημαίνεται ότι κατά το έτος 2002, για την χρηματοδότηση των ΟΤΑ α' βαθμού ελήφθη υπόψη ο πραγματικός πληθυσμός αυτών, όπως αυτός προέκυψε από την τελευταία απογραφή του 2001.

Με βάση τα ανωτέρω, κατόπιν της Κοινής Απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών, αναφορικά με τα κριτήρια και τη διαδικασία κατανομής των ΚΛΠ, το συνολικό ποσό που αποδόθηκε στο Υπουργείο μας από το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών και διατέθηκε στους πρωτοβάθμιους ΟΤΑ το έτος 2002, ανήλθε στο ύψος των 1.417.653.240 ευρώ.

Επισημαίνεται ότι ουδεμία καθυστέρηση στην διάθεση των πιστώσεων που προβλέφθηκαν στην σχετική KYA κατανομής των ΚΑΠ υπήρξε κατά το παρελθόν έτος και το ανωτέρω συνολικό ποσό που μας μεταφέρθηκε, αποδόθηκε κανονικά στους ΟΤΑ α' βαθμού.

Για το έτος 2003 η κατανομή των πιστώσεων των ΚΑΠ στους πρωτοβάθμιους ΟΤΑ, θα γίνει, όπως προβλέπεται από την κείμενη νομοθεσία, μετά από πρόταση της ΚΕΔΚΕ.

Επίσης, επισημαίνεται ότι προκειμένου να αντιμετωπισθούν οικονομικά προβλήματα ΟΤΑ λόγω οφειλών τους, το Υπουργείο μας θα εξετάσει σε συνεργασία με την ΚΕΔΚΕ και το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, το όλο θέμα με στόχο την εξιγίανση αυτών.

2. Πιστώσεις ΣΑΤΑ

Η ΣΑΤΑ αφορά το 1/3 των εσόδων που προέρχονται από το φόρο εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων και εγγράφεται στον προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ). Διατίθεται για τη χρηματοδότηση επενδυτικών δραστηριοτήτων των δήμων και κοινοτήτων και των αναπτυξιακών συνδέσμων (άρθρο 25 παρ. 3 Ν. 1828/89).

Ποσοστό 20% της ΣΑ ΤΑ αποτελεί από το 1998 πόρο του ΕΠΤΑ. (άρθρο 13 παρ. 4β Ν. 2539/97).

Η κατανομή της ΣΑ ΤΑ πραγματοποιείται με την έκδοση κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης & Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών ύστερα από πρόταση της ΚΕΔΚΕ (άρθρο 13 παρ. 10 του Ν. 2539/97). Με την απόφαση αυτή καθορίζονται τα κριτήρια και η διαδικασία κατανομής των πιστώσεων της ΣΑΤΑ.

Η εκταμίευση των πιστώσεων της ΣΑΤΑ στους ΟΤΑ γίνεται τημηματικά κατά τη δάρκεια του έτους και αναλογικά ως προς τούψος της συνολικής χρηματοδότησης που πραγματοποιείται από το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών.

Με βάση τα παραπάνω για το έτος 2002 σύμφωνα με την KYA αρ. 17828/26.4.02(ΦΕΚ B 518/26.4.02) καθορίστηκε συνολική πίστωση ύψους 630.961.115,00 ευρώ. Το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών χρηματοδότησε κατά τη διάρκεια του έτους 2002 τη ΣΑΤΑ (ΣΑΕ 029) με συνολικό ποσό ύψους 605.324.634,26 ευρώ το οποίο και αποδόθηκε στους ΟΤΑ χωρίς καθυστέρηση.

Το υπόλοιπο ποσό της ΣΑΤΑ/2002 ύψους 25.636.480,73 ευρώ διατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών αρχές του έτους 2003 και μεταφέρθηκε αμέσως στους δικαιούχους φορείς.

Για το έτος 2003 σύμφωνα με την Κ.Υ.Α αρ.18209/23.4.2003(ΦΕΚ 555/B/31.10.01) η συνολική πίστωση για τη ΣΑΤΑ/2003 ανέρχεται σε 630.000.000,00 ευρώ και ήδη έχει κατανεμηθεί στους ΟΤΑ συνολικό ποσό ύψους 90.771.317,65 ευρώ που αφορά την 1η τακτική δόση της ΣΑΤΑ για έργα και επενδυτικές δραστηριότητες.

Ειδικότερα για τις επισκευές και τις συντηρήσεις των σχολικών κτιρίων της χώρας, σας πληροφορούμε ότι μέσω των πιστώσεων της ΣΑΤΑ έτους 2001 και 2002 κατανεμήθηκαν στους α' βάθμιους ΟΤΑ της χώρας 117.787.664,11 ευρώ για την εκτέλεση σχετικών εργασιών στα σχολικά κτίρια της αρμοδιότητάς τους. Επίσης, έχει εγκριθεί η διάθεση, με την 1η κατανομή του 2003, πιστώσεων ύψους 29.347.500,00 ευρώ στους ΟΤΑ

για την επισκευή και συντήρηση σχολικών κτιρίων για τις οποίες έχουν αρμοδιότητα οι Δήμοι και οι Κοινότητες.

Όσον αφορά το Δήμο Πατρέων, μέσω των πιστώσεων της ΣΑΤΑ 2001/2002, ο Δήμος επιχορηγήθηκε με 1.485.196,15 ευρώ για την επισκευή και συντήρηση των σχολικών κτιρίων της αρμοδιότητάς του.

3. Πιστώσεις για αποκατάσταση ζημιών από θεομηνίες

Για το ύψος των πιστώσεων που επιχορηγήθηκαν οι ΟΤΑ της χώρας για την αποκατάσταση των ζημιών που προκλήθηκαν από τις πρόσφατες θεομηνίες, σας πληροφορούμε ότι η έκτακτη οικονομική ενίσχυση των Δήμων και Κοινοτήτων της χώρας από το ΥΠΕΣΔΔΑ για την αντικετώπιση αναγκών που προκλήθηκαν από την κακοκαιρία, δίνεται με βάση τις ζημιές που έχουν προκληθεί σε κάθε Ο.Τ.Α στην ύδρευση αποχέτευση, εσωτερική και αγροτική οδοποιία στο πλαίσιο των οικονομικών δυνατοτήτων του Υπουργείου που συναρτώνται με την εκάστοτε πίστωση που εγγράφεται στον προϋπολογισμό του από το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών.

Η διαδικασία που ακολουθήθηκε ήταν η εξέταση των αιτημάτων των ΟΤΑ σε συνεργασία με τις Περιφέρειες και στην συνέχεια η κατανομή των οικονομικών ενισχύσεων με αντικειμενικά κριτήρια. Το Υπουργείο μας αφού έλαβε υπόψη όλα αυτά χρηματοδότησε την Ν.Α Αχαΐας με το ποσό των 147.000,00 ευρώ και τους ΟΤΑ Α' βαθμού Ν. Αχαΐας με το συνολικό ποσό των 983.000,00 ευρώ, όπως, αναλυτικότερα φαίνεται στο συνημμένο πίνακα.

Ο Υφυπουργός ΛΑΜΠΡΟΣ ΠΑΠΑΔΗΜΑΣ»

26. Στην με αριθμό 9196/8-5-03 ερώτηση του Βουλευτή κ. Νικολάου Νικολόπουλου δόθηκε με το υπ' αριθμ. 2290/28-5-03 έγγραφο από τον Υφυπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της παραπάνω ερώτησης, αναφορικά με το αντικείμενο του θέματος και μετά από σχετικό έγγραφο της Α. Αχαΐας, σας πληροφορούμε ότι έχει ήδη ανατεθεί η μελέτη του έργου Παράκαμψης Αράξου και έχει ζητηθεί από το Δήμο Λαρισσού η θέση πρότασή του για την οριστικοποίηση της χάραξης της οδού και η συνδρομή του, ώστε να ξεπεραστούν οι αντιδράσεις των κατοίκων, που εμποδίζουν την εκτέλεση των τοπογραφικών εργασιών.

Ο Υφυπουργός ΛΑΜΠΡΟΣ ΠΑΠΑΔΗΜΑΣ»

27. Στην με αριθμό 9212/8-5-03 ερώτηση του Βουλευτή κ. Σπήλιου Σπηλιωτόπουλου δόθηκε με το υπ' αριθμ. 22951/28-5-03. έγγραφο από τον Υφυπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της ανωτέρω ερώτησης, σας πληροφορούμε τα ακόλουθα:

Η κατανομή της ΣΑΤΑ πραγματοποιείται με την έκδοση κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης & Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών ύστερα από πρόταση της ΚΕΔΚΕ (άρθρο 13 παρ. 10 του Ν. 2539/97). Με την απόφαση αυτή καθορίζονται τα κριτήρια και η διαδικασία κατανομής των πιστώσεων της ΣΑΤΑ.

Η εκταμίευση των πιστώσεων της ΣΑΤΑ στους ΟΤΑ γίνεται τμηματικά κατά τη διάρκεια του έτους και αναλογικά ως προς το ύψος της συνολικής χρηματοδότησης που πραγματοποιείται από το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών.

Στο πλαίσιο αυτό η εκταμίευση των πιστώσεων της ΣΑΤΑ/2002 στους ΟΤΑ για έργα και επενδυτικές δραστηριότητες ύψους 349.223.395,25 πραγματοποιήθηκε κανονικά μέσα στο έτος 2002 με μια μικρή καθυστέρηση στην απόδοση της τελευταίας δόσης η οποία έγινε αρχές του έτους 2003.

Ο Υφυπουργός ΛΑΜΠΡΟΣ ΠΑΠΑΔΗΜΑΣ»

28. Στην με αριθμό 9234/8-5-03 ερώτηση του Βουλευτή κ.

Γεωργίου Καρασμάνη δόθηκε με το υπ' αριθμ. 22998/28-5-03 έγγραφο από τον Υφυπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της ανωτέρω ερώτησης, που κατέθεσε στο Βουλευτής κ. Γεώργιος Καρασμάνης, αναφορικά με την αποζημίωση ιδωτών για την απαλλοτρίωση ακινήτων τους, με σκοπό τη διάνοιξη οδού από το κομβό Μαυροβουνίου μέχρι την Αριδαία του Νομού Πελλας, σας πληροφορούμε ότι η συγκεκριμένη απαλλοτρίωση κηρύχθηκε με την αριθμ. 1017123/ 91/ 0010/ 18.1.1999 (ΦΕΚ 65/ Δ' / 8.2.1999) απόφαση του Υπουργού οικονομικών και επομένως αρμόδιο να απαντήσει σχετικά είναι το συνεργωτώμενο Υπουργείο Οικονομίας και οικονομικών.

Ο Υφυπουργός ΛΑΜΠΡΟΣ ΠΑΠΑΔΗΜΑΣ»

29. Στην με αριθμό 9243/9-5-03 ερώτηση του Βουλευτή κ. Ευάγγελου Πολύζου δόθηκε με το υπ' αριθμ. 404/28-5-03 έγγραφο από τον Αναπληρωτή Υπουργό Εξωτερικών η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην ανωτέρω ερώτηση σας πληροφορούμε πως στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Κοπεγχάγης στις 12 και 13 Δεκεμβρίου 2002 αποφασίσθηκε η ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση των 10 υποψηφίων χωρών την 1η Μαΐου του 2004. Ωστόσο, σε μια σειρά ειδικότερων ζητημάτων, μεταξύ των οποίων και η ελεύθερη κυκλοφορία προσώπων, η πλήρης εφαρμογή του κοινοτικού κεκτημένου ως προς τα νέα Κράτη Μέλη δεν θα είναι άμεση, καθώς προβλέπεται να ισχύουν μεταβατικές περίοδοι διάρκειας από δύο έως επτά (2+3+2), μέχρι, δηλαδή, το 2007.

Τα Κράτη Μέλη έχουν, όμως, τη διακριτική ευχέρεια να προχωρήσουν σε διαφορετικού περιεχομένου εθνικές ρυθμίσεις ή διμερείς συμφωνίες με τις υπό ένταξη χώρες. Σε επίπεδο αρχών, όλα τα Κράτη Μέλη με δηλώσεις τους, οι οποίες προσαρτήθηκαν στην Τελική Πράξη της Συνθήκης Προσχώρησης, δέχθηκαν να εξετάσουν ευνοϊκά τα αιτήματα; για απελευθέρωση της κυκλοφορίας προσώπων. Ας σημειωθεί, ότι όλες οι μελέτες εμπειρογνωμόνων που είχε ζητήσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο πλαίσιο των ενταξιακών διαπραγματεύσεων δεν επιβεβαίωσαν τους φόρους για μαζική εισροή εργαζομένων στα νέα Κράτη Μέλη.

Το Υπουργείο Εξωτερικών έχει εκφράσει την κατ' αρχήν πρόθεση του για ευνοϊκή αντιμετώπιση των αιτημάτων των ενδιαφερομένων υπό ένταξη χωρών για την πλήρη εφαρμογή του κοινοτικού κεκτημένου στο πεδίο της ελεύθερης κυκλοφορίας προσώπων από το χρόνο προσχώρησής των νέων Κρατών Μελών. Η τελική απόφαση θα ληφθεί και θα δημοσιοποιηθεί μέχρι την 1η Μαΐου 2004 ή και νωρίτερα.

Ο Αναπληρωτής Υπουργός¹ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΓΙΑΝΝΙΤΣΗΣ»

30. Στην με αριθμό 9244/9.5.03 ερώτηση του Βουλευτή κ. Ευάγγελου Πολύζου δόθηκε με το υπ' αριθμ. 405/28.5.03 έγγραφο από τον Αναπληρωτή Υπουργό Εξωτερικών η ακόλουθη απάντηση:

«Από τον Δεκέμβριο του 2002 έχει συγκληθεί από την αρμόδια Διεύθυνση του Υπουργείου Εξωτερικών ειδική ομάδα εργασίας που απαρτίζεται από εκπροσώπους των Υπουργείων Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Εξωτερικών, Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Δημόσιας Τάξης, καθώς και της Τράπεζας της Ελλάδος και του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων, με στόχο τη θέση σε εφαρμογή της σχετικής διάταξης του Νόμου 2910/2001.

Η ομάδα εργασίας έχει ήδη καταρτίσει το Σχέδιο της Κοινής Υπουργικής Απόφασης και του Ειδικού Εντύπου, για τη Δήλωση Ανάληψης Υποχρέωσης, με βάση τα οριζόμενα στο εδάφιο ε., της παραγράφου 2, του άρθρου 7, του Νόμου 2910/2001. Το Ειδικό Εντύπο για τη Δήλωση Ανάληψης Υποχρέωσης θα κατατίθεται από τον ημεδαπό που επιθυμεί να προσκαλέσει αλλοδαπό στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων και τα υποκατα-

στήματά του ανά την Ελλάδα, μαζί με τη σχετική χρηματική εγγύηση.

Το έργο της ομάδας αναμένεται να έχει ολοκληρωθεί ως το τίτλος του μηνός και στη συνέχεια το σχέδιο της ΚΥΑ θα προωθηθεί προς τους συναρμόδιους προς τους συναρμόδιους Υπουργούς υπογραφή.

**Ο Αναπληρωτής Υπουργός
ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΓΙΑΝΝΙΤΣΗΣ»**

31. Στην με αριθμό 9253/8.5.03 ερώτηση του Βουλευτή κ. Ελευθέριου Παπαγεωργόπουλου δόθηκε με το υπ' αριθμ. 257/27.5.03 έγγραφο από τον Υπουργό Εμπορικής Ναυτιλίας η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση του αριθ. πρωτ. 9253/08-05-2003 εγγράφου σας, με το οποίο μας διαβιβάσατε ερώτηση του Βουλευτή κ. Λ. Παπαγεωργόπουλου που κατατέθηκε στη Βουλή των Ελλήνων, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

1. Οι αρμόδιες Υπηρεσίες του YEN ελέγχουν τη συμμόρφωση των παράκτιων εγκαταστάσεων με τις απαιτήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας για την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος και την ύπαρξη ή -μη της- άδειας διάθεσης αποβλήτων λυμάτων στη θάλασσα. Σε συνεργασία με τις συναρμόδιες Νομαρχιακές Υπηρεσίες, διενεργούνται δειγματοληπτικοί έλεγχοι, προκειμένου να προστατεύεται αποτελεσματικά το θαλάσσιο περιβάλλον και σε περίπτωση διαπίστωσης παραβάσεων επιβάλλονται οι προβλεπόμενες αυστηρές κυρώσεις.

2. Ειδικότερα, η Λιμενική Αρχή Χαλκίδας, καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια προκειμένου να εξασφαλισθεί και να διατηρηθεί καθαρό το θαλάσσιο περιβάλλον του βόρειου και νότιου Ευβοϊκού Κόλπου, πραγματοποιώντας συστηματικούς ελέγχους και ανά τακτά χρονικά διαστήματα περιπολίες στην ευρύτερη περιοχή ευθύνης της, με τα χερσαία και πλωτά μέσα που διαθέτει, ελέγχοντας τις παράκτιες εγκαταστάσεις, τα πλοία που καταπλέουν στην περιοχή- και άλλες πιθανές πηγές ρύπανσης (κοίτες ρεμάτων).

3. Η αναφερόμενη στην ερώτηση εγκατάσταση της «ΛΑΡΚΟ» διαθέτει άδεια απόρριψης μεταλλουργικής σκουριάς στη θαλάσσια περιοχή του βόρειου Ευβοϊκού Κόλπου, βάσει της Δ8/Γ.Φ.12.3/20950/28-12-2001 κοινής απόφασης των Υπουργών Ανάπτυξης, Υγείας και Πρόνοιας και Εμπορικής Ναυτιλίας η ισχύς της οποίας λήγει την 31-12-2004. Η περιοχή των απορρίψεων ελέγχεται συστηματικά από το Εθνικό Κέντρο Θαλασσών Ερευνών (Ε.Κ.Θ.Ε.), ώστε να παρακολουθούνται επιστημονικά οι επιπτώσεις στη χλωρίδα και πανίδα. Παράλληλα, ακολουθείται εναλλακτική διάθεση της σκουριάς στην οδοποιία, την κεραμούργεια και άλλες βιομηχανικές δραστηριότητες, με σκοπό τη μείωση των απορρίψεων στη θάλασσα. Τα τελευταία χρόνια γίνονται προσπάθειες και επενδύσεις από την εταιρεία, προκειμένου η μεταφορά και απόρριψη της σκουριάς στο μέλλον να γίνεται μόνο στην ξηρά.

4. Κάθε χρόνο, στις εκβολές και στις περιοχές κολύμβησης του Ασωπού ποταμού προγραμματίζονται από την Λιμενική Αρχή Χαλκίδας δειγματοληψίες, που πραγματοποιούνται σε συνεργασία με την αρμόδια - διεύθυνση της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Βοιωτίας. Τα αποτελέσματα των εν λόγω δειγματοληψιών γνωστοποιούνται στις ενδιαφερόμενες Υπηρεσίες, για λήψη προσθέτων μέτρων προστασίας περιβάλλοντος, καθώς και στον Τύπο. Παρόμοιες δειγματοληψίες πραγματοποιούνται και στην' ευρύτερη περιοχή δικαιοδοσίας της ανωτέρω Λιμενικής Αρχής, σε τακτά χρονικά διαστήματα ή έκτακτα όταν παραστεί ανάγκη.

5. Για την αποτροπή περιστατικών ρύπανσης από απορρίμματα που προέρχονται από την ενδοχώρα, η Λιμενική Αρχή Χαλκίδας ενημερώνει τις Νομαρχιακές Αυτοδιοίκησεις και τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης της περιοχής δικαιοδοσίας της, για συχνούς καθαρισμούς των ποταμών και των ρεμάτων αλλά και των ακτών της περιοχής ευθύνης τους. Όσον αφορά δε σε περιστατικά ρύπανσης μικρής έκτασης της θάλασσας, των λιμένων και της ακτογραμμής, αυτά αντιμετωπίζονται άμεσα από την αρμόδια Λιμενική Αρχή, σύμφωνα με τις προ-

βλεπόμενες ενέργειες του τοπικού σχεδίου έκτακτης ανάγκης.

6. Τα θέματα ίδρυσης και παροχής άδειας λειτουργίας εγκαταστάσεων, έκδοσης άδειας διάθεσης αποβλήτων λυμάτων, εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων και βαθμού ρύπανσης μόλυνσης των αποδεκτών (έδαφος, νερό, αέρας), χρήσης του αποδέκτη, καθορισμού προτύπων (STANDARDS), ανήκουν στις αρμοδιότητες Κεντρικών και Περιφερειακών Υπηρεσιών του ΥΠΕΧΩΔΕ, του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας, του Υπουργείου Ανάπτυξης, της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης κλπ.

**Ο Υπουργός
ΓΙΩΡΓΟΣ ΑΝΩΜΕΡΙΤΗΣ»**

32. Στην με αριθμό 9260/9.5.03 ερώτηση του Βουλευτή κ. Ιωάννη Χωματά δόθηκε με το υπ' αριθμ. 258/27.5.03 έγγραφο από τον Υπουργό Εμπορικής Ναυτιλίας η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση του αριθ. πρωτ. 9260/9.5.03 εγγράφου σας, με το οποίο μας διαβιβάσατε ερώτηση του Βουλευτή κ. Ι. Χωματά που κατατέθηκε στη Βουλή των Ελλήνων, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

1. Για την κάλυψη των αναγκών ασφαλούς περίθαλψης των ασθενών ή τραυματών που μεταφέρονται με πλοίο, τα δρομολογημένα επιβατηγά-οχηματαγωγά πλοία οικής χωρητικότητας άνω των 1600 κ.ο.χ. που ναυπηγήθηκαν μετά την 31-12-1977 καθώς και τα παλαιότερα οικής χωρητικότητας άνω των 2500 κ.ο.χ., μπορούν να χρησιμοποιούν το εξοπλισμένο αναρρωτήριο που διατηρούν (άρθρο 22 του π.δ. 259/1981). Στα υπόλοιπα επιβατηγά δρομολογιακά πλοία, τα οποία δεν εμπίπτουν σε κάποια από -τις εν λόγω κατηγορίες και έχουν μήκος άνω των 25μέτρων και εκτελούν πλόες άνω των 10 ν.μ., δύναται να γίνεται χρήση της δίκιλνης καμπίνας που από την ισχύουσα νομοθεσία υποχρεούνται να διαθέτουν.

2. Ειδικότερα, για τα ταχύπλοα σκάφη, τόσο ο διεθνής κώδικας ταχυπλόων σκαφών (HSC) όσο και η περί των ταχυπλόων σκαφών αντίστοιχη εθνική νομοθεσία (π.δ. 221/2001), δεν προβλέπει την ύπαρξη χώρου ή καμπίνας για την παραμονή ασθενών. Παρόλα αυτά, είναι δυνατή η μεταφορά του ασθενή ή τραυματία σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης είτε σε καμπίνα μέλους πληρώματος, είτε σε χώρο που μπορεί να διαμορφωθεί κατάλληλα με αναδίπλωση της πλάτης σειράς καθισμάτων, ώστε να στερεωθεί το φορείο διακομιδής ασθενούς.

3. Ανεξάρτητα από τα παραπάνω, πρέπει να τονισθεί ιδιαίτερα το γεγονός ότι ο «Κανονισμός ενδιαίτησης και καθορισμού αριθμού επιβατών των επιβατηγών πλοίων» (π.δ. 101/1995) καθώς και ο αντίστοιχος κανονισμός για τα ταχύπλοα σκάφη (π.δ. 221/2001), αποτελούν ρυθμίσεις της εσωτερικής νομοθεσίας της χώρας με τις οποίες έχουν θεσπιστεί επιπρόσθετες απαιτήσεις στα πλοία, πέραν των προβλεπομένων από τις Διεθνείς Συμβάσεις.

**Ο Υπουργός
ΓΙΩΡΓΟΣ ΑΝΩΜΕΡΙΤΗΣ»**

33. Στην με αριθμό 9265/9.5.03 ερώτηση της Βουλευτού κ. Μαρίας Δαμανάκη δόθηκε με το υπ' αριθμ. 1678/28.5.03 έγγραφο από τον Υφυπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην ερώτηση 9265/9.5.2003 που υποβλήθηκε στη Βουλή των Ελλήνων από τη Βουλευτή κ. Μαρία Δαμανάκη, αναφορικά με τα μέτρα αντιπυρικής προστασίας σας γνωρίζουμε τα παρακάτω:

Ο φετινός περιφερειακός σχεδιασμός περιλαμβάνει την σύνταξη Αντιπυρικών Σχεδίων και σε νομαρχιακό επίπεδο που προέκυψαν από τη συνεργασία των εμπλεκομένων φορέων μεταξύ των οποίων και οι ΟΤΑ.

Σκοπός των αντιπυρικών σχεδίων είναι να εκτιμήσουν με αντικειμενικά κριτήρια τον κίνδυνο πυρκαγιών, να καταγράψουν τα υφιστάμενα έργα και υποδομές αντιπυρικής προστασίας και να δρομολογήσουν δράσεις με σκοπό άμεσα και μακροπρόθεσμα στην προστασία των πολιτών, των οικισμών, των πάσης φύσεων κτιριακών εγκαταστάσεων και αγροτικών εκμεταλλεύσεων

που βρίσκονται εντός ή πλησίον των δασικών εκτάσεων και γενικότερα του φυσικού περιβάλλοντος.

Με βάση τα αντιπυρικά νομαρχιακά σχέδια, που οριστικοποιήθηκαν σε επίπεδο Περιφέρειας από τα Συντονιστικά Νομαρχιακά Όργανα (ΣΝΟ) έχει γίνει και η σύνταξη των τοπικών εξειδικευμένων σχεδίων από τα αρμόδια Γραφεία Πολιτικής Προσασίας των Δήμων της χώρας.

Οι ΟΤΑ σε συνεργασία με τις Περιφερειακές Δασικές Υπηρεσίες, αναλαμβάνουν τη μελέτη και εκτέλεση δασοτεχνικών έργων σε δημόσια δάση και δασικές εκτάσεις.

Η εκτέλεση των έργων αυτών γίνεται στα πλαίσια των επήσιων χορηγούμενων πιστώσεων και των προγραμμάτων δασοπροστασίας.

Ήδη το ΥΠΕΣΔΔΑ με την 22583/2003 απόφασή του επιχορήγησε τους Δήμους της χώρας με το ποσό των 17.702.000 ευρώ για πυροπροστασία.

Στο σχεδιασμό των μέτρων ετοιμότητας που αποφασίσθηκαν από τα Συντονιστικά Νομαρχιακά Όργανα (ΣΝΟ) περιελήφθησαν και οι κατά τόπους ενταγμένες εθελοντικές οργανώσεις Πολιτικής Προστασίας προκειμένου να βοηθήσουν στη φύλαξη και επιτήρηση δασικών εκτάσεων καθώς και σε παρεμφερείς άλλες ενέργειες.

Το ΥΠΕΣΔΔΑ/Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας ενισχύει κατ' έτος οικονομικά τις εθελοντικές οργανώσεις δια μέσου των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, προκειμένου να προμηθευτούν εξοπλισμό που βοηθά και προάγει τη συνεργασία τους.

Ήδη, για το τρέχον έτος έχει κινηθεί η διαδικασία της οικονομικής ενίσχυσης των Εθελοντικών Οργανώσεων στο μέτρο του δυνατού και με γνώμονα την δραστηριοποίησή τους στον τομέα της πολιτικής προστασίας.

**Ο Υφυπουργός
ΛΑΜΠΡΟΣ ΠΑΠΑΔΗΜΑΣ»**

34. Στις με αριθμό 9132/7.5.03 και 9271/9.5.03 ερωτήσεις του Βουλευτή κ. Γεωργίου Παπαγεωργίου δόθηκε με το υπ' αριθμ. 22952/28.5.03 έγγραφο από τον Υφυπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση των ανωτέρω ερωτήσεων σας πληροφορούμε ότι η έκτακτη οικονομική ενίσχυση των Δήμων και Κοινοτήτων της Χώρας από το ΥΠΕΣΔΔΑ για την αντιμετώπιση αναγκών που προκλήθηκαν από την κακοκαιρία, δίνεται με βάση τις ζημιές που έχουν προκληθεί σε κάθε ΟΤΑ στην ύδρευση, αποχέτευση, εσωτερική και αγροτική οδοποιία στο πλαίσιο των οικονομικών δυνατοτήτων του Υπουργείου, που συναρτώνται με την εκάστοτε πίστωση που εγγράφεται στον προϋπολογισμό του από το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών.

Η διαδικασία που ακολουθήθηκε ήταν η εξέταση των αιτημάτων των Δήμων, σε συνεργασία με τις Περιφέρειες και στη συνέχεια η κατανομή των οικονομικών ενισχύσεων με αντικειμενικά κριτήρια.

Το ΥΠΕΣΔΔΑ θα εξετάσει τη χρηματοδότηση του Δήμου Ελυμίων σε επόμενη ενίσχυση που θα δοθεί με την ίδια διαδικασία και κριτήρια και μέσα τα πλαίσια των οικονομικών δυνατοτήτων του.

**Ο Υφυπουργός
Λ. ΠΑΠΑΔΗΜΑΣ»**

35. Στην με αριθμό 9321/12.5.03 ερώτηση του Βουλευτή κ. Μανώλη Σκουλάκη δόθηκε με το υπ' αριθμ. 266/27.5.03 έγγραφο από τον Υπουργό Εμπορικής Ναυτιλίας η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση του αριθ. πρωτ. 9321/12-05-2003 εγγράφου σας, με το οποίο μας διαβιβάσατε ερώτηση του Βουλευτή κ. Μανώλη Σκουλάκη που κατατέθηκε στη Βουλή των Ελλήνων, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

1. Οι Λιμενικές Αρχές, για να εκδώσουν τις προβλεπόμενες από τους Κανονισμούς Λιμένα άδειες για την εκμίσθωση θαλασσίων μέσων αναψυχής, ζητούν, όπως είναι φυσικό, την προσκόμιση βεβαιώσεων ή πράξεων εκμίσθωσης των χώρων επί του

αιγιαλού από τους φορείς που διαχειρίζονται τους χώρους αυτούς. Τα θέματα που αφορούν στον ορισμό των φορέων διαχείρισης των ως άνω χώρων, εκφεύγουν των αρμοδιοτήτων του Υπουργείου μας.

2. Το ΥΕΝ ευαισθητούσε σε θέματα αντιμετώπισης των προβλημάτων των πολιτών και έχοντας ως αρχή τη χρηστή διοίκηση, αποδέχθηκε την έκδοση και ανανέωση των ανωτέρω αδειών και μετά την πάροδο της προθεσμίας που προβλέπεται στο σχετικό Κανονισμό Λιμένα.

**Ο Υπουργός
ΓΙΩΡΓΟΣ ΑΝΩΜΕΡΙΤΗΣ»**

36. Στην με αριθμό 9372/13.5.03 ερώτηση του Βουλευτή κ. Σπήλιου Σπηλιωτόπουλου δόθηκε με το υπ' αριθμ. 1111/27.5.03 έγγραφο από τον Υπουργό Πολιτισμού η ακόλουθη απάντηση:

«Σχετικά με την υπ' αριθμ. 9372/13.05.2003 ερώτηση του Βουλευτή κ. Σπήλιου Σπηλιωτόπουλου, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Η Ιστορική και Εθνολογική Εταιρεία Πελοποννήσου ασφαλώς μπορεί να συμβάλλει ουσιαστικά στην καταγραφή, την διάσωση και ανάδειξη του εθνολογικού υλικού της Αχαΐας. Η Διεύθυνση Λαικού Πολιτισμού του Υπουργείου Πολιτισμού είναι στη διάθεση όλων των φορέων λαογραφικού ενδιαφέροντος που θα ζητήσουν επιστημονική βοήθεια και παροχή τεχνογνωσίας. Η Ιστορική και Εθνολογική Εταιρεία Πελοποννήσου μπορεί να χρηματοδοτηθεί από το Υπουργείο Πολιτισμού αφού αξιολογηθεί τυχόν αίτημα το οποίο υποβάλλει.

**Ο Υπουργός
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ»**

37. Στην με αριθμό 9400/13.5.03 ερώτηση του Βουλευτή κ. Ευάγγελου Μπασάκου δόθηκε με το υπ' αριθμ. 1911/28.5.03 έγγραφο από τον Υφυπουργό Γεωργίας η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην παραπάνω ερώτηση που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Ε. Μπασάκος, για τα θέματα της αρμοδιότητάς μας, σας πληροφορούμε τα εξής:

Η έκταση του ΑΟΟΑ περιλαμβάνεται στο Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο (Γ.Π.Σ.) Πικερμίου, το οποίο έχει σταλεί από το ΥΠΕΧΩΔΕ στο Υπ. Γεωργίας για συνυπογραφή.

Για την υπογραφή του ΓΠΣ Πικερμίου, απαιτούνται οι απόψεις του Δασαρχείου Πεντέλης, για ένα μικρό τμήμα πέριξ του οικισμού, τις οποίες και αναμένουμε από το Δασαρχείο Πεντέλης.

Σημειώνεται ότι στην αρ. 4146/17-12-02 ερώτηση του ιδίου Βουλευτή για το ίδιο θέμα, έχουμε απαντήσει με το αριθμ. 761/7-1-2003 έγγραφό μας, φωτοαντίγραφο του οποίου επισυνάπτουμε.

**Ο Υφυπουργός
Φ. ΧΑΤΖΗΜΙΧΑΛΗΣ»**

Σημ: Τα συνημμένα σχετικά έγγραφα ευρίσκονται στο αρχείο της Δ/νσης Κοινοβουλευτικού Ελέγχου (Τμήμα Ερωτήσεων).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα το δελτίο επικαίρων ερωτήσεων της Πέμπτης 19 Ιουνίου 2003 και ώρα 10.30'.

A. ΕΠΙΚΑΙΡΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ Πρώτου Κύκλου (Άρθρο 130 παρ. 2 και 3 Καν. Βουλής).

1.- Η με αριθμό 724/13-6-2003 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Πανελλήνιου Σοσιαλιστικού Κίνηματος κ. Παναγώτη Κρητικού προς τους Υπουργούς Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Τύπου και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, σχετικώς με την ψήφιση νόμου για την εξασφάλιση της διαφάνειας στις δημοσκοπήσεις.

2.- Η με αριθμό 718/11-6-2003 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή της Νέας Δημοκρατίας και πρώην Πρωθυπουργού κ. Κωνσταντίνου Μητσοτάκη προς τον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, σχετικώς με την ανά-

ληψη νομοθετικής πρωτοβουλίας για την επίλυση θεμάτων που εκκρεμούν στο Συμβούλιο της Επικρατείας για τις τελευταίες Δημοτικές Εκλογές.

3.- Η με αριθμό 728/17-6-2003 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Παναγιώτη Κοσιώνη προς τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, σχετικώς με την επαναπρόσληψη απολυθέντος συνδικαλιστικού στελέχους, από την επιχείρηση Καζίνο Λουτρακίου ATE Club Hotel casino A.E..

4.- Η με αριθμό 726/17-6-2003 επίκαιρη ερώτηση της Βουλευτού του Συναπισμού της Αριστεράς των Κινημάτων και της Οικολογίας κ. Μαρίας Δαμανάκη προς τον Υπουργό Γεωργίας, σχετικώς με την ένταξη του Ποικίλου Όρους τα σχέδια κτηματογράφησης της Αττικής, στα πλαίσια σύνταξης του Εθνικού Κτηματολογίου.

B. ΕΠΙΚΑΙΡΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ Δεύτερου Κύκλου (Άρθρο 130 παρ. 2 και 3 Καν. Βουλής)

1.- Η με αριθμό 720/11-6-2003 επίκαιρη ερώτηση της Βουλευτού του Πανελλήνιου Σοσιαλιστικού Κινήματος κ. Ελένης Ανουσάκη προς τον Υπουργό Δημόσιας Τάξης, σχετικώς με την τίρηση της Αρχής της ισότητας στην προκήρυξη του Υπουργείου, για την εισαγωγή γυναικών στις Σχολές της Αστυνομίας.

2.- Η με αριθμό 719/11-6-2003 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή της Νέας Δημοκρατίας κ. Παναγιώτη Μελά προς τον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, σχετικώς με την επίσπευση καταλογισμού ευθυνών στη Διευθύντρια του Διαπανεπιστημιακού Κέντρου Αναγνώρισης Τίτλων Σπουδών της Αλλοδαπής (ΔΙΚΑΤΣΑ).

3.- Η με αριθμό 729/17-6-2003 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Γεωργίου Χουρμουζάδη προς τους Υπουργούς Τύπου και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, σχετικώς με τη χρησιμοποίηση ανηλίκων παιδιών σε διαφημίσεις προϊόντων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εισερχόμαστε στην

**ΕΙΔΙΚΗ ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΔΙΑΤΑΞΗ
ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΒΟΥΛΗΣ:**

Συζήτηση και ψήφιση, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 76 του Συντάγματος, της πρότασης του Προέδρου της Βουλής: «Για την τροποποίηση διατάξεων του Κανονισμού της Βουλής (Μέρος Κοινοβουλευτικού)».

Το λόγο έχει η κ. Μαρία Θωμά.

ΜΑΡΙΑ ΘΩΜΑ: Κυρία και κύριοι συνάδελφοι, με την πρόταση νόμου του κυρίου Προέδρου της Βουλής, όπως διαμορφώθηκε κατά τη συζήτηση στην Επιτροπή Κανονισμού της Βουλής και εισάγεται ομόφωνα προς ψήφιση στην Ολομέλεια, τροποποιούνται ορισμένες διατάξεις του Κανονισμού και επέρχονται κάποιες αλλαγές πολύ σημαντικές, αλλαγές οι οποίες κατά βάση και στον πυρήνα τους στοχεύουν στην προστασία και ενίσχυση του κύρους του Βουλευτή και του κοινοβουλευτικού θεσμού.

Ειδικότερα και συγκεκριμένα, συγκροτούνται δύο Ειδικές Μόνιμες Επιτροπές και προστίθενται στις ήδη υπάρχουσες, αυτή της Κοινοβουλευτικής Δεοντολογίας και της Επιτροπής Περιφερειών. Η σύσταση της πρώτης Επιτροπής κρίθηκε αναγκαία και σκόπιμη γιατί το αντικείμενο με το οποίο επιφορτίζεται και τα θέματα με τα οποία θα ασχολείται απαιτούν το αυξημένο κύρος μιας αυτοτελούς επιτροπής και όχι της Υποεπιτροπής της Επιτροπής Δημόσιας Διοίκησης, όπως αρχικά είχε προταθεί.

Πιο συγκεκριμένα, ως αντικείμενο της Επιτροπής αυτής ορίζεται πρώτον, η προστασία του κύρους του Κοινοβουλίου και των Βουλευτών είτε με τη μελέτη και εισήγηση μέτρων προς τούτο είτε με τη δημόσια παρέμβασή της, όταν τούτο κρίνεται αναγκαίο. Πρόκειται για ρύθμιση ιδιάτερα σημαντική, ίδιως σήμερα που όλοι μας παρατηρούμε και -γιατί όχι:- υφιστάμεθα τη συνεχή απαξιώση της πολιτικής και των πολιτικών με κοινή όλων διαπίστωση ότι πολλές φορές αισθανόμαστε ανήμποροι και ανυπεράσπιστοι να αντιδράσουμε αποτελεσματικά.

Δεύτερο αντικείμενο αυτής της επιτροπής είναι η μελέτη των δικογραφιών και η σύνταξη των εκθέσεων προς τη Βουλή επί των αιτήσεων άρσεως ασυλίας Βουλευτών. Είναι ένα θέμα για το οποίο πολύ ουσιαστική έχει γίνει μέχρι σήμερα, πολλά έχουν λεχθεί, όπως επίσης και πολύ έχουμε επικριθεί ως Κοινοβουλίου είτε για συντεχνιακή αντιληψη είτε για προσπάθεια συγκάλυψης από τη μια μεριά, ενώ από την άλλη μεριά όλοι μας έχουμε διαπιστώσει ότι σε πολλές περιπτώσεις έχει επιχειρηθεί είτε με απολύτως αβάσιμες είτε με σκοπούμενες μηνύσεις, να πληγεί το κύρος του Βουλευτή και του Κοινοβουλίου.

Θα επαναλάβω αυτό που όλοι γνωρίζουμε, ότι η θέσπιση της βουλευτικής ασυλίας δεν αποτελεί εύνοια ή προνόμιο στο πρόσωπο του Βουλευτή, τον οποίο δεν τον καθιστά ανεύθυνο αλλά προσωρινά ακαταδίκωτο, δηλαδή, ισχύει για όσο χρόνο ισχύει και υπάρχει η Βουλευτική ιδιότητα και δεν πάνε ούτε καταργεί την ποινική δίωξη, αντίθετα τον προστατεύει πολλές φορές από άδικες και καταχρηστικές διώξεις.

Στη μεγαλύτερη, λοιπόν, κατοχύρωση του θεσμού της βουλευτικής ασυλίας και στην προστασία του περιεχομένου του ίδιου του θεσμού της ασυλίας, αποβλέπουν οι τροποποιήσεις που περιλαμβάνονται στην πρόταση που συζητάμε. Και πιο συγκεκριμένα, οι αιτήσεις εισαγγελικής αρχής για άρση ασυλίας υποβάλλονται στη Βουλή πλέον από τον εισαγγελέα του Αρείου Πάγου, διά του Υπουργού Δικαιοσύνης και παραπέμπονται από τον Πρόεδρο της Βουλής στην ειδική Μόνιμη Επιτροπή Δεοντολογίας. Η επιτροπή, αφού ακούσει το Βουλευτή του οποίου ζητείται η άρση της ασυλίας, εφόσον ο ίδιος το επιθυμεί, ερευνά, βάσει των στοιχείων που συνοδεύουν την αίτηση, όχι τη βασιμότητα της κατηγορίας, αλλά αν η πράξη για την οποία ζητείται η άρση της ασυλίας συνδέεται με την πολιτική δραστηριότητα του Βουλευτή ή αν η δίωξη του υποκρύπτει πολιτική σκοπιμότητα ή αποσκοπεί στο να επηρεαστεί το κύρος και η λειτουργία της Βουλής ή της κοινοβουλευτικής ομάδας στην οποία ανήκει ο Βουλευτής του οποίου ζητείται η άρση ασυλίας.

Με βάση τα παραπάνω η Επιτροπή Δεοντολογίας συντάσσει την έκθεσή της. Αν η επιτροπή κρίνει αναγκαίο, προκειμένου να διαμορφώσει άποψη και να λάβει την απόφασή της, μπορεί να ζητήσει από την Κυβέρνηση την παράδοση όποιων εγγράφων κρίνει αναγκαία. Η Κυβέρνηση, η οποία μπορεί να αρνηθεί μόνο για λόγους εθνικής ασφάλειας και άμυνας, παραδίδει στον Πρόεδρο της Βουλής -ο οποίος ενημερώνει και θέτει υπόψη τόσο των μελών της επιτροπής όσο και του ίδιου του Βουλευτή του οποίου ζητείται η άρση της ασυλίας- εκείνα τα στοιχεία που περιέχονται ή προκύπτουν από τα έγγραφα. Και αφού η επιτροπή συντάξει την έκθεσή της, την υποβάλλει στη Βουλή, οι αιτήσεις αυτές εγγράφονται στην ημερήσια διάταξη της Ολομέλειας. Εάν η έκθεση της επιτροπής δεν υποβληθεί εμπρόθεσμα, ο Πρόεδρος της Βουλής ορίζει από έναν εισηγητή από την Πλειοψηφία και τη Μειοψηφία, οι οποίοι αναφέρονται μόνο στα γεγονότα τα οποία περιλαμβάνονται στην αίτηση για άρση ασυλίας. Και στο σημείο αυτό επέρχεται η σημαντική αλλαγή, η Βουλή αποφασίζει με ανάταση του χεριού ή με έγερση, δηλαδή πλέον με φανερή ψηφοφορία, επί της αιτήσεως της εισαγγελικής αρχής για άρση ή όχι της ασυλίας. Και μόνο αν ο Πρόεδρος της Βουλής ή ο Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας στην οποία ανήκει ο Βουλευτής, ζητήσει μιαστική ψηφοφορία, τότε η Βουλή αποφασίζει μιαστικά.

Πρόκειται για ρυθμίσεις οι οποίες προφανέστατα, προστατεύουν όπως προανέφερα, το κύρος του Βουλευτή και του Κοινοβουλίου από σκοπούμενες διώξεις για πράξεις οι οποίες συνδέονται με την πολιτική του δραστηριότητα αλλά παράλληλα διαλύουν και την εσφαλμένη αντιληψη και την προκατάληψη που υπάρχει στην κοινωνία περί δήθεν συγκάλυψης ή συντεχνιακής νοοτροπίας.

Η δεύτερη επιτροπή η οποία συνιστάται με την πρόταση νόμου την οποία συζητάμε, αυτή της περιφερειακής ανάπτυξης, δίνει τη δυνατότητα στη Βουλή συγκροτημένα πλέον και συστηματικά και όχι αποσπασματικά και ξεκομμένα όπως μέχρι σήμερα γίνονταν, να παρακολουθεί και να ενημερώνεται για τη λειτουργία των περιφερειακών οργάνων της πολιτείας σε ζητήματα που έχουν σχέση με το σχεδιασμό και την πολιτική της περιφερειακής ανάπτυξης. Και προκειμένου να έχει τη δυνατότητα να φέρει σε πέρας το έργο και την αποστολή της, μπορεί να καλεί η επιτροπή αυτή εκπροσώπους είτε της Κυβέρνησης είτε των περιφερειακών είτε της Τοπικής Αυτοδιοίκησης είτε οιοδήποτε άλλο πρόσωπο θεωρεί χρήσιμο για το έργο της.

Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 14 παράγραφος δ' του Κανονισμού της Βουλής, η Διάσκεψη των Προέδρων μετά από πρόταση του Προέδρου της Βουλής, επιλέγει τα μέλη των ανεξάρτητων αρχών είτε ομόφωνα είτε με πλειοψηφία των 4/5 των μελών της. Σύμφωνα με την πρόταση νόμου που συζητούμε, στο άρθρο αυτό προστίθεται διάταξη, με την οποία η Διάσκεψη θα μπορεί πλέον και να ανακαλεί το διορισμό τους και να τα αντικαθιστά, για όσους και για όποιους λόγους ο νόμος θα ορίσει, όπως και θα αποφασίζει την έκπτωσή τους συνεπεία τελεσιδικής καταδίκης για τις αναφερόμενες πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 3 του ν. 3051/2002. Δηλαδή πλέον η Διάσκεψη των Προέδρων πέραν της δυνατότητας με τη συγκεκριμένη διαδικασία και συγκεκριμένες πλειοψηφίες να διορίζει ή να επιλέγει τα μέλη των ανεξάρτητων αρχών, θα μπορεί πλέον και να ανακαλεί το διορισμό τους.

Κάποιες άλλες τροποποιήσεις που προτείνονται, έρχονται να καλύψουν νέες ανάγκες οι οποίες προέκυψαν μεταγενέστερα της ψήφισης του Κανονισμού είτε να καλύψουν κενά τα οποία διαπιστώθηκαν κατά την εφαρμογή του, όπως η προσθήκη στο άρθρο 49α ότι η εφαρμογή του επεκτείνεται και στην ΕΠΤΕ, είτε η αντικατάσταση του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 94 ώστε στις επιτροπές που συνιστώνται με απόφαση του Προέδρου της Βουλής για τη σύνταξη σχεδίων ειδικών Κανονισμών για τις διάφορες λειτουργίες της Βουλής, να προστεθούν και οι περιπτώσεις των πολιτιστικών, εκπαιδευτικών ή άλλων σχετικών με το έργο και την αποστολή της Βουλής δραστηριοτήτων, όπως είναι τα εκπαιδευτικά προγράμματα ή οι εκθεσιακές δραστηριότητες.

Κυρία και κύριοι συνάδελφοι, θέλω να επισημάνω –και ειλικρινά το αισθάνομαί είσται- ότι πρόκειται για τροποποιήσεις που κάποιες απ' αυτές επιφέρουν πολύ σημαντικές αλλαγές στον τρόπο λειτουργίας μας ως Κοινοβούλιο και οι οποίες είναι βέβαιο ότι θα συμβάλουν αποτελεσματικά στην αναβάθμιση και στην περαιτέρω θωράκιση του.

Με αυτές τις σκέψεις, προτείνω την υπερψήφισή του έστι όπως μέσα από μια ουσιαστική συζήτηση έγινε και στην Επιτροπή Κανονισμού της Βουλής.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Η κ. Μπενάκη έχει το λόγο.

ANNA ΜΠΕΝΑΚΗ -ΨΑΡΟΥΔΑ (Δ' Αντιπρόεδρος της Βουλής): Κυρία και κύριοι συνάδελφοι, συζητούμε μια από τις σημαντικότερες και θεμελιωδέστερες αλλαγές του Κανονισμού της Βουλής σήμερα, διότι ασχολούμεθα με το πολυσυζητούμενο και στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος ευρισκόμενο ζήτημα της βουλευτικής ασυλίας. Δε θα αναφερθώ στο θεσμό, στην ιστορία του, στην προέλευσή του, στις μεταμορφώσεις που υπέστη ιστορικά μέχρι σήμερα, αλλά θα μείνω σκόπιμα στη σημερινή πραγματικότητα.

Είναι γεγονός ότι το αξίωμα του Βουλευτή βάλλεται πλέον πανταχόθεν. Ο διασυρμός φαίνεται να εντοπίζεται περισσότερο στο πρόσωπο του κάθε Βουλευτή και είναι πλέον του συρμού να διαβάλεται, να λοιδορείται πολλές φορές και όχι σπάνια και να συκοφαντείται.

Κανένας όμως δεν αμφιβάλλει ότι πραγματικός στόχος αυτής της ενορχηστρωμένης επίθεσης, που δεν είναι μόνο ελληνικό φαινόμενο, αλλά τουλάχιστον πανευρωπαϊκό, όχι όμως στην έκταση που παραπτείται στη χώρα μας, δεν είναι ο κάθε σημαντικός ή άσημος συνάδελφος, αλλά μπαίνει στο προσκήνιο το κόμμα του και αρχίζει η κομματική αντιπαράθεση. Νομίζω ακόμη ότι απότερος στόχος είναι κατά βάθος και το ίδιο το κοινοβουλευτικό σύστημα. Μέσω δηλαδή του προσώπου του Βουλευτή πλήγτεται η ίδια η Βουλή και μαζί ολόκληρο το κοινοβουλευτικό και δημοκρατικό σύστημα. Αυτή είναι μια πραγματικότητα την οποία οφείλουμε να αντιμετωπίσουμε.

Και το ερώτημα είναι, πώς αντιδρούμε εμείς οι Βουλευτές ως μεμονωμένοι φορείς του κάθε αξιώματος; Φοβάμαι ότι αντιδρούμε με το χειρότερο τρόπο. Δίνουμε την εντύπωση, ειδικά σχετικά στο θέμα της βουλευτικής ασυλίας, ότι οχυρώναμεστε πίσω από τη βουλευτική ασυλία. Έτσι μέσα από μία κακώς εννοούμενη αλληλεγγύη και με δικαιολογία αυτή την αλληλεγγύη αρνούμαστε συστηματικά την άδεια διωξής Βουλευτών σχεδόν συλλήβδην και αδιακρίτως. Είναι ελάχιστες οι φορές μεταδικτατορικά που ήρθη η ασυλία Βουλευτών. Όλες ήσαν θλιβερές περιπτώσεις και πίσω από την κάθε μια βρισκόντουσαν διαφορετικά πολιτικά ελατήρια κατά βάση, τα οποία όμως λίγο είχαν να κάνουν με την πραγματική αποστολή του θεσμού της βουλευτικής ασυλίας.

Έτσι βρισκόμαστε μέσα σε ένα φαύλο κύκλο. Από τη μια πλευρά τροφοδοτείται στην κοινή γνώμη και στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης ο συρμός της επίθεσης κατά του προσώπου των Βουλευτών και από την άλλη εμείς αμυνόμεθα συνειδητά ή ασυνείδητα με έναν τρόπο, που αντί να καταπολεμά αυτήν την πραγματικότητα, περισσότερο την ενισχύει και την τροφοδοτεί.

Εμείς, ως Νέα Δημοκρατία, προβληματιστήκαμε έγκαιρα και έντονα με αυτό το πρόβλημα. Θελήσαμε με τη συνταγματική πρόταση που κάναμε στο άρθρο 62 να ανατρέψουμε κατά κάποιο τρόπο αυτήν την κακώς εγκαθιδρυθείσα τακτική στο Κοινοβούλιο και να επαναφέρουμε το θεσμό στην ουσία του, δηλαδή στην προστασία του Βουλευτή από ποινικές διώξεις, οι οποίες υποκινούνται από πολιτικά ελατήρια ή συνδέονται καθαρά με την πολιτική δραστηριότητα του Βουλευτή. Κάναμε μία πρόταση να αντιστραφεί το βάρος της αποδείξεως κατά τη συζήτηση και διερεύνηση του ζητήματος άρσης της ασυλίας και να λαμβάνεται αιτιολογημένη απόφαση της Βουλής, όταν δεν αίρεται η ασυλία, που θα αιτιολογεί την πραγματική διαπίστωση ότι η συμπεριφορά συνδέεται με την πολιτική δραστηριότητα ή έχει πολιτικά ελατήρια ή αποβλέπει σε πολιτικό

στόχο.

Δυστυχώς η πρότασή μας απερρίφθη πανηγυρικά από την κυβερνητική πλειοψηφία. Μείναμε στην ίδια διάταξη του άρθρου 62 που, βέβαια, είναι σωστή, αλλά είναι τόσο ευρεία και νεφελώδης, ώστε μπορεί να εξυπηρετήσει ακόμα και καταχρηστικές ερμηνείες και εφαρμογές του θεσμού. Άλλωστε, πρόθετη σας θα ήταν να μην κάναμε την πρόταση ήταν να μην κομματικοποιείται το θέμα της βουλευτικής ασυλίας, να μην μπαίνει στο ίδιο καλάθι διαξιφισμών και αντιπαραθέσεων στο οποίο μπαίνουν όλα τα πολιτικά ζητήματα που συζητούνται στη Βουλή. Θέλαμε να είναι καθαρά ένα θέμα λειτουργίας της βουλευτικής συνεδρίης. Μετά την απόρριψη της πρότασης αρχίσαμε να προβληματίζομαστε πώς μέσα στη δεδομένη συνταγματική διάταξη θα μπορέσουμε να βελτιώσουμε την κατάσταση και να οδηγήσουμε το θεσμό σε μία ουσιαστική και σύμφωνη με την αποστολή του εφαρμογή.

Αποψή του Προεδρείου είναι ότι είναι πανάκεια η αντικατάσταση της μιστικής ψηφοφορίας με τη φανερή ψηφοφορία, διότι, όταν ο Βουλευτής ψηφίζει φανερά, γίνεται περισσότερο υπεύθυνος και η γνώμη του έχει μεγαλύτερη απήχηση στο εκλογικό κοινό.

Κύριοι συνάδελφοι, εμείς πιστεύουμε ότι το μιστικό για να επαναφέρουμε το θεσμό στις σωστές του βάσεις δεν είναι να απομακρυνθούμε ολοκληρωτικά από το σύστημα της μιστικής ψηφοφορίας η οποία για προσωπικά θέματα, όπως λέει ο Κανονισμός, έχει πραγματικά μεγάλη σημασία και διευκολύνει την ελευθερία γνώμης και έκφρασης του Βουλευτή. Δηλαδή, η αντικατάσταση της μιστικής με τη φανερή ψηφοφορία δεν είναι το μόνο μέσο «γιατρείας», θα έλεγα, αυτής της κατάστασης στην οποία βρισκόμαστε. Αντίθετα, θα έπρεπε, και πρέπει, να συνυπολογίσουμε τρεις παράγοντες.

Ο ένας παράγοντας είναι να γίνει ουσιαστική η έρευνα και η μελέτη των δικογραφιών για την άρση ή μη της βουλευτικής ασυλίας. Ο δεύτερος παράγοντας είναι να ξεφύγει από τα γρανάζια της κομματικής αντιπαράθεσης. Δεν έχει νόημα να έχουν θέση τα κόμματα, ως κόμματα, στο θέμα της άρσης ή μη άρσης της βουλευτικής ασυλίας, δηλαδή στην εκτίμηση του πολιτικού περίγυρου, στον οποίο τοποθετείται μία συμπεριφορά, διότι αυτό το θέμα αφορά εξίσου όλα τα κόμματα και όλους τους Βουλευτές.

Ο τρίτος παράγοντας είναι να εξετάσουμε ίσως κάποιες βελτιώσεις στο θέμα της ψηφοφορίας, προκειμένου να ενισχύσουμε την ελευθερία του Βουλευτή και όχι να την περιορίσουμε. Αυτό το λέω, γιατί η φανερή ψηφοφορία μπορεί να έχει και το αντίθετο αποτέλεσμα, ένα αποτέλεσμα όμοιο με αυτό της μιστικής ψηφοφορίας. Δηλαδή, να επηρεάζει τη συνείδηση και την ελευθερία έκφρασης του Βουλευτή από την ανάποδη.

Έρχομαι τώρα στις συγκεκριμένες προτάσεις για τις οποίες συνεργαστήκαμε πολύ καλά με τον Πρόεδρο της Βουλής και έχουμε φτάσει σε ένα αποτέλεσμα, με μία μόνο διαφοροποίηση για τη Νέα Δημοκρατία, την οποία θα υποστηρίξωνται και εδώ –την γνωρίζει και ο Πρόεδρος της Βουλής- και νομίζω ότι μπορούμε να συνεννοηθούμε και επ' αυτού του σημείου.

Είναι σωστή η πρόταση που γίνεται και αφορά τη δημιουργία Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής της Βουλής -μίας διακομματικής Επιτροπής- για τη μελέτη της άρσης των ασυλιών. Υπάρχει βέβαια μία αριθμητική υπεροχή της πλειοψηφίας –είναι φυσικό- αλλά εν πάσῃ περιπτώσει σ' αυτήν την επιτροπή εκπροσωπούνται όλα τα κόμματα. Προεδρεύεται από Αντιπρόεδρο της Βουλής υποδεικνύομενο από τον Πρόεδρο της Βουλής και μετέχει και ο Πρόεδρος της Επιτροπής Δημόσιας Διοίκησης.

Αυτή η επιτροπή μελετά, εισηγείται και συντάσσει εκθέσεις. Δηλαδή, δεν λειτουργεί με το σύστημα του εισηγητή και του αντιεισηγητή, αλλά όλοι ισότιμα μελετούν τις δικογραφίες και καταλήγουν σε μία έκθεση, η οποία έρχεται στη Βουλή και συζητείται πάλι χωρίς εισηγητές των κομμάτων, αλλά με ελεύθερη εγγραφή των Βουλευτών -ο καθένας εκ των οποίων βεβαίως μπορεί εκ των προτέρων να έχει μελετήσει και τη δικογραφία- και γίνεται μία ζωντανή συζήτηση. Αυτή η συζήτηση δεν αφορά βέβαια το είδος του αδικήματος και τις ενδιεξεις ή αποδιεξεις που υπάρχουν για την ευθύνη του Βουλευτή και την

ουσία της κατηγορίας. Αντίθετα, γίνεται μία συζήτηση για το αν η ποινική δίωξη συνδέεται με την πολιτική δραστηριότητα του Βουλευτή, όπως πολύ σωστά λέει η διάταξη, αν υποκρύπτει πολιτική σκοπιμότητα ή εάν αποσκοπεί ενδεχομένως στο να τρωθεί το κύρος της Βουλής ή του Βουλευτή ή να επηρεαστεί η λειτουργία της Βουλής ή της Κοινοβουλευτικής Ομάδας στην οποία ανήκει ο Βουλευτής.

Η έκθεση της επιτροπής, όπως είπα και προηγουμένων, έρχεται προς συζήτηση στη Βουλή όπου γίνεται ανοιχτή εισήγηση. Στο σημείο αυτό συμφωνούμε και εμείς να γίνεται φανερή ψηφοφορία για την άρση ή μη της ασυλίας, όπως γίνεται συζήτηση και ψηφοφορία στα νομοσχέδια και στις λοιπές αποφάσεις της Βουλής.

Κατά την άποψή μας, όμως, δεν πρέπει να απεμπολείται το δικαίωμα να διενεργείται μυστική ψηφοφορία. Άλλωστε, υπάρχουν πάμπολλες περιπτώσεις στις οποίες θα πρέπει να κατοχυρωθεί η μυστική ψηφοφορία. Για το λόγο αυτό, πρότασή μας είναι –και μέχρις ενός σημείου συμφωνούμε και με τον Πρόεδρο της Βουλής– να γίνεται μυστική ψηφοφορία, εάν αυτό ζητεί ένα κόμμα με τον Πρόεδρό του, εκτιμώντας ότι συντρέχουν πολιτικά δεδομένα τα οποία επιβάλλουν να διευκολυνθεί η μυστική ψήφος. Προστίθεται και ο Πρόεδρος της Βουλής στο οποίο δεν έχουμε αντίρρηση.

Επιμένουμε όμως ότι θα πρέπει και οι Βουλευτές να έχουν το δικαίωμα να προκαλέσουν μυστική ψηφοφορία, αν κατά τη συνείδησή τους και τις εκτιμήσεις τους θα πρέπει στη συγκεκριμένη περίπτωση όχι να δεσμευθεί αλλά να διευκολυνθεί η ελευθερία γνώμης του Βουλευτή και κυρίως η αποδέσμευσή του από το κόμμα στο οποίο ανήκει. Υποστηρίζουμε τη δυνατότητα, λοιπόν, δεκαπέντε Βουλευτών, ανεξαρτήτως κόμματος φυσικά, να προκαλούν με αίτησή τους μυστική ψηφοφορία. Επιμένουμε σ' αυτήν την τελευταία προσθήκη, η οποία δεν περιλαμβάνεται στην πρόταση της Βουλής, αλλά τίθεται προς συζήτηση ακριβώς για να τονίσουμε και μια άλλη παράμετρο του προβλήματος που μπορεί ενδεχομένως να οδηγήσει στην καθυπόταξη του Βουλευτή ως προς τη μυστική ψηφοφορία στην απόφαση που θα πάρει το κόμμα του και στην πρόταση που θα κάνει ο Αρχηγός.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ: Η υποεπιτροπή αποφασίζει με μυστική ή φανερή ψηφοφορία;

ΑΝΝΑ ΜΠΕΝΑΚΗ-ΨΑΡΟΥΔΑ (Δ' Αντιπρόεδρος της Βουλής): Όπως όλες οι ειδικές μόνιμες επιτροπές της Βουλής, φανερά. Είναι ένας εκπρόσωπος από κάθε κόμμα και εκπροσωπεί τη γνώμη του. Δεν τίθεται θέμα μυστικής ψηφοφορίας.

Συνεπώς πιστεύουμε ότι θα πρέπει και για λόγους όχι μόνο εμπιονής στο θεσμό της βουλευτικής ασυλίας ως προνομίου του Βουλευτή στο να μπορεί ο Βουλευτής αποδέσμευόμενος ενδεχομένως και από το κόμμα του να μπορεί με δεκατεσσερεὶς άλλους συναδέλφους να προκαλεί μυστική ψηφοφορία στη Βουλή.

Τώρα θα ήθελα απλώς, κύριε Πρόεδρε, να επισημάνω ότι με τη νέα ποινική δικαιονομία που ψηφίσαμε, τα πράγματα θέλω να ελπίζω ότι θα είναι καλύτερα δηλαδή, δεν θα είναι τόσο πολλές οι αιτήσεις διώξεως. Διότι ο εισαγγελεύς ως θεσμός ενισχύεται, δεν ασκεί σε κάθε περίπτωση υποχρεωτικά την ποινική δίωξη μόλις πάρει μια μήνυση που φαίνεται να είναι αληθηφανής και νόμιμα βάσιμη. Υποχρεώνεται να κάνει προκαταρκτική εξέταση. Εκεί υπάρχει ένα αγκαθάκι, διότι για την προκαταρκτική εξέταση δεν θα χρειάζεται να ζητήσει την άδεια της Βουλής. Πάντως θα έρχονται επεξεργασμένες οι δικογραφίες, όταν ο εισαγγελεύς μετά από προκαταρκτική εξέταση στα πλημμελήματα βέβαια και στα κακουργήματα, που είναι τα σημαντικά εγκλήματα, θα έχει καταλήξει ότι υπάρχουν κάποιες ενδείξεις ενοχής.

Κύριοι συνάδελφοι, υπάρχουν και κάποιες άλλες αλλαγές στις οποίες αναφέρθηκε η συνάδελφος και με τις οποίες συμφωνούμε είναι η επιτροπή περιφερειών, να φέρνουμε δηλαδή τους άρχοντες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης να δίνουν κάποιο λόγο στη Βουλή, μιας και ο κοινοβουλευτικός έλεγχος έχει τελείως αδρανήσει επί του θέματος αυτού, καθώς και κάποιες βελτιώσεις στο θέμα των ανεξαρτήτων αρχών. Δεν μπορεί η Βουλή μόνο να υποδεικνύει ποιοι θα είναι τα μέλη, αλλά θα πρέ-

πει να μπορεί και να τους ανακαλεί αν συμβαίνουν όλα όσα προβλέπει ο νόμος ή θα προβλέψει ο νόμος.

Ήθελα μόνο να επιστήσω την προσοχή των συναδέλφων και του Προέδρου σε ένα θέμα που εξελίσσεται σε μια βραδυφλεγή βόμβα εναντίον του θεσμού της βουλευτικής ασυλίας, το σύστημα να αποφέυγεται η ποινική δίωξη με όλες τις εγγυήσεις της και να υποβάλλονται αθρός αγωγές αποζημώσεως για εγκλήματα που διαπράττονται διά του Τύπου από Βουλευτές. Πρόκειται για αγωγές εκατομμυρίων, όπως το εκτιμά τέλος πάντων την προσβολή του ο προσβαλλόμενος. Το θέμα πρέπει να μελετηθεί για να το εκτιμήσουμε σωστά. Πρόκειται στην πραγματικότητα για μια ποινική διαδικασία, για μια ποινική δίωξη, η οποία όμως καλύπτεται υπό το ένδυμα της αστικής δίκης. Στην πραγματικότητα γίνεται μια ποινική διαδικασία στο ακροατήριο, αλλά αυτή είναι ενταγμένη στην πολιτική διαδικασία και ίσως ανοίγει μια άλλη πληγή κατά της βουλευτικής ιδιότητας κατά του αξιώματος και του κοινοβουλευτικού συστήματος, με την οποία θα πρέπει να ασχοληθούμε σοβαρά.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Ο κ. Σκυλλάκος έχει το λόγο.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ : Δεν νομίζω ότι υπάρχει δεύτερη γνώμη για το ότι ο θεσμός της ασυλίας του Βουλευτή, για να μπορεί απρόσκοπτα να αναπτύσσει την πολιτική και κοινωνική δραστηριότητά του, είναι κατάκτηση. Πολύ σωστά συμπεριέχεται στο Σύνταγμα.

Ακριβώς επειδή το θεωρούμε κατάκτηση και επειδή υπάρχει και η αρνητική πείρα του παρελθόντος -τουλάχιστον για το δικό μας πολιτικό χώρο πώς μπορεί η εξουσία να παρεμβαίνει και σε βάρος Βουλευτών και σε βάρος κομμάτων- γι' αυτό ήμασταν πολύ προσεκτικοί στις όποιες αλλαγές γίνονταν κατά την Αναθεώρηση του Συντάγματος και επιμείναμε στο να παραμείνει η διάταξη ως έχει. Καλώς παρέμεινες ως έχει, διότι αυτή η διάταξη δεν εμποδίζει να ρυθμίσουμε, με τον Κανονισμό ή με άλλους τρόπους, την πρακτική να βρούμε λύσεις που να αποτρέπουν καταχρήσεις και υπερβολές, ώστε να μην αίρεται χωρίς ιδιαίτερο λόγο η ασυλία.

Επίσης, κατάκτηση είναι και αυτό που και στον Κανονισμό, αλλά και στο Σύνταγμα και στις πρακτικές που εφαρμόζονται σε μία σειρά από θεσμούς, δηλαδή όταν κρίνονται ή εκλέγονται ή καταδικούνται πρόσωπα, να υπάρχει μυστική ψηφοφορία. Πρέπει, λοιπόν, αυτούς τους δύο θεσμούς και τους κανόνες να τους τηρούμε όσο μπορούμε.

Σε σχέση με την άρση της ασυλίας υπάρχει στην πράξη –και από παράδοση, εάν θέλετε- υπερβολική χρήση της άρνησης της Βουλής να δίνει ασυλία και για περιπτώσεις που προφανώς δεν είχαν πολιτική σημασία ή δεν είχαν σκοπό το διασυρμό του Βουλευτή. Γι' αυτό τον λόγο χρειάζεται και αυτή η παρέμβαση με την επιτροπή, για την οποία έγινε λόγος, και με την ψήφο του Σώματος, με ανοικτή ψηφοφορία, χωρίς όμως να καταργείται εντελώς η δυνατότητα της μυστικής ψηφοφορίας. Υπάρχει δηλαδή ένας λελογισμένος περιορισμός της μυστικής ψηφοφορίας, ο οποίος όμως είναι απαραίτητος να διατηρηθεί, γιατί μπορεί σήμερα να μην είναι εμφανές το πρόβλημα, αλλά μπορεί να προκύψει αύριο.

Έχει ζήσει ο τόπος μας τέτοιες εποχές σκληρής πολιτικής αντιπαράθεσης, πολιτικών σκοπιμοτήτων, οπότε η ανοικτή ψηφοφορία συντάσσει τους Βουλευτές της κυβερνητικής -αν θέλετε- πλειοψηφίας, η οποία κινεί και τις διαδικασίες για την ποινικοποίηση της δραστηριότητας ενός Βουλευτή. Αν θέλει αυτή η εξουσία, μπορεί να ευθυγραμμίζει τους Βουλευτές, μέσω της φανερής ψηφοφορίας, στην άρση της ασυλίας και παραπέρα στην καταδίκη από τα δικαστήρια του Βουλευτή. Γι' αυτό είναι πολύ σωστή η διατήρηση του δικαιώματος σε ένα κόμμα διά του Αρχηγού του να ζητεί τη μυστική ψηφοφορία.

Εμείς συντασσόμαστε με την άποψη ότι δεν είναι αρκετό μόνο ένα κόμμα να ζητεί αυτό. Θα έπρεπε, όμως, διότι στη Βουλή η λογική και του Συντάγματος και του Κανονισμού δεν είναι ότι υπάρχουν μόνο κόμματα. Υπάρχουν και οι Βουλευτές. Θα έπρεπε, λοιπόν, ένας ορισμένος αριθμός Βουλευτών -ανεξαρτήτου

κόμματος- να μπορεί να προκαλεί μυστική ψηφοφορία.

Οι άλλες παραπρήσεις που θέλω να κάνω είναι οι εξής: Προκύπτει ζήτημα που δε λύνεται ούτε από τον Κανονισμό ούτε από το Σύνταγμα ούτε από τη νομοθεσία. Δεν λύνεται εντελώς το ζήτημα εάν θα μπορεί να ξεκινά ο εισαγγελέας προκαταρκτική εξέταση για υπόθεση που αφορά Βουλευτή ή για μήνυση κατά Βουλευτή.

Βεβαίως, ο Βουλευτής δεν είναι υποχρεωμένος να παρουσιαστεί. Αν όμως αρνηθεί να παρουσιαστεί, από τη στιγμή που έχει το δικαίωμα ο εισαγγελέας ρητώς ή διά της ερμηνείας να κάνει προκαταρκτική εξέταση, και αν το ότι δεν παρουσιάστηκε ο Βουλευτής πάρει δημοσιότητα, καταλαβαίνετε τι συνέπειες μπορεί να υπάρξουν.

Πρέπει να διαλέξουμε ανάμεσα σε δύο πράγματα. Το ένα είναι να προχωρήσει ο εισαγγελέας στην προκαταρκτική εξέταση, ώστε να μην έρχονται πολλές υποθέσεις στη Βουλή για άρσεις ασυλίας, χωρίς να έχουν ερευνηθεί στοιχειωδώς και να πάνε στο αρχείο. Έτσι, δεν θα έχουμε πολλές περιπτώσεις αιτήσεων άρσης ασυλίας στην Ολομέλεια και δεν θα επιβαρύνεται η Βουλή με τέτοια καθήκοντα. Η δεύτερη επιλογή είναι να αντρέψουμε τη μέχρι σήμερα ισχύουσα κατάσταση, που ο εισαγγελέας δεν μπορεί ούτε να καλέσει ούτε και να προχωρήσει σε προκαταρκτική εξέταση σε βάρος πολιτικών προσώπων.

Η δικιά μας άποψη είναι ότι αρκετές είναι οι εξουσίες που δίνονται στον εισαγγελέα με την καινούργια νομοθεσία, αλλά ότι καλό είναι να μην έχουν και εξουσία σε βάρος των Βουλευτών. Θα προτιμούσαμε, λοιπόν, να είναι περισσότερες οι υποθέσεις που έρχονται στο Κοινοβούλιο, προκειμένου ο εισαγγελέας να πάρει αμπάριζα και να προχωράει σε βάθος τις προκαταρκτικές εξετάσεις.

Βέβαια, υπάρχει και το επιχείρημα ότι τώρα, με τον καινούργιο νόμο, θα μαθαίνει την κατηγορία και ο Βουλευτής και ο πολίτης. Αναφέρθηκε όμως στην συζήτηση του νομοσχεδίου στο ότι δεν δίνεται σε αυτόν σε βάρος του οποίου γίνεται η προκαταρκτική εξέταση –ο οποίος μπορεί να έρχεται ως μάρτυρας, αλλά στην ουσία είναι υποψήφιος κατηγορούμενος- όλη η δικογραφία. Και δώσαμε μάχη όταν συζήτησαμε το νομοσχέδιο, ώστε να μπορεί να παίρνει όλη τη δικογραφία. Ο Υπουργός όμως αρνήθηκε. Σκεφτείτε, λοιπόν, τώρα τι σημαίνει να κάνει την προκαταρκτική εξέταση ο εισαγγελέας σε βάρος Βουλευτή, ο Βουλευτής να μπορεί να διαβάσει μόνο τη μήνυση και να μην μπορεί να διαβάσει τη δικογραφία.

Είναι, λοιπόν, προτίμερο να έχουμε περισσότερες υποθέσεις στη Βουλή, παρά να δώσουμε περισσότερα δικαιώματα στον εισαγγελέα, απ' ότι είχε μέχρι σήμερα.

Υπάρχει ένα τρίτο θέμα, που δεν έχει σχέση με το κείμενο ούτε με τις προθέσεις της Επιτροπής του Κανονισμού ούτε με τις προθέσεις του Προεδρού της Βουλής. Θέλω απλώς να επισημάνω δύο κινδύνους που προκύπτουν από τις τροποποιήσεις που γίνονται, ώστε να είναι καταγραμμένοι, για να είναι πιο ξεκάθαρα τα πράγματα.

Η επιτροπή που θα συζητά την άρση ασυλίας ονομάζεται Επιτροπή Δεοντολογίας και δεν θα ασχολείται μόνο με την άρση ή μη της ασυλίας, αλλά θα μπορεί να μελετά και να εισηγείται μέτρα για την προστασία του Κοινοβουλίου και των Βουλευτών. Ως εδώ καλά.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ: Πού το λέει αυτό;

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ: Το λέει μέσα στο κείμενο. Δεν ξέρω ποιο κείμενο έχετε, γιατί υπάρχει καινούργιο κείμενο της 17ης του μήνα, όχι της 13ης. Προστέθηκε χθες το βράδυ αυτό.

Μπορεί, λοιπόν, μ' αυτήν την τροποποίηση να προκύψει ζήτημα από έναν κακό Πρόεδρο ή από μια κυβερνητική πλειοψηφία, η οποία θα θέλει να χρησιμοποιήσει και το Προεδρείο της Βουλής και την Επιτροπή Δεοντολογίας στην πολιτική αντιπαράθεση, όταν και δημόσια θα μπορεί να παρεμβαίνει σε ζητήματα προστασίας του κύρους του Κοινοβουλίου και του κύρους του Βουλευτή.

Καλώς εχόντων των πραγμάτων, όλοι καταλαβαίνουμε τι σημαίνει προστασία του Βουλευτή και του κύρους του Κοινοβουλίου. Θα γίνονται όμως δημόσιες τοπιθετήσεις στην Επιτροπή Δεοντολογίας. Αν οξυνθεί η πολιτική αντιπαράθεση, μπο-

ρεί αυτό να χρησιμοποιηθεί προς δημόσιο ψόγο του Βουλευτή, να του δοθεί αντίστροφη ερμηνεία. Εύχομαι απλώς να μη φτάσουμε ποτέ σε μια τέτοια χρήση αυτής της διάταξης.

Υπάρχει και το ζήτημα με την Επιτροπή Περιφερειών. Βεβαίως και το Κοινοβούλιο πρέπει να έχει δυνατότητες κοινοβουλευτικού ελέγχου και ακρόασης όλων των Ελλήνων πολιτών.

Εδώ προκύπτουν δύο θέματα. Όταν κάνουμε ερωτήσεις στη Βουλή ή στέλνουμε αναφορές ιδιαίτερα στον Υπουργό Εσωτερικών και στο ΥΠΕΧΩΔΕ, αλλά και σε άλλα Υπουργεία, δεν μας απαντά, γιατί λέει ότι το θέμα αυτό αφορά την Τοπική Αυτοδιοίκηση και μπαίνει το ερώτημα: Για θέμα που είναι αρμοδιότητα της Τοπικής ή της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης ο Βουλευτής δεν θα μπορεί να λαμβάνει γνώση; Είναι τέτοια η αυτοτέλεια της Τοπικής Αυτοδιοίκησης που μπορεί να αρνείται στο Κοινοβούλιο, στο Βουλευτή να δώσει εξηγήσεις γιατί αυτός ο δρόμος θα περάσει από εκεί και δεν θα περάσει από την άλλη την πλευρά; Ως παράδειγμα το φέρνω. Αυτό το θέμα δεν λύνεται. Έρχεται αυτή η διάταξη για την Επιτροπή Περιφερειών που θα μπορούν να φωνάζουν είτε τα εκλεγμένα συλλογικά όργανα της αυτοδιοίκησης είτε απομικά περιφερειάρχες...

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ: Διορισμένους.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ: ...που είναι διορισμένοι ή και δημάρχους που είναι αιρετοί ή και νομάρχες που είναι αιρετοί.

Βεβαίως θα μπορούσε και τώρα η κάθε Διαρκής Επιτροπή, όταν το κρίνει σκόπιμο, είτε για νομοσχέδιο ή όταν συζητάει για ένα ζήτημα ενημερωτικά να φωνάζει και τους νομάρχες και τους περιφερειάρχες και τους δημάρχους και θα μπορούσαμε να μην την έχουμε αυτήν τη διάταξη. Μπαίνει όμως αυτή η διάταξη. Αυτό που είπα στην επιτροπή –και επλίζω να μη γίνει στην πράξη– είναι να μην είναι αδρανοποιημένη αυτή η επιτροπή, γιατί δεν έρω πόσο χρόνο μπορεί να μας απασχολεί η περιφερειακή ανάπτυξη, γιατί υπάρχει ο κίνδυνος κατάχρησης: πριν από τις δημοτικές και νομαρχιακές εκλογές η μια πλευρά ή η οποία πλευρά, να φωνάζει τους αντίπαλους δημάρχους για να δει πώς εφαρμόζουν την περιφερειακή πολιτική και εκεί πέρα να γίνεται δικαστήριο. Γνωρίζετε πώς γίνεται πολλές φορές η συζήτηση όταν φωνάζουμε σε ακροάσεις διοικητές για τη λειτουργία των ΔΕΚΟ (γίνεται αντιπαράθεση, γίνονται και αρνητικά σχόλια και τα δείχνει και η τηλεόραση). Σκεφτείτε ότι σε προεκλογική περίοδο, ιδιαίτερα για μεγάλους δήμους που τα μεγαλύτερα κόμματα έχουν ενδιαφέρον γι' αυτούς τους δημάρχους, να νιώθουν οι δημάρχοι ότι κάθονται στο σκαμνί και να ρωτώνται από τους Βουλευτές. Μπορεί να γίνει κατάχρηση.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΨΗΣ: Τώρα που δεν κάθονται πουθενά έχουν ένα τρισκελοπομπό μαύρο χρήμα...

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ: Αυτό είναι άλλης ποιότητας πρόβλημα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Παρακαλώ να μη γίνονται διακοπές και να μη γράφονται στα Πρακτικά και μάλιστα διατυπώσεις χωρίς τεκμηρίωση. Δεν είναι σωστό.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ: Φοβάμαι μήπως υπάρχουν σε σχέση μ' αυτήν τη διάταξη και ενστάσεις από τα συλλογικά όργανα, την ΕΝΑΕ και το συλλογικό όργανο των δημάρχων. Εμείς θα ψηφίσουμε αυτές τις διατάξεις στο σύνολό τους. Όμως, τα είπα αυτά για να καταγραφούν ορισμένα ερωτηματικά και ορισμένες ανησυχίες για το πώς μπορεί να εκτραπεί η λειτουργία του σκοπού.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ: ...

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ: Το είπα και στην επιτροπή. Αντί να ασκήσει μήπως κάποιος, ζητάει 50 εκατομμύρια...

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ: ...

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ: Θα έπρεπε να λυθεί και αυτό το ζήτημα...

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ: ...

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ: Αντί να κάνει μήπως σημη, οπότε δεν θα αρθεί η ασυλία, να βρίσκει άλλο τρόπο έμμεσο και να του λέει 50 ή 100 εκατομμύρια γιατί με έθιξες με αυτά που είπες στο Κοινοβούλιο. Υποκρύπτεται ποινική δίωξη. Πρέπει να το λύσουμε στην πορεία.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: ...

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ: Στην πολιτική, όχι μόνο στη Βουλή.

ΑΝΝΑ ΜΠΕΝΑΚΗ-ΨΑΡΟΥΔΑ (Δ' Αντιπρόεδρος της Βουλής):...

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ: Αν είναι μέσα στο έργο του Βουλευτή συνολικά και μέσα και έξω από τη Βουλή, δύοτι αυτά μπορείς να τα πεις και σε μια πολιτική ομιλία και ο άλλος να το θεωρήσει συκοφαντική δυσφήμιση και να του ζητάει 100 εκατομμύρια. Είναι ποινική δίωξη αυτό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Ο κ. Κουβέλης έχει το λόγο.

ΦΩΤΗΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θεωρώ ότι η προτεινόμενη τροποποίηση του Κανονισμού είναι εξαιρετικά καλή, θα έλεγα και ισορροπημένη, ισορροπημένη σε σχέση με τις ανάγκες του Κοινοβουλίου αναφορικά με το τεράστιο ζήτημα της βουλευτικής ασυλίας.

Επιτρέψτε μου όμως να κάνω μερικές επισημάνσεις αναφορικά με το συζητούμενο θέμα της βουλευτικής ασυλίας. Πράγματι χάθηκε κατά τη γνώμη μου μία μεγάλη ευκαιρία, όταν αναθεωρούνταν το Σύνταγμα, να διαλάβουμε ρυθμίσεις στο άρθρο 62, οι οποίες θα αποκαθιστούσαν την τάξη των πραγμάτων αναφορικά με τη βουλευτική ασυλία. Με άλλα λόγια, θα μπορούσε το αναθεωρημένο Σύνταγμα να έχει μία συγκεκριμένη διάταξη, σύμφωνα με την οποία η βουλευτική ασυλία αναφέρεται μόνο σε πράξεις που έχουν σχέση με την πολιτική δραστηριότητα του Βουλευτή και τίποτα πέραν αυτού.

Είναι ακριβές ότι η κυβερνητική πλειοψηφία -και όχι μόνο- δεν θέλησε την αλλαγή της σχετικής συνταγματικής διάταξης. Και πάρα πολλές φορές το Κοινοβούλιο βρέθηκε μπροστά σε μία κατάσταση -ας είμαστε ειλικρινείς- που το εξέθετε προς τα έξω, δύοτι και για πράξεις που δεν είχαν καμία, μα καμία, σχέση με τη σφαίρα της πολιτικής δράσης του Βουλευτή, εξακολουθούσε να ισχύει η βουλευτική ασυλία και δεν εδίδετο η άδεια για τη δίωξη.

Νομίζω, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι το κύρος του Βουλευτή αναδεικνύεται ως σημαντικό όταν μπορεί να συναντηθεί και να συγκρουστεί ακόμα και με την ακραία επιλογή κάποιου πολίτη ή κάποιων πολιτών που θέλουν να προσβάλλουν τον Έλληνα Βουλευτή, υπό την προϋπόθεση βέβαια ότι αυτά δεν θα έχουν σχέση, επαναλαμβάνω, με την πολιτική του δραστηριότητα.

Έτσι, προσέκυψε ως αποτέλεσμα όλο αυτό που έχει ενοχλήσει το Κοινοβούλιο, που ενοχλεί την κοινή γνώμη, ότι δηλαδή μία μη ομολογημένη αλληλεγγύη μεταξύ των Βουλευτών οδηγεί στο να καλύπτεται με τη βουλευτική ασυλία ο Έλληνας Βουλευτής και για πράξεις που δεν έχουν σχέση με την πολιτική του ιδιότητα αλλά και τη δράση του.

Τίθεται το ερώτημα: Η εισαγόμενη, καινοτόμα ομολογουμένως, ρύθμιση της φανερής ψηφοφορίας έρχεται να βοηθήσει προς την κατεύθυνση εξορθολογισμού της βουλευτικής ασυλίας; Πιστεύω πως ναι. Και είμαι από εκείνους που εδώ και χρόνια υποστήριξα την άποψη ότι θα έπρεπε η ψηφοφορία για τη βουλευτική ασυλία ή την άρση της να είναι φανερή.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δε συμμερίζομαι την άποψη ότι η μουσική ψηφοφορία απελευθερώνει την κρίση και τη βουλητή του Βουλευτή αναφορικά με το αν πρέπει να ξορηγηθεί η άδεια για την ποινική δίωξη. Νομίζω, αναφερόμενος και πάλι στο κύρος του Βουλευτή, ότι το κύρος αυτό προκύπτει από τη δυνατότητα του πολίτη να κρίνει τη στάση του Βουλευτή ακόμη και για το θέμα της βουλευτικής ασυλίας.

Υποστηρίζω την άποψη ότι το σύνολο των διαδικασιών, με ελάχιστες εξαιρέσεις, μέσα σ' αυτήν την Αίθουσα πρέπει να αποφασίζονται και να κρίνονται με φανερή ψηφοφορία, δύοτι έτσι παρέχεται το δικαίωμα στο Βουλευτή να εκθέτει δημόσια την άποψή του και ταυτόχρονα στον Έλληνα πολίτη παρέχεται η δυνατότητα να κρίνει τον αντιπρόσωπό του για το σύνολο των ενεργειών του μέσα στο ελληνικό Κοινοβούλιο.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ: ...

ΦΩΤΗΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ: Για όλους.

Περαιτέρω, κύριοι συνάδελφοι, θα αναφερθώ στις επιμέρους διατάξεις. Θεωρώ ότι είναι πάρα πολύ χρήσιμο το γεγονός ότι συνιστάται η μόνιμη Επιτροπή της Κοινοβουλευτικής Δεοντολο-

γίας. Αυτή η μόνιμη επιτροπή όχι μόνο θα συντάσσει την σχετική έκθεση για την άρση ή τη μη άρση της βουλευτικής ασυλίας, αλλά θα έχει τη δυνατότητα να ασχολείται και εν συνεχεία να προτείνει και διάφορες ρυθμίσεις που πράγματι θα είναι δυνατόν να οδηγούν στην αναβάθμιση της λειτουργίας του Κοινοβουλίου αλλά και του κύρους του Βουλευτή.

Επίσης, θεωρώ ότι ορθά δίνεται η δυνατότητα ίδρυσης της Επιτροπής Περιφερειών.

Έτσι θα έχει το Κοινοβούλιο τη δυνατότητα να επικοινωνεί με τα ζητήματα που έχουν σχέση με την περιφερειακή συγκρότηση και την περιφερειακή λειτουργία του κράτους.

Όμως αισθάνομα την υποχρέωση να πω την άποψή μου αναφορικά με ένα συναφές θέμα που ετέθη. Είναι γεγονός ότι πάρα πολλές φορές οι Βουλευτές γινόμαστε παραλήπτες εγγράφων απαντητικών επιστολών των Υπουργών ότι δεν μπορούν να μας δώσουν στοιχεία, δεν μπορούν να μας πληροφορήσουν για θέματα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, δύοτι η Τοπική Αυτοδιοίκηση -αυτό υπαινίσσεται η απάντηση- είναι εξω από τον κοινοβουλευτικό έλεγχο. Θεωρώ ότι είναι λάθος και καμία συνταγματική ρύθμιση δεν επιτρέπει αυτήν την ερμηνεία. Το θεμέλιο του Συντάγματος είναι η λαϊκή κυριαρχία. Κατά συνέπεια και αυτός ο περιορισμός, ο οποίος προκύπτει από τη συμπεριφορά μερικών Υπουργείων αναφορικά με την Τοπική Αυτοδιοίκηση, βρίσκεται αντίθετος προς τις διατάξεις του Συντάγματος. Τίποτε δεν βρίσκεται μακριά και εξώ από τον κοινοβουλευτικό έλεγχο. Διότι η Βουλή, κατά το Σύνταγμα, είναι το κατεξοχήν αντιπροσωπευτικό όργανο της λαϊκής κυριαρχίας. Οποιαδήποτε άλλη ερμηνεία έχω την άποψη ότι δεν βρίσκει έρεισμα στο Σύνταγμα, πολύ δε περισσότερο θεωρώ ότι δεν πρέπει να βρίσκει έρεισμα στις απόψεις των Βουλευτών όλων των περιύρων.

Κύριοι συνάδελφοι, υπάρχει ένα ζήτημα. Θα πρέπει να δίδεται η δυνατότητα στον Πρόεδρο της Βουλής ή στον Αρχηγό του κόμματος να αποφασίζει τη μουσική ψηφοφορία; Εγώ -και μάλιστα με τον κίνδυνο να χαρακτηριστώ ακραίος, όπως χαρακτηρίστηκα κάποια στιγμή και από τον αγαπητό Πρόεδρο της Βουλής- είμαι υποστηρικτής της άποψης ότι...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Νομίζω ότι μπορώ να σας πειράζω...

ΦΩΤΗΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ : Βεβαίως, κύριε Πρόεδρε. Ακριβώς αυτό το πειράγμα ανταποδίδω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Ακραίοι είπαμε ότι κάποτε υπήρξαμε -και πρέπει να υπήρξαμε- όλοι. Το κακό είναι ότι περνούν τα χρόνια και γινόμαστε πιο χαλαροί.

ΦΩΤΗΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ: Γι' αυτό, κύριε Πρόεδρε, το λέω. Και το πράττω με φιλικά αισθήματα, αυτό είναι αυτονόητο.

Κύριοι συνάδελφοι, δεν είμαι ακραίος, αλλά εξώ την άποψη ότι πρέπει να εμπεινόμει στη φανερή ψηφοφορία, χωρίς περιορισμούς. Και αναφέρομαι σε όλα εκείνα που επεσήμανα λίγο πιο πριν. Όμως εάν υπάρχει επιμονή στη ρύθμιση να δίδεται η δυνατότητα, κάποιες φορές, της μουσικής ψηφοφορίας, νομίζω ότι αυτό το δικαίωμα θα πρέπει να αναγνωρίσουμε ότι μπορεί να το έχει ο Πρόεδρος της Βουλής και ένας ορισμένος αριθμός Βουλευτών. Δεν είναι σωστό ο Αρχηγός του κόμματος να έχει τη δυνατότητα να ζητεί και να αποφασίζει, κατά συνέπεια, τη μουσική ψηφοφορία. Αν σε κάποιον πρέπει να δώσουμε τη δυνατότητα να ζητεί τη μουσική ψηφοφορία αυτός είναι ο Βουλευτής και μάλιστα με τον ορισμένο αριθμό των δεκαπέντε Βουλευτών, όπως γίνεται αντιστρόφως με την αίτηση για την ονομαστική ψηφοφοφορία. Επαναλαμβάνω ότι η βασική μου θέση είναι ότι θα πρέπει σε κάθε περίπτωση να είναι φανερή η ψηφοφορία, αλλά εάν το Κοινοβούλιο, εάν η πλειοψηφία επιμεινεί ότι πρέπει να δοθεί η δυνατότητα μυστικής ψηφοφορίας, αυτή η δυνατότητα θα πρέπει να δίδεται στον Πρόεδρο της Βουλής και σε ορισμένο αριθμό Βουλευτών και τίποτα πέραν αυτού.

Υπάρχει ένα ζήτημα ακόμη, αυτό της προκαταρκτικής εξετάσεως. Με άλλα λόγια, όταν οι εισαγγελέας παίρνει στα χέρια του, σύμφωνα με την πρόσφατη τροποποίηση της ποινικής δικονομίας, μια μήνυση ή έγκληση αρχίζει την προκαταρκτική εξέταση. Στην προκαταρκτική αυτή εξέταση τίθεται το ερώτημα: Θα καλείται για να προσέρχεται και ο Βουλευτής; Κατά τη γνώμη μου, ο Βουλευτής, και πάλι κατά το Σύνταγμα, δεν υπο-

χρεούται να προσέλθει στην προκαταρκτική εξέταση. Επομένως, με το δεδομένο ότι δεν έχει υποχρέωση ο Βουλευτής να προσέλθει στην προκαταρκτική εξέταση, η μόνη ασφαλιστική δικλίδια της σοβαρής απεύθυνσης μιας αίτησης προς τη Βουλή είναι η ρύθμιση η οποία γίνεται, ότι δηλαδή ο εισαγγελέας του Αρείου Πάγου απευθύνεται στη Βουλή και ζητεί να δοθεί η άδεια για την ποινική δίωξη.

Το λέω αυτό με την έννοια ότι ο Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου ή ο αναπληρών κάθε φορά αυτόν αντιεισαγγελέας θα βασανίζει τη σχετική δικογραφία, θα την μελετά και εν συνεχεία θα ενεργεί, προκειμένου να αποφέύγουμε καταστάσεις σαν και αυτές που έχουμε δει στο πρόσφατο και στο απότερο παρελθόν, όπου με μεγάλη ευκολία για προφανώς αβάσιμες μηνύσεις και εγκλήσεις να απευθύνεται ο εισαγγελέας πρωτοδικών στη Βουλή των Ελλήνων και να ζητεί την άρση της βουλευτικής ασυλίας κάποιου βουλευτή.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Από πού συνάγεται ότι ο Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου έχει αυτό το δικαίωμα;

ΦΩΤΗΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ: Το λέει η διάταξη, κύριε Μητσοτάκη. Το αναφέρει το σχέδιο νόμου.

Ολοκληρώνοντας, ετέθη το ερώτημα τι γίνεται με τις αγωγές αδικοπραξίας. Εδώ υπάρχει ένα ζήτημα, διότι πολλοί επιλέγουν να κατατεθούν μια αγωγή αδικοπραξίας, μια αστική αγωγή –να την πούμε αλλιώς– για να ξεπερνούν το εμπόδιο, όπως νομίζουν, της βουλευτικής ασυλίας.

Εγώ θα αποτολμήσω να σας πω την επιστημονική μου άποψη. Και η αγωγή αδικοπραξίας καλύπτεται από τη βουλευτική ασυλία. Και εξηγούμαι. Η αγωγή αδικοπραξίας έχει ως βάση αδικημά. Αυτή είναι η νομική βάση της αγωγής αδικοπραξίας.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ: Βεβαίως!

ΦΩΤΗΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ: Έχει ποινικό αδίκημα! Κατά συνέπεια, μια ορθή ερμηνεία θα μπορούσε να κρίνει ότι και η αγωγή αδικοπραξίας συνδέεται με τη βουλευτική ασυλία.

Υπάρχουν και αντίθετες επιστημονικές απόψεις. Οφείλω να είμαι ακριβής. Άλλα –εν πάσῃ περιπτώσει– το σημείωνα αυτό, διότι χρειάζεται κάποια στιγμή να γίνει μια συγκεκριμένη ρύθμιση, προκειμένου να αποφέύγουμε αυτή τη διαδικασία των αγωγών αδικοπραξίας που ουσιαστικά φαλκιδεύουν την έννοια της βουλευτικής ασυλίας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, με αυτές τις παρατηρήσεις εμείς ψηφίζουμε τις προτεινόμενες τροποποιήσεις του Κανονισμού της Βουλής.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Ο Πρόεδρος κ. Μητσοτάκης έχει το λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το κύριο θέμα που συζητείται σήμερα –δεν θα αναφερθώ στις άλλες επιμέρους διατάξεις– είναι το μεγάλο πρόβλημα της βουλευτικής ασυλίας.

Πρώτα πρέπει να πω ότι χαίρομαι, γιατί το θέμα απασχολεί τη Βουλή σε μια ήρεμη και ουσιαστική συζήτηση, η οποία είναι πράγματι απαραίτητη. Δυστυχώς –θα προστεθώ κι εγώ στον προηγούμενο ομιλητή– χάσαμε την ευκαιρία της συνταγματικής αναθερησης, η οποία θα μπορούσε να είχε λύσει όλα αυτά τα θέματα κατά τρόπο τελικό και απόλυτο.

Και τώρα ψάχνουμε μπαλώματα. Αυτή είναι η πραγματικότητα! Καταλάβαμε εκ των υστέρων το λάθος που εκάναμε και ιδίως η πλευρά της Πλειοψηφίας, η οποία αυτή εμπόδισε την αλλαγή του Συντάγματος, που τα άλλα κόμματα ή τουλάχιστον το κόμμα της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης επίμονα το ζητούσε και ψάχνει σωσίβιο. Δεν είμαι βέβαιος ότι η λύση, την οποία επιχειρούμε, είναι η καλύτερη.

Η βασική παρατήρηση που εγώ έχω να κάνω, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι ότι στον τόπο μας εξακολουθούμε να θεωρούμε, εις ό,τι αφορά ευθύνη ποινική Βουλευτού ή Υπουργού, ξορκισμένη τη δικαστική εξουσία. Δεν θέλουμε τη δικαστική εξουσία να ανακατευτεί καθόλου στα πόδιά μας. Θέλουμε εμείς, μόνοι μας, να αποφασίζουμε είτε ως Βουλευτές είτε –πολύ περισσότερο, κατά ακραίο τρόπο– όταν είμαστε και Υπουργοί για την τυχόν ποινική ευθύνη.

Αυτό έχει ως αποτέλεσμα η ποινική ευθύνη για τους Υπουρ-

γούς ουσιαστικά να έχει πάψει να υπάρχει. Οι Υπουργοί στην Ελλάδα δεν έχουν ποινική ευθύνη. Αυτή είναι η πραγματικότητα! Μπορούν ό,τι θέλουν να κάνουν, εκτός εάν η επόμενη Βουλή αναζητήσει ευθύνες ποινικές, κάτι που κανείς δεν το επιθυμεί, διότι αυτό πράγματι αποτελεί μια ανωμαλία ή –αν θέλετε– μια περιπέτεια, μια δοκιμασία για το πολιτικό μας σύστημα.

Υπό ομαλές συνθήκες το βλέπετε. Όταν έρχονται αιτήματα για Υπουργούς απορρίπτονται παντηγυρικά και χωρίς κουβέντα.

Εγώ θα αρχίσω από το πρώτο θέμα, το εάν πρέπει κάθε μήνυση που υποβάλλεται να έρχεται στη Βουλή, να έχει συνέχεια. Πάρα πολλές αστήρικτες παντελώς, αδικαιολόγητες, εμπαθείς μηνύσεις φθάνουν σήμερα στη Βουλή και η φυσική απόρριψη της άρσης της ασυλίας μας εκθέτει. Ο άλλος δεν ξέρει τα πραγματικά περιστατικά.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εγώ υπεστήριξα με θέρμη την αλλαγή που έγινε στην πολιτική δικονομία. Για κάθε απλό Έλληνα πολίτη εφεξής η μήνυση δε σημαίνει και άσκηση ποινικής δίωξης. Υπάρχει ένα στάδιο προκαταρκτικής έρευνας. Και όταν συνεζητείτο το πρόβλημα σε αυτήν την Αίθουσα ήμουνα ο μόνος, αν θυμούμαι, ο οποίος το έθεσα και σε συσχετισμό με τη βουλευτική ασυλία. Και είπα κάτι αντίθετο από αυτό που άκουσα να λέει πρωτύτερα ο εκπρόσωπος του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδος, ότι και ο Βουλευτής επιτέλους πρέπει να έχει το ίδιο δικαίωμα που έχει ο απλός πολίτης, να μην ταλαιπωρείται για μια παντελώς αβάσιμη κατηγορία. Και θα έπρεπε και πρέπει η δικαστική εξουσία να έχει το δικαίωμα παντελώς αβάσιμες κατηγορίες να τις στέλνει στο αρχείο χωρίς να τις διαβιβάζει στη Βουλή.

Ρώτησα πρωτύτερα και άκουσα ότι ο Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου έχει αυτή τη φροντίδα. Καθόλου δεν προκύπτει, νομίζω αυτό από τη διατύπωση του άρθρου. Απλώς διαβιβαστικός είναι ο ρόλος του Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου σύμφωνα με τη διατύπωση. Είναι τελείως διαβιβαστικός.

Εγώ είμαι απόλυτα πεπεισμένος, κύριε Πρόεδρε και κύριοι συνάδελφοι, ότι το άρθρο 62 του Συντάγματος δεν εμποδίζει σε καμιά περίπτωση τη δικαστική εξουσία, αν θέλετε αναβαθμισμένη στο πρόσωπο της Εισαγγελίας του Αρείου Πάγου, να κάνει αυτό που γίνεται για κάθε απλό πολίτη. Και κανείς δε μπορεί να κατηγορήσει το Βουλευτή ότι ζητά να έχει το ίδιο δικαίωμα που έχει και ο απλός πολίτης με την πρόσθετη εγγύηση της αναβάθμισης της δικαστικής κρίσης. Θέλω εκεί τη δικαστική κρίση, όπως εγώ θα την ήθελα τη δικαστική κρίση με διάταξη του Συντάγματος κα σε ό,τι αφορά την ουσία πλέον. Δηλαδή εν άλλοις λόγοις, κύριοι συνάδελφοι, η Επιτροπή Δεοντολογίας, η οποία συγκροτείται σήμερα θα κρίνει –πολύ σωστά– εάν η πράξη για την οποία ζητείται η άρση ασυλίας συνδέεται με την πολιτική δραστηριότητα του Βουλευτή ή αν η διώξη του υποκύπτει πολιτική σκοπιμότητα ή αποσκοπεί ενδεχομένως στο να τρωθεί το κύρος της Βουλής ή του Βουλευτή ή να επιτηρεαστεί η λειτουργία της Βουλής ή της Κοινοβουλευτικής Ομάδας στην οποία ανήκει ο Βουλευτής.

Η διατύπωση είναι θαυμάσια και εγώ προσωπικά τη δέχομαι. Άλλα, ποιος θα το κρίνει αυτό; Αυτό είναι το ερώτημα. Κανονικά πρέπει να το κρίνει η δικαιοσύνη, αγαπητοί συνάδελφοι.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ: ...

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Κύριε συνάδελφε, μπορεί να έχετε ό,τι γνώμη θέλετε. Στη συντεταγμένη πολιτεία υπάρχουν όργανα.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ: ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Παρακαλώ, μη διακόπτετε.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Η δικαιοσύνη η οποία λειτουργεί για όλους τους Έλληνες, πρέπει να λειτουργεί και για εμάς.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ: ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Επαναλαμβάνω, ότι δεν καταγράφεται καμία διακοπή από διακοπές συναδέλφων.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Σας παρακαλώ και εγώ, κύριε Κεδίκογλου.

Είμαι και εγώ, κύριοι συνάδελφοι, φανατικός υποστηρικτής αυτής της άποψης. Θα ήθελα επίσης δε να ξαναπώ και κάτι

άλλο το οποίο έχω πει πολλές φορές από αυτό το Βήμα. Έχουμε, κυρίες και κύριοι, τη μοναδική ιδιορυθμία εμείς οι Έλληνες Βουλευτές και Έλληνες πολιτικοί να έχουμε ξορκισμένη τη δικαιούντη.

Δεν υπάρχει καμία άλλη χώρα στη γη, καμία απολύτως...

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ: ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Σας παρακαλώ. Δεν είναι σωστό αυτό που κάνετε τώρα. Σας παρακαλώ πάρα πολύ!

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Μα, σας παρακαλώ μη διακόπτετε κύριε Κεδίκογλου. Ευγένεια τουλάχιστον να υπάρχει!

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ: ...

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Επαναλαμβάνω είμαστε η μόνη χώρα της γης στην οποία παρουσιάζεται αυτό το φαινόμενο και νομίζω ότι είναι λάθος.

Τώρα, γιατί είμαι αντίθετος προς τη ρύθμιση. Η Επιτροπή Δεοντολογίας αποτελείται από τον πρόεδρο ο οποίος αναντιρρήτως πρέπει να είναι πρόεδρος, δεν υπάρχει καμία αμφιβολία, το ρόλο του προέδρου είμαι ο τελευταίος που θα τον αρνηθώ και από εκπροσώπους των κομμάτων. Οι εκπρόσωποι των κομμάτων θα συνέλθουν για νάσουν το πρόβλημα. Δηλαδή εν άλλοις λόγοις κύριοι συνάδελφοι, το προσωπικό πρόβλημα ενός Βουλευτή γίνεται πολιτικό πρόβλημα και μη γελείστε. Ο κομματισμός θα μπει και σ' αυτό το πεδίο που μέχρι τώρα τουλάχιστον είχαμε καταχρήσεις και υπερβολές που εγώ πρώτος τις στηλίτευσα και τις στηλίτευώ, αλλά τουλάχιστον δεν είχαμε κομματική γραμμή. Σήμερα υπάρχει καμία αμφιβολία ότι μέσα στην Επιτροπή Δεοντολογίας θα υπάρξει κομματική γραμμή; Άλλωστε λίγο πολύ το ζήσαμε και στα προκαταρκτικά στάδια της προετοιμασίας της κοινής γνώμης γι' αυτή την αλλαγή. Και δε θέλω να θυμίσω συγκεκριμένη υπόθεση η οποία είχε ταράξει την κοινή γνώμη και για την οποία υπήρχε έντονη κομματική τοποθέτηση. Εγώ δεν το θέλω αυτό κύριοι συνάδελφοι.

Εγώ θέλω όταν λειτουργεί ως δικαστής ο Βουλευτής, σε όποια περίπτωση, να ενεργεί άσχετα και ανεξάρτητα από την κομματική γραμμή. Άλλα πέραν τούτου, εάν στην Επιτροπή Δεοντολογίας το ένα κόμμα πει ναι να αρθεί η ασυλία και το άλλο κόμμα πει όχι να μην αρθεί η ασυλία, τι θα γίνει; Θα υπάρξει η αρχή της Πλειοψηφίας; Υποθέτω ότι το νόημα είναι η ομοφωνία και η αξία ενδεχομένως, όποια αξία έχει αυτή η ρύθμιση, θα είναι η ομοφωνία, αν όλοι συμφωνήσουμε. Και αν όλοι δεν συμφωνήσουμε; Και αν είναι ένα θέμα το οποίο έχει έντονο τον πολιτικό χαρακτήρα διότι συγκινεί πολύ την κοινή γνώμη -και τέτοια θέματα ζέρετε πώς υπάρχουν πολλά- και τα κόμματα αντιπαρατεθούν στην Επιτροπή Δεοντολογίας, τι θα γίνει; Δεν θα υπάρξει πρόταση; 'Η θα υπάρξει πρόταση με επιφυλάξεις και αντιρρήσεις;

Φοβούμαι ότι κάνουμε μία προσπάθεια η οποία από καλού συνειδότος γίνεται αλλά η οποία δημιουργεί περισσότερα προβλήματα από αυτά τα οποία επιδιώκει να λύσει. Και εγώ τουλάχιστον θα προτιμούσα να λύσουμε το πρόβλημα το πρώτο δηλαδή να μην έχουμε να κάνουμε με προφανώς αστήρικτες κατηγορίες, να δώσουμε αυτή την προστασία στο Βουλευτή με τον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου, ο οποίος να έχει δικαίωμα να ερευνήσει το παντελώς αβάσιμο ουσιαστικά ή νομικά της κατηγορίας που δεν του το δίνει τώρα αυτό το άρθρο -είναι έκκαθρο πώς δεν του το δίνει- και είναι ένα θέμα το οποίο πρέπει να λυθεί οπωδόποτε στη σημερινή μας συνεδρίαση και από κει και πέρα, να περιμέναμε την Αναθεώρηση του Συντάγματος για να διορθώσουμε τα υπόλοιπα.

Εάν όμως παρά ταύτα η Πλειοψηφία, η Βουλή επιμείνει στην ψήφιση της τροπολογίας, εγώ κύριοι συνάδελφοι, δεν πρόκειται να την καταψηφίσω, θα τη δεχτώ με μία όμως επιπλέον προσθήκη. Τι θα πει, θα κάνουμε και μιστική ψηφοφορία σε ορισμένες περιπτώσεις; Και ποιος είναι εκείνος που αποφασίζει για ονομαστική ψηφοφορία; Σε καμία απολύτως περίπτωση δεν μπορώ να δεχτώ ότι ο Αρχηγός του κόμματος προστατεύων το Βουλευτή του θα ζητήσει μιστική ψηφοφορία. Συμφωνώ απολύτως με τον κ. Κουβέλη.

Πρώτον, έχω την εντύπωση πως δεν θα το κάνει κανένας Αρχηγός κόμματος. Εγώ τουλάχιστον ως Αρχηγός του κόμματος δεν θα το έκανα ποτέ, έστω κι αν ενόμιζα ότι αδίκως κατη-

γορείται ο Βουλευτής μου, διότι εκτίθεται εκείνος ο οποίος ζητά μιστική ψηφοφορία.

Έπειτα ζητάς μιστική ψηφοφορία γιατί, κύριοι συνάδελφοι; Για να λειτουργήσουν τα αντανακλαστικά των Βουλευτών και να απορρίψουν; Μα, θα υπάρχουν αυτά τα αντανακλαστικά μετά δύο, τρία ή πέντε χρόνια, αν λειτουργήσει αυτό το σύστημα και έχει κομματικοποιηθεί η υπόθεση, που θα κομματικοποιηθεί αφεύκτως με τη διαδικασία που ακολουθούμε; Τι νόημα έχει;

Ο Πρόεδρος της Βουλής -αν το κρατήσουμε και το ψηφίσουμε και βλέπω ότι υπάρχει ομοφωνία και εγώ σας είπα ότι δεν θέλω να το εμποδίσω- να έχει το δικαίωμα να πάει την υπόθεση σε ονομαστική ψηφοφορία και δεκαπέντε Βουλευτές -το καταλαβαίνω- ή και δέκα αν θέλετε, να μπορούν να ζητήσουν ονομαστική ψηφοφορία. Άλλως, κύριοι συνάδελφοι, θα πάμε σε μία κατάσταση η οποία θα είναι χειρότερη από τη σημερινή.

Εν πάσῃ περιπτώσει, πρέπει να το λύσουμε το πρόβλημα και απευθύνομα και στον Πρόεδρο, ο οποίος έχει κάνει μία πολύ καλή εργασία στο θέμα αυτό. Πρέπει να λύσουμε το θέμα τι γίνεται με την ουσιαστική έρευνα. Θα γίνεται ή δεν θίνεται από τον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου ουσιαστική έρευνα τυπικής και ουσιαστικής νομιμότητος; Εγώ νομίζω ότι αυτό πρέπει να το λύσουμε. Και για να το λύσουμε πρέπει να υπάρξει ρητή διάταξη. Η διάταξη, όπως περιλαμβάνεται σήμερα, δεν το περιέχει.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Ο κ. Ιωαννίδης έχει το λόγο.

ΦΟΙΒΟΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ : Κύριε Πρόεδρε, μετά απ' όσα άκουσα από τον κ. Μητσοτάκη θα αναφερθώ εν ολίγοις ή γενικότερα στο θέμα της ασυλίας γιατί το θεωρώ αναγκαίο και χρήσιμο.

Κατ' αρχήν, όλοι γνωρίζουμε ότι ο θεσμός της ασυλίας ούτε μόνο ελληνική εφεύρεση υπήρξε ούτε χορηγήθηκε ή θεσπίστηκε σαν προνόμιο του Βουλευτή. Το αντίθετο. Ο θεσμός της ασυλίας εισήχθη από την Αγγλία αρχικώς, αλλά και σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες και στις Ηνωμένες Πολιτείες με άλλες διαδικασίες, αν θέλετε, προκειμένου να προστατευτεί η λειτουργία του πολιτεύματος. Διότι αν δεν είχε ο Βουλευτής το ακαταδίκωτο άνευ της αδειάς της Βουλής, θα μπορούσε η κάθε εξουσία, εκτελεστική ας πούμε -αφήνω την παράμετρο των απιθάνων διώξεων που θα μπορούσαν να προκαλούν πολιτικοί αντίπαλοι εντός ή εκτός των τειχών- να καθορίζει ακόμα και τις πλειοψευδίες στη Βουλή. Και έχει συμβεί στο παρελθόν.

Επιτρέψτε μου να πω ένα παραδειγμα, για να δείτε και τι κατάχρηση μπορεί να κάνει η εκτελεστική εξουσία. Βεβαίως, ευτυχώς από το 1975 και εντεύθεν έχουμε ομαλή πολιτική ζωή και δεν έχουν παρατηρηθεί ακρότητες από καμία από τις κυβερνήσεις που κυβέρνησαν έκτοτε τον τόπο.

Στο Νομό Λασιθίου, κύριε Πρόεδρε, την εποχή που όλα και όλα τα ιδιωτικά αυτοκίνητα που κυκλοφορούσαν ήταν τρία και την εποχή που ούτε τα δημοσίας χρήσεως δεν υπερέβαιναν κάποιες δεκάδες, στέλεχος και υποψήφιος της ΕΔΑ είχε ένα από τα τρία αυτοκίνητα -ο γιατρός, ο αειμνητος Δερματζάκης- και είχε καταμηνύθει ογδόντα φορές για παράνομη στάθμευση. Αντιλαμβάνεσθε τι σημαίνει αυτό. Ο δηγείτο ο άνθρωπος που δικαστήρια για παράνομη στάθμευση ογδόντα φορές -σε άλλη πόλη ήταν η έδρα του δικαστηρίου- διότι ήταν πολιτευτής της Αριστεράς και όχι βεβαίως διότι υπήρχε θέμα παρκαρίσματος, όταν τα αυτοκίνητα ήταν μόνο τρία. Θα μπορούσα να αναφέρω και άλλα παραδείγματα.

Το Σύνταγμα σωστά, από τα πρώτα ελληνικά Συντάγματα, ρυθμίζει πάντοτε το θέμα στα άρθρα 61 και 62.

Τι λέει το Σύνταγμα; Πρώτον, με το άρθρο 62, το Σύνταγμα καθιερώνει το ακαταδίκωτο για λόγο, άποψη ή ψήφο του Βουλευτή κατά την άσκηση των καθηκόντων του μέσα στη Βουλή, με εξαίρεση τη συκοφαντική δυσφήμιση. Είναι ορθότατη η διάταξη, διότι βεβαίως και από εδώ ακόμα αν συκοφαντείς, πρέπει -με άδεια πάντοτε της Βουλής- να δώσεις λογαριασμό.

Προβλέπει δε στο άρθρο 61 ότι δεν μπορεί να διωχθεί ο Βουλευτής για οποιαδήποτε πράξη, αν δεν προηγηθεί άδεια της Βουλής. Όμως, το πνεύμα και το νόημα της συνταγματικής διάταξης ήταν σαφές, η νομολογία πάγια και οι απόψεις των

συνταγματολόγων ομόφωνες που έλεγαν ότι δεν πρέπει να αίρεται η ασυλία από την Πλειοψηφία της Βουλής ή από τη Βουλή, εάν υποκρύπτεται πολιτική δίωξη ή εάν πρόκειται να παρακαλούθει ο Βουλευτής στην άσκηση των καθηκόντων του.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το προειδοποιητικό κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Τελειώνων, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Μητσοτάκη, ήσασταν Πρωθυπουργός μίας κυβέρνησης με μία ψήφο Πλειοψηφία. Εάν συνελαμβάνετο κάποιος Βουλευτής της εποχής της δικής σας και κλεινόταν στις φυλακές, χάνατε την Πλειοψηφία. Μπορεί ακόμα και η Πλειοψηφία της Βουλής να ανατραπεί, εάν δεν υπάρχει ο θεσμός που επιβάλλει προηγούμενη άδεια της Βουλής.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: ...

ΦΟΙΒΟΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ: Το ότι κακώς και καταχρηστικώς εμείς οι Βουλευτές, εν τω συνόλω μας, δεν ασκήσαμε τα καθήκοντά μας όπως πρέπει, δηλαδή δεν εφαρμόσαμε το θεσμό, σημαίνει ότι φταίει ο θεσμός; Μα, με την (δια λογική, θα έπρεπε να καταργήσουμε την ελευθεροτυπία, επειδή υπάρχει τέτοια ασυδοσία των μέσων ενημέρωσης.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: ...

ΦΟΙΒΟΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ: Λέμε ότι η Πλειοψηφία δεν δέχθηκε την κατάργηση της διατάξεως. Τι πρότεινε η Αντιπολίτευση; Κατά τη διαδικασία της Αναθεώρησης του Συντάγματος, η Αντιπολίτευση πρότεινε την τροποποίηση της διατάξεως, ώστε να προσδιορίζει αυτό που ούτως ή άλλως ήταν –και είναι– και το πνεύμα της ισχύουσας συνταγματικής διάταξης.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: ...

ΦΟΙΒΟΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ: Εμείς δεν την εφαρμόζαμε σωστά. Δεν έφταιγε η διάταξη.

Βεβαίως, ορθώς τώρα, επειδή το κακό παράγινε –και σ' αυτό συμφωνούμε όλοι- έρχεται με πρωτοβουλία του Προέδρου της Βουλής και ευτυχώς με συμφωνία όλων των κομμάτων η τροποποίηση της σχετικής διατάξεως του Κανονισμού της Βουλής, προκειμένου να επισημανθεί κατά πανηγυρικό τρόπο από ένα πρόκριμα μίας αρμόδιας επιτροπής, ότι έχει σχέση με την πολιτική δραστηριότητα του Βουλευτή ή όχι η αιτούμενη άρση της ασυλίας ή η αποδιδόμενη σ' αυτόν πράξη και, εν συνεχείᾳ, με φανερή ψηφοφορία να αποφασίζεται η άρση ή η μη άρση της ασυλίας.

Αυτό είναι συνέπεια της κακής εφαρμογής της συνταγματικής διατάξεως, για την οποία εμείς έχουμε την ευθύνη και ορθώς πλέον τροποποιείται ο Κανονισμός στο σημείο αυτό.

Κύριε Πρόεδρε, υπάρχει δόμως το θέμα της προκαταρκτικής εξετάσεως. Η πλειοψηφία των συνταγματολόγων είχε ανέκαθεν την άποψη ότι ούτε προκαταρκτική εξέταση κατά Βουλευτού μπορεί να διενεργηθεί και ότι καλύπτεται με τις διατάξεις της ασυλίας και η προκαταρκτική εξέταση. Τώρα, βεβαίως, έχουμε την τροποποίηση των διατάξεων του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας και την υποχρεωτική διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης.

Όμως, πρέπει να προσέξετε τι συμβαίνει. Την προκαταρκτική εξέταση δεν την διενεργεί καν ο ίδιος ο εισαγγελέας, αλλά την κάνει πταισματοδίκης. Παραγγελία δίνει ο εισαγγελέας. Είναι, επίσης, ένα θέμα το αν πρέπει ο Βουλευτής να προσέρχεται για να εξετάζεται ως μάρτυρας, λαμβάνων γνώση μόνον της μηνύσεως και όχι του συνόλου της δικογραφίας.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ: ...

ΦΟΙΒΟΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ: Ένα άλλο θέμα που υπάρχει και είναι μείζον –γι' αυτό πολύ σύντομα το αναφέρω- είναι το θέμα της νέας πρακτικής των αγωγών αποζημιώσεως λόγω αδικοπράξιας.

Αυτό οδηγεί, σε ορισμένες περιπτώσεις, σε παράκαμψη των διατάξεων του Συντάγματος, διότι ναι μεν πουθενά και κανείς δεν υποστήριξε ποτέ ότι η ασυλία καλύπτει την προσφυγή στα αστικά δικαστήρια και δεν μπορεί κανείς, ως έχει η νομοθεσία μας, να υποστηρίξει αυτό το πράγμα.

Στην πράξη, όμως, το να ζητά κανείς από ένα Βουλευτή 200 εκατομμύρια μπορεί να είναι μεγαλύτερη απειλή ή εμπόδιο για την άσκηση των καθηκόντων του από τον ενδεχόμενο κίνδυνο κράτησης ή φυλάκισης.

Φοβούμαι ότι δεν μπορούμε να λύσουμε στα πλαίσια αυτής της συζήτησης αυτό το θέμα.

Θα ήθελα να κάνω μερικές νομοτεχνικές παρατηρήσεις επί των άρθρων.

Κύριε Πρόεδρε, μπορώ να τις κάνω τώρα ή στη συζήτηση των άρθρων; Πρόκειται απλώς για φραστικές βελτιώσεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Μπορείτε να τις πείτε τώρα εν τάχει.

ΦΟΙΒΟΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ: Κατ' αρχήν, στο άρθρο 2 ορθώς εισάγεται η Μόνιμη Επιτροπή Περιφερειών. Δεν θα πω περισσότερα πράγματα επ' αυτού, αλλά νομίζω ότι υπάρχει μία παράλειψη εκεί όπου λέει ότι «μπορεί να καλεί τους εκπροσώπους της Κυβέρνησης και των περιφερειών» ή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Θα έλεγα να προστεθεί και η λέξη «νομαρχιακής» μπροστά από τη λέξη «αυτοδιοίκησης». Δηλαδή, να έχουμε, όχι μόνο την τοπική, αλλά και τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση, διότι εκεί βρίσκεται το μεγαλύτερο πρόβλημα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κύριε συνάδελφε, έχετε δίκιο.

ΦΟΙΒΟΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ: Καλύτερο θα είναι, λοιπόν, να αναφερθεί ονομαστικά, διότι τα περισσότερα προβλήματα προέρχονται από τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση. Εν πάσῃ περιπτώσει, η διατάπωση μπορεί να βρεθεί.

Στο ίδιο άρθρο, στο εδάφιο γ', υπάρχει ένα «ν» παραπάνω. Λέει «και έναν Βουλευτή». Εκεί δεν χρειάζεται το «ν», αλλά πρέπει να γίνει «ένα Βουλευτή».

Στο άρθρο 83 θέλω να πω ότι η διατάπωση, ως έχει, δεν μου φαίνεται πολύ κομψή. Λέει ότι «οι αιτήσεις της εισαγγελικής αρχής που υποβάλλονται στη Βουλή από τον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου δια του Υπουργού Δικαιοσύνης για τη χορήγηση άδειας ποινικής διώξης κατά Βουλευτή, σύμφωνα με τα άρθρα 61 παράγραφος 2 και 62 παράγραφος 1 του Συντάγματος, καταχωρίζονται σε ιδιαίτερο βιβλίο κατά τη σειρά της υποβολής τους».

Εγώ θα προτιμούσα μία διατάπωση που θα έλεγε «οι αιτήσεις της εισαγγελικής αρχής υποβάλλονται» και όχι «που υποβάλλονται». Θα συνεχίζει ως εξής: «υποβάλλονται στη Βουλή από τον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου δια του Υπουργού Δικαιοσύνης για τη χορήγηση άδειας» κλπ. Μετά τη λέξη «του Συντάγματος» θα λέει «και καταχωρίζονται σε ιδιαίτερο βιβλίο κατά τη σειρά υποβολής τους».

Επίσης, στο ίδιο άρθρο παράγραφος 2 αναφέρεται ότι «η επιτροπή, αφού ακούσει το Βουλευτή του οποίου ζητείται η άρση της ασυλίας, εφόσον αυτός το επιθυμεί και τον οποίον σε κάθε περίπτωση» κλπ.

Νομίζω ότι πρέπει να απαλειφθεί η φράση «εφόσον αυτός το επιθυμεί». Μπορεί να γίνει ως εξής: «Η επιτροπή, αφού ακούσει το Βουλευτή του οποίου ζητείται η άρση της ασυλίας, τον οποίο σε κάθε περίπτωση προσκαλεί προς τούτο ο Πρόεδρος» κλπ. Δηλαδή, δεν χρειάζεται η φράση «εφόσον αυτός το επιθυμεί». Αυτό δημιουργεί κάποιο συντακτικό πρόβλημα και νομίζω ότι περιττεύει.

Επίσης, στην παράγραφο 4 αναφέρεται ότι «η επιτροπή δεν εξετάζει νομιμότητα ή την ουσιαστική βασιμότητα της κατηγορίας κατά του Βουλευτή και συντάσσει σχετική έκθεση εντός της προθεσμίας που τάσσει το παραπεμπτικό έγγραφο του Προέδρου της Βουλής». Η διατάπωση «δεν εξετάζει τη νομιμότητα ή την ουσιαστική βασιμότητα της κατηγορίας» νομίζω ότι δεν δημιουργεί μία καλή εντύπωση, ενώ η διατάπωση «η επιτροπή χωρίς να εξετάσει τη βασιμότητα της κατηγορίας συντάσσει σχετική έκθεση εντός της προθεσμίας» κλπ. τα περιλαμβάνει όλα.

Επίσης, στο άρθρο 5 αναφέρεται ότι «με απόφαση του Προέδρου της Βουλής μπορεί να συνιστώνται επιτροπές για σύνταξη σχεδίων ειδικών κανονισμών» κλπ.

Πρέπει να μπει η λέξη «των», δηλαδή «ειδικών κανονισμών των πολιτιστικών εκπαιδευτικών ή άλλων σχετικών με το έργο και την αποστολή της Βουλής δραστηριοτήτων, καθώς και για τη λειτουργία του παιδικού σταθμού κλπ.». Ως διατύπωση, αυτή μου φαίνεται σωστότερη.

Σε ό,τι αφορά τώρα τον κοινοβουλευτικό έλεγχο, θα πρέπει να βρούμε έναν τρόπο να γίνει σαφές ότι κανείς στη χώρα αυτή δεν μπορεί να εκφεύγει του κοινοβουλευτικού ελέγχου. Συνεπώς οι νομάρχες και οι λοιποί τοπικοί αξιωματούχοι οφείλουν να λογοδοτούν και αυτοί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Επειδή και άλλοι συνάδελφοι αναφέρονται στο θέμα αυτό, εγώ θα σας πω μετά την άποψή μου, αλλά για να μην το έχουμε υπόψη μας στις μελλοντικές τοποθετήσεις μας, θα μου επιτρέψετε να σας πω ότι η διάταξη αυτή αποσκοπεί στο να προωθηθεί μια σχέση αλληλοενημέρωσης και συνεργασίας με την Τοπική Αυτοδιοίκηση, με τα περιφερειακά όργανα γενικώς του κράτους και όχι να αποτελέσει αφορμή αντιπαλοτήτων και άλλου είδους καταστάσεων. Νομίζω ότι η διατύπωση ακριβώς σ' αυτό αποβλέπει. Διότι υπάρχει ένα κενό που ενδιαφέρει και το Κοινοβούλιο και τους οργανισμούς της αυτοδιοίκησης και της περιφέρειας.

Ο κ. Σπυριούνης έχει το λόγο.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΣΠΥΡΙΟΥΝΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, νομίζω ότι συζητάμε σήμερα μια από τις σημαντικότερες τροποποιήσεις του Κανονισμού εργασιών της Βουλής. Και τη χαρακτηρίζω σημαντικότερη, διότι αναφέρεται σε δύο τουλάχιστον πολύ σπουδαία αντικείμενα. Το πρώτο αφορά την προσθήκη στο άρθρο 43 α' που ομιλεί περί μονίμων επιτροπών και προσθέτει δύο χαρακτηριστικές επιτροπές πολύ σπουδαίας σημασίας και μεγάλης αξίας για τη δημοκρατική λειτουργία των θεσμών. Την Επιτροπή της κοινοβουλευτικής δεοντολογίας που παρεμβάλλεται στη διαδικασία αιτήσεων άρσεως ασυλίας για ποινική δίωξη εις βάρος Βουλευτών και την Επιτροπή Περιφέρειας.

Πιστεύω, σεβόμενος και τη διευκρινιστική παρατήρηση του κυρίου Προέδρου, ότι το έργο αυτής της επιτροπής θα αποδειξεί ότι έχει διευρυμένο κύκλο πλαισίων εξουσιών που ήταν απολύτως αναγκαίες για την αποκατάσταση ισορροπιών στους νέους θεσμούς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και στην εξισορρόπηση των αρμοδιοτήτων που προσλαμβάνονται από παραχώρηση του κράτους με την ευθύνη που πηγάζει από την εξουσία αυτή. Διότι, όταν στην αντίκριση της εξουσίας δεν τοποθετείται ο έλεγχος και η ευθύνη, τότε οι θεσμοί εκφυλίζονται. Και τότε και η δημοκρατία αποδυναμώνεται και το δημόσιο συμφέρον πλήττεται.

Θα μείνω, λοιπόν, σε αυτούς τους δύο χαρακτηριστικούς θεσμούς και στο άρθρο 3 που αναφέρεται στην τροποποίηση του άρθρου 83 και αφορά την άδεια διώξεως των Βουλευτών.

Το τρίτο κεφάλαιο του Κανονισμού, αναφέρεται στα άρθρα 59 έως 63, που αφορούν πολύ σπουδαία αντικείμενα. Τον όρκο των Βουλευτών -και έχει σημασία η πίστη στην πατρίδα και τη δημοκρατία- την υπακοή στο Σύνταγμα και στους νόμους του κράτους και την ευσυνείδητη επιτέλεση των καθηκόντων. Δηλαδή, την επιτέλεση του καθήκοντος με βάση τη συνείδηση του Βουλευτού.

Έρχεται αυτό να εναρμονιστεί, αν θέλετε, να στεγάσει την εν συνεχεία διάταξη του άρθρου 60 -αν θυμάμαι καλά- όπου εκεί αναφέρεται το απειριότατο δικαίωμα του Βουλευτή για γνώμη και ψήφο. Και έτσι πλέον η συνείδηση του Βουλευτή, με την ελευθερία της νομικής στέγης που παρέχει το Σύνταγμα και ο Κανονισμός της Βουλής, εναρμονίζονται σε ένα επίπεδο ποιότητας της κοινοβουλευτικής μας δημοκρατίας.

Υπήρξε ένα μεγάλο θέμα: Το πλαίσιο μέσα στο οποίο θα αναπτυσσόταν η από το Σύνταγμα προβλεπόμενη διαδικασία άρσεως της ασυλίας των Βουλευτών. Ήταν ένα θέμα το οποίο τράβηξε σε συζητήσεις, αναπτύχθηκαν διάφορες θεωρίες, προήλθαν αντιπαραθέσεις κλπ, είχε ωριμάσει και πιστεύω, κύριε Πρόεδρε, ότι με την πρωτοβουλία σας έρχεσθε να εναρμονίσετε τη συνταγματική διάταξη με κατοχυρώσεις διαδικασίας, οι οποίες θα απαντούν σε όλα αυτά τα προβλήματα που είχε δημιουργήσει ο απόλυτος και άκαμπτος τρόπος εφαρμο-

γής των διατάξεων του Συντάγματος στις διαδικασίες άρσεως ασυλίας των Βουλευτών.

Με την περιγραφόμενη στο άρθρο 3 διαδικασία, σαν τροποποίηση του άρθρου 33 του Κανονισμού, από την υποβολή των αιτήσεων της εισαγγελικής αρχής μέχρι την τελική απόφαση του Κοινοβουλίου, καθορίζονται με πλήρη διαύγεια όλα τα κομβικά σημεία, ώστε ούτε παρεξηγήσεις να επιτρέπονται ούτε διευκρινίσεις να χρειάζονται, αλλά να καλύπτει πλήρως με έναν ευρύτερο διεισδυτικό φωτισμό την λεπτή, την ευαίσθητη αυτή διαδικασία για την πραγμάτωση της συνταγματικής διατάξεως.

Η παρεμβολή του εισαγγελέως του Αρείου Πάγου, η συγκρότηση της επιτροπής δεοντολογίας, που είναι μεγιστο, πιστεύω, αγαθό της δημοκρατίας -θα δούμε την αξία στα επόμενα χρόνια- η παρεμβολή του Προέδρου της Βουλής στην κίνηση της όλης διαδικασίας, η τήρηση των δικαστικών διαδικασιών στο εσωτερικό του Κοινοβουλίου, η έκθεση της επιτροπής δεοντολογίας, η απόφαση πάνω στην έκθεση της επιτροπής δεοντολογίας, πιστεύω ότι συνιστούν μια διαδικασία και διαυγή και πλήρη, όπου εναρμονίζεται η απορρέουσα από την πράξη επιταγή, η υπέρβαση της μέχρι τώρα διαμορφωμένης νοοτροπίας και δυσκαμψίας και η τήρηση του συνταγματικού πλαισίου επ' αφελεία, κύριε Πρόεδρε, της δημοκρατίας.

Πιστεύω λοιπόν ότι με την τροπολογία των αναφερομένων άρθρων του Κανονισμού συντελείται μια ουσιαστική βελτίωση σε πολύ ευαίσθητα θέματα.

Έχω σημειώσει και εγώ, κύριε Πρόεδρε, δύο κουβέντες προβληματισμού. Θα υπερβούμε τη μυστική ψηφοφορία; Μήπως αυτό διαταράσσει τις συναδελφικές σχέσεις; Η μυστική ψηφοφορία -όταν χρειαστεί- θα κινείται από σας, θα κινείται από Αρχηγόνα κόμματος, με τα μειονεκτήματα που περιλαμβάνει αυτή η ιστορία;

Αυτοί είναι προβληματισμοί, που πιστεύω ότι μέσα από τη συζήτηση που γίνεται θα εξαχθούν τα αναγκαία στοιχεία για τη διευκρίνιση και αυτών των προβλημάτων.

Για το θέμα της προκαταρκτικής εξέτασης νομίζω ότι τηρούνται, μ' έναν έντεχνο νομικά τρόπο, όλες οι προβλεπόμενες και οι επιβαλλόμενες -αν θέλετε- και απορρέουσες ισορροπίες, ώστε και αυτό το θέμα να υπερβεί μ' έναν τεχνικό, εύσημο και πολύ δημοκρατικό τρόπο, τις δυσκαμψίες, την νοοτροπία.

Ψηφίζω τις τροπολογίες, κύριε Πρόεδρε, και θεωρώ ότι είναι από τις σημαντικότερες που εντάσσονται στον Κανονισμό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Ο κ. Κεδίκογλου έχει το λόγο.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ : Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε. Δεν σας κρύβω ότι σήμερα έρχομαι με ιδιαίτερα αισθήματα στη Βουλή και απέναντί σας.

Αγαπητοί συνάδελφοι, η σημερινή είναι μία πολύ σημαντική συνεδρίαση. Είναι μία συνεδρίαση που δείχνει ευαισθησίες. Πρώτα-πρώτα δείχνει την ευαισθησία του Προέδρου της Βουλής απέναντι στο σύνολο του δημοκρατικού κεκτημένου αυτής της χώρας.

Αυτή η πρόταση δεν είναι παρά μία πρόταση που συμπληρώνει το δημοκρατικό κεκτημένο, το οποίο έχει ελλείψατα. Είναι γνωστό ότι την συνταγματική πρωτοβουλία είχε ο Πρόεδρος της Βουλής και ως εκ τούτου του οφείλονται οι ανάλογες τιμές, οι έπαινοι, αλλά και οι χάριτες.

Ακόμα, η σημερινή είναι μία συνεδρίαση που δείχνει ότι το Κοινοβούλιο είναι ζωντανό. Οφείλουμε χάριτες, αλλά και επαίνους στην κ. Μπενάκη, η οποία το ξεκίνησε, αλλά και στους επόμενους ομιλητές, τον συνάδελφο του ΚΚΕ κύριο Σκυλλάκο, αλλά και το συνάδελφο του Συνασπισμού κ. Κουβέλη, διότι είδαν τον παλμό της κοινωνίας και επεξέτειναν τη συζήτηση μέχρι εκεί που έπρεπε.

Πάντως, η όλη συζήτηση εξελίχθηκε πάνω στα θέματα του δημοκρατικού κεκτημένου και είδαμε ακόμα τη διαφορά του καινούργιου από το παλιό. Συμπαθώ και τιμώ τον πρόεδρο κ. Μητσοτάκη, αλλά εκφράζει το παλιό. Θα εξηγηθώ, γιατί ήταν πολύ σημαντική η ομιλία του, έχει πάρα πολύ μεγάλη σημασία και θα παρακαλέσω ιδιαίτερως την προσοχή σας.

Κύριε Πρόεδρε, το δημοκρατικό έλλειμμα υπάρχει και πρώτα-πρώτα υπάρχει μέσα στη Βουλή. Αυτό φαίνεται από τον

τρόπο με τον οποίον απαντούν οι Υπουργοί στις προτάσεις που γίνονται. Χθες συζητήθηκε μία πρόταση για ό,τι γέγονε. Ακούσατε μία λέξη του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας για ό,τι γέγονε; Μίλησε για ό,τι γεννήσετε. Μίλησε για το μέλλον.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΙΤΟΝΑΣ (Α' Αντιπρόεδρος της Βουλής): «ό γέγονε...

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ: Με συγχωρείτε, για ό,τι γέγονε. Αναφέρομαι στο άλλο θέμα. Υπάρχει και το «ό γέγονε», αλλά εγώ αναφέρομαι στο «ό,τι γέγονε». Είναι άλλη η έννοια του «ο γέγονε» και άλλη του «ό,τι γέγονε». Ας μην κάνουμε τέτοια συζήτηση. Νομίζω ότι κατέχω καλά τα ελληνικά.

Ακούσατε τίποτε; Βλέπετε εδώ να εγείρονται σοβαρότατα θέματα, ιδιαίτερα στον κοινοβουλευτικό έλεγχο και να απουσιάζουν οι Υπουργοί της κυβέρνησης και τώρα, αλλά και παλιότερα.

Δεύτερον: Κύριε Πρόεδρε, υπάρχει μέγα έλλειψα δημοκρατικού κεκτημένου. Υπάρχει αυτός ο περιφρημος νόμος που ακολούθησε το Σύνταγμα του 1975 περί αγωνών για αποζημίωση εξ αδικοπραξίας. Κύριε Πρόεδρε, υπάρχει δημοκρατία όταν καταργείται ο δημόσιος έλεγχος; Τολμάει ένας δημοσιογράφος να κριτικάρει βαθιά έναν Υπουργό; Τολμάει ένας δημοσιογράφος να πει για τις πράξεις ενός Υπουργού ή ενός άλλου πολιτικού; Αντιμετωπίζει αγωγή αποζημίωσης εκατομμυρίων.

Κύριε Πρόεδρε, οφείλουμε να ξεκαθαρίσουμε κάτι. Όταν γίνεσαι πολιτικός, όταν επιλέγεις την πολιτική κονίστρα το πολιτικό βήμα, εκτίθεσαι στην κρίση του ελληνικού λαού σε όλα τα επίπεδα. Πρέπει να το αντιληφθούμε αυτό.

Ακόμα, άκουσα χθες μία κουβέντα από εγκριτότατο συνάδελφο, λέγοντας για κάτι ότι δηλαδή δεν είναι αρμοδιότητα της Βουλής. Δεν υπάρχει τίποτα για το οποίο να μην είναι αρμόδια η Βουλή. Μπορούμε να πούμε ότι αυτό είναι αρμοδιότητα της Βουλής ως αποκλειστικό δικαίωμα, αλλά δεν υπάρχει τίποτε στην ελληνική κοινωνία για το οποίο να μην είναι αρμόδια η Βουλή. Ο Γεώργιος Παπανδρέου είχε πει ότι η Βουλή τα πάντα δύναται. Ένα μόνο δεν μπορεί: να γεννήσει ανθρώπους. Αυτό το γνωρίζετε καλύτερα από μένα. Τη συγκεκριμένη ρήση μπορεί να έχω ακούσει από σας.

Υπάρχει το μέγα έλλειψα αυτού του νόμου της ντροπής. Το «ΠΑΡΟΝ» έκανε κριτική σε έναν Υπουργό. Δεν μπαίνω στην ουσία του θέματος. Κύριε, είσθε Υπουργός; Έχετε εκτεθεί; Στο δημόσιο εγείρετε διάλογο. Ακούσατε. Υπάρχει απόφαση να καταβάλει αποζημίωση 26 εκατομμύρια, χωρίς να υπάρχει διαδικασία ακροατηρίου.

Ο Γεώργιος Παπανδρέου είπε: « Ο Βουλευτής ουδέποτε καταφεύγει στα δικαστήρια. Για τον πολιτικό, το Βουλευτή, υπάρχει το δημόσιο βήμα». Καταφεύγει στα δικαστήρια για έναν και μόνο λόγο και μάλιστα καταφεύγει πρώτα στο δημόσιο ακροατήριο. Καταφεύγει όταν τον πουν κλέφτη και μόνον τότε. Χαίρομαι που συγκατανεύετε κύριε Πρόεδρε και τα ενθυμείσθε αυτά. Καταφεύγει όταν τον πουν κλέφτη και μόνο στο ακροτήριο, δημόσια.

Πού ψτάσαμε εδώ; Φτάσαμε να γίνεται μία κουβέντα από τον κ. Λαλιώτη και να έρχεται ο άλλος με αγωγή αποζημίωσης και μάλιστα να εγείρονται ομαδικές αιτήσεις, αγωγές αποζημίωσης από Βουλευτές ενός κόμματος που είναι στα πρόθυρα της εξουσίας. Του κάνουν ζημιά του κόμματος, γιατί το κόμμα αυτό, αν κατηγορείται για κάτι -κακώς, κάκιστα και με ευθύνη δική σας των συναδέλφων της Νέας Δημοκρατίας- είναι για έλλειψη δημοκρατικού κεκτημένου.

Και έρχονται οι κύριοι συνάδελφοι και ασκούν αγωγή αποζημίωσης για ό,τι είπε, εκτελώντας το ρόλο του ως πολιτικός άνδρας. Στη συνέχεια έρχεται σήμερα ο κ. Μητσοτάκης να μας πει ότι εμείς εδώ δεν θέλουμε τη δικαστική εξουσία. Θέλουμε να αποφασίζουμε μόνοι μας.

Φυσικά, η Βουλή τα πάντα δύναται να πράξει, αλλά ποια δικαστική εξουσία; Δεν υιοθετώ, ό,τι θα σας πω γιατί δεν έρω αν είναι αληθές έχει λεχθεί στην Αίθουσα. Τη δικαστική εξουσία που μπορεί να την καλεί Πρωθυπουργός και να πηγαίνει στο γραφείο του. Ο Πρωθυπουργός της χώρας μας, κάλεσε τον Πρόεδρο του Αρείου Πάγου παραμονές μεγάλου δικαστηρίου στο γραφείο του και αυτός επίγει. Αυτή είναι η δικαστική εξου-

σία η ανεξάρτητη; Ποια δικαστική εξουσία; Αυτή στην οποία η ηγεσία προάγεται; Ο Πρόεδρος και ο Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου; Ισχυρίζονται ότι το Σύνταγμα λέει ότι προάγεται; Έτσι είναι γραμμένο! Μπορούσε να διορθωθεί. Άλλα αφού εσείς ισχυρίζεστε ότι δεν προάγετε, αλλά το ποθετείστε, γιατί, κύριε Πρόεδρε του Αρείου Πάγου, πηγαίνετε και υποβάλλετε τα σέβη σας την πρώτη ημέρα που αναλαμβάνετε καθήκοντα στον Υπουργό Δικαιοσύνης; Γιατί πηγαίνετε στον Πρωθυπουργό; Γιατί, κύριοι, όταν λέμε για την ανεξάρτητη εξουσία, βγαίνει και μιλάει ο Υπουργός Δικαιοσύνης για λογαριασμό σας; Και θέλετε να λέγεστε και να είστε ανεξάρτητοι; Κατά ποια λογική; Από πού βγαίνει αυτό; Αν θέλετε να γίνετε δικαστική εξουσία ανεξάρτητη -γιατί αναμένουμε εκλογές- να μην πάτε να πείτε ευχαριστήρια. Καμία υποχρέωση δεν έχετε. Υποχρεωμένη είναι η Κυβέρνηση που κοπιάστε κουράστηκατε ώστε να έχει δυνατότητα επιλογής η Κυβέρνηση. Αυτή είναι υποχρεωμένη σε σας κύριοι Πρόεδροι των Ανωτάτων Δικαστηρίων. Επιπλέον, αν θέλει η πολιτική ηγεσία να ανεβάσει τη δικαιοσύνη, οφείλει ο Πρωθυπουργός και ο Υπουργός Δικαιοσύνης την επομένη ημέρα να πάνε να συγχαρούν στα γραφεία τους τον Πρόεδρο και τον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου.

Το παράδειγμα του αειμνήστου Αντωνίου Ζηλήμωνα, περί το 1930, που όταν τον κάλεσε ο Βενιζέλος, είπε, «αι θύραι του γραφείου μου είναι ανοικτά δι' υμάς, κύριε Πρόεδρος», είναι ένα ξεχασμένο δυστυχώ φανάρι στην ιστορία της δημοκρατίας της χώρας μας.

Η κ. Μπενάκη, προς τιμήν της, επεξέτεινε το θέμα και στο ζήτημα της αγωγής αποζημίωσης των Βουλευτών. Ο θεσμός του ανευθύνου Βουλευτή είναι κλασική εγγύηση όλων των κοινοβουλευτικών πολιτευμάτων. Αυτό αποτυπώθηκε στο άρθρο 9, της «Διακήρου Εγγυήσης των Δικαιωμάτων» (Bill of Rights) του 1689. Ο Βουλευτής πρέπει να ενεργεί μόνος, σύμφωνα με τη συνείδησή του και να μη φοβάται τις ενδεχόμενες συνέπειες των πράξεών του. Αυτά είναι γραμμένα και σε θεωρητικά κείμενα.

Ο περιορισμός της εγγύησης του άρθρου 61, μόνο στον αποκλεισμό της ποινικής ευθύνης θα μπορούσε να οδηγήσει -και οδηγεί- στην πλήρη καταστρατήγηση της με την έγερση αγωγής ενώπιον των πολιτικών δικαστηρίων με πραγματική βάση περιστατικά που συνδέονται με γνώμη που διετύπωσε η ψήφος που έδωσε ο Βουλευτής κατά την άσκηση των καθηκόντων του. Η γραμματική διατύπωση άλλωστε «με οποιονδήποτε τρόπο» παρέχει πλήρες έρεισμα για τον αποκλεισμό κάθε είδους ευθύνης

Τι είπε ο Λαλιώτης, γραμματέας του κόμματος; Σας είπε το άλφα, βήτα, γάμα. Πηγαίνετε τον στο δικαστήριο, ζητήστε την άρση της ασυλίας του. Θα την ζητήσει σίγουρα και ο ίδιος και θα την δώσουμε και μετά ασκήστε εκατό αγωγές αποζημίωσης.

Κύριε Πρόεδρε, ο νόμος περί ευθύνης Υπουργών προβλέπει αγωγή κακοδικίας και αποζημίωσης για τους Υπουργούς μετά την απόφαση του Ειδικού Δικαστηρίου. Κατά ποια λογική, λοιπόν, ο Υπουργός έχει αυτή τη μεταχείριση και άλλη ο απλός πολίτης και ο Βουλευτής; Και θέλετε, κύριε Πρόεδρε, να πιστέψουμε ότι υπάρχει ισότητα πολιτικών και απλών πολιτών; Θέλετε να πιστέψουμε ότι η δικαστική εξουσία είναι ανεξάρτητη όταν δέχεται αυτή τη διάκριση και δεν σηκώνεται ο Πρόεδρος του Αρείου Πάγου να πει ότι είναι αντισυνταγματική αυτή η διάταξη για τον Υπουργό; Είναι άσχετη, να πει, καθιερώνει άνισα δικαιώματα. Οι μεν παραπέμπονται χωρίς δίκη, οι δε παραπέμπονται μόνο μετά από δίκη. Αυτό δεν μας ενοχλεί;

Να, γιατί και άλλη φορά είπα ότι η δικαιοσύνη δεν είναι ανεξάρτητη στην Ελλάδα, γιατί δεν θέλει να είναι. Και απόδειξη είναι ότι ουδείς ποτέ Υπουργός δικάστηκε στην Ελλάδα, κάτι που το βλέπουμε στο εξωτερικό να γίνεται υπό διαφορετικές μορφές.

Τέλος θα ήθελα να πω ότι η γνώμη του Βουλευτή θα μπορούσε να έχει διατυπωθεί -και όχι μόνο εδώ, όπως άκουσα τον κ. Μητσοτάκη να λέει- αλλά και εκτός των κοινοβουλευτικών αιθουσών. Στη σημερινή εποχή της πληροφορικής και των τηλεοράσεων μπορεί να διατυπωθεί σε δημόσια εκδήλωση με οποιονδήποτε τρόπο.

Παράδειγμα για να μην λησμονήσω, σημαντικό για την περί-

πτωση της αδικοπραξίας είναι η αγωγή του ΟΣΕ εναντίον τέως συναδέλφων Μπούτα και Πατάκη, γιατί είχαν εμποδίσει τον ΟΣΕ να κάνει κάποια δρομολόγια ο ΟΣΕ και τους ζητούσε μερικά δισεκατομμύρια ως αποζημίωση.

Το ανεύθυνο του Βουλευτή, κύριε Πρόεδρε, δεν αποτελεί δικαίωμα ούτε προνόμιο του Βουλευτή, αλλά κανόνα του αντικειμενικού συνταγματικού δικαίου και χαρακτηρίζεται από δύο αρχές. Είναι χρονικά απεριόριστο. Δηλαδή ο Βουλευτής δεν πρέπει να διωχθεί ποτέ για γνώμη ή ψήφο που έδωσε κατά την άσκηση των καθηκόντων του είτε κατά το χρόνο που έχει τη Βουλευτική ιδιότητα είτε και όταν δεν είναι πλέον Βουλευτής. Και δεύτερον είναι απόλυτο με την έννοια ότι αποκλείει οιαδήποτε μορφή ευθύνης του Βουλευτή και συγκεκριμένα την ποινική, την πειθαρχική, την πολιτική και την αστική και θα μπορούσα να αναφέρω μία σειρά συγγραφέων από τον Ράικο, Τσάτσο, Βενιζέλο, τον κ. Παραρά στο τελευταίο cōrpus κλπ.

Κλείνοντας, κύριε Πρόεδρε, δύο λέξεις ακόμη για το νομοσχέδιο. Δεν πρόκειται ποτέ να βρεθεί και δεν πρέπει να βρεθεί Αρχηγός κόμματος που θα ζητήσει μυστική ψηφοφορία για το Βουλευτή του κόμματός του. Αυτό, μια και ο Πρόεδρος της Βουλής είναι πολιτειακός παράγων, δεν είναι πολιτικός παράγων και επειδή το θέμα ασυλίας σε μυστική ψηφοφορία ή μη είναι πολιτειακό ζήτημα, συγκρότηση δημοκρατίας, το δικαίωμα αίτησης μυστικής ψηφοφορίας να παραμείνει μόνο στον Πρόεδρο της Βουλής, σε κανέναν άλλον. Αυτή είναι η άποψή μου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Κύριε συνάδελφε, έχετε υπερβεί κατά πολύ το χρόνο.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ : Και ένα τελευταίο για σας, κύριε Πρόεδρε.

Από πουθενά από τον Κανονισμό δεν έχετε το δικαίωμα να λέτε ότι «απαγορεύεται να γραφούν». Από πουθενά δεν έχετε το δικαίωμα να κανονίζετε τον τόνο ή τον μη τόνο. Και αν κάτι ενοχλεί τον κ. Μητσοτάκη και το ανάγει σε θέμα ευγενείας για να δείξει τον τρόπο συμπεριφοράς, εδώ δεν υπάρχει θέμα ευγενείας. Ο Κανονισμός δεν απαγορεύει τις διακοπές. Δηλαδή πρέπει να διευθύνετε, αλλά διεύθυνση σε καμιά περίπτωση δεν σημαίνει να λέτε «γράφετε ή μη γράφετε το άλφα ή το βήτα» ή να αλλάζετε τον τόνο της συζήτησης. Εδώ είναι μια κοινωνία. Αρέσει δεν αρέσει, η Βουλή είναι μία μικρογραφία της κοινωνίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Λοιπόν, ας μην συζήτησουμε τώρα τα του Κανονισμού. Εσείς έχετε πείρα και αν ρίξετε μία ματιά στον Κανονισμό, θα δείτε ότι είναι το δικαίωμα του Προέδρου αυτό.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ : Δεν είναι...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Όχι, γιατί όποιος δεν έχει το λόγο, δεν μπορεί να ομιλεί χωρίς την άδεια του Προέδρειού και εκείνου που ομιλεί.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ: Και τέλος, δεν απαγορεύονται οι διακοπές. Και δεν μπορεί να γίνει κανονισμός η γνώμη του Προέδρου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Ο κ. Γείτονας έχει το λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΙΤΟΝΑΣ (Α' Αντιπρόεδρος της Βουλής) : Κύριοι συνάδελφοι, κατ' αρχήν πριν μπω στο θέμα της πρότασης, μιας και πολλοί συνάδελφοι αναφέρθηκαν στο θέμα της αστικής δίκης, κύριε Πρόεδρε, θέλω να πω ότι συμμερίζομαι την άποψη όσων συναδέλφων προβληματίζονται πάνω σ' αυτό το θέμα. Θεωρώ και εγώ ότι αστική δίκη κατά Βουλευτή είναι άρση της ασυλίας από το «παράθυρο». Είναι ασφαλώς θέμα του κοινού νομοθέτη.

Έρχομαι τώρα στην πρόταση που εισάγεται στην Ολομέλεια με πρωτοβουλία σας κύριε Πρόεδρε για τροποποίηση των διατάξεων του Κανονισμού. Πιστεύω ότι εισάγει τρεις σημαντικές ρυθμίσεις.

Είναι πρώτα το θέμα της ασυλίας και θα επανέλθω σ' αυτό. Άλλωστε σε αυτό επικεντρώθηκε η συζήτηση. Άλλα είναι και άλλες δύο ρυθμίσεις τις οποίες θέλω να επισημάνω γιατί τις θεωρώ σημαντικές.

Πρώτα η ρύθμιση του άρθρου 1 για την ανάκληση μελών της συνόλου μιας ανεξάρτητης αρχής. Ήταν ένα κενό. Εγώ το

είχα επισημάνει κατά τη συζήτηση της αναθεώρησης του Συντάγματος. Πάνω σ' αυτό το θέμα, είχα τοποθετηθεί. Πιστεύω ότι η συνταγματική κατοχύρωση των ανεξάρτητων αρχών και η εκχώρηση εξουσίας επιβάλλει και τη λογοδοσία τους στη Βουλή και τον έλεγχό τους και, κυρίως, όπως προβλέπεται τώρα και την άρση εμπιστοσύνης από το όργανο που τους όρισε. Με προϋπόθεσης φυσικά του νόμου όπως, το λέει και η διάταξη. Αυτό επιβάλλει ο κοινοβουλευτικός, δημοκρατικός πολιτισμός μας. Γίνεται ακόμη και για την κυβέρνηση. Ακόμα και για την κυβέρνηση, προβλέπεται κατάθεση πρότασης δυσπιστίας.

Η δεύτερη ρύθμιση στην οποία επίσης θέλω να σταθώ είναι η συγκρότηση της μόνιμης επιτροπής περιφερειών. Ήταν και εδώ ένα έλλειμμα, δεδομένων του σημαντικού ρόλου του συνεχώς αυξανόμενου ρόλου των αποκεντρωτικών θεσμών και των ΟΤΑ αλλά και της αναγκαιότητας επίσης για την προώθηση της ισόροπης περιφερειακής ανάπτυξης στη χώρα.

Είναι σωστά επίσης, όπως το προβλέπετε, να καλούνται οι τοπικοί άρχοντες για ενημέρωση της Βουλής. Εγώ άκουσα από τον κ. Σκυλλάκο και άλλους συναδέλφους να εκφράζουν φόβους, σε σχέση με κινδύνους σκοπιμότητας και τροφοδότησης πολιτικών αντιπαλοτήτων με την κλήση σε ακρόαση φορέων των ΟΤΑ. Θεωρώ ότι οι φόβοι είναι τουλάχιστον υπερβολικοί. Εγώ θα ήμουν σ' αυτό το ζήτημα ακόμα πιο τολμηρός. Να υπόκεινται σε κοινοβουλευτικό έλεγχο. Ουδείς ανεξέλεγκτος στο δημοκρατικό πολίτευμα. Δεν μπορεί αποκεντρωτικοί θεσμοί και οι ΟΤΑ να είναι κράτος εν κράτει. Και αυτό καθόλου δεν μετώνει την ανεξαρτησία τους, ούτε είναι «εισπήδυση» της Βουλής στα τοπικά ζήτηματα.

Έρχομαι τώρα στο βασικό θέμα όπου επικεντρώθηκε και η συζήτηση στην Ολομέλεια, το θέμα της ασυλίας. Εγώ πιστεύω ότι με την πρότασή σας, όπως αυτή διαμορφώθηκε από την επιτροπή, αναζητήσατε μια χρυσή τομή σε ένα θέμα που σε πολλές πλευρές του είναι αμφιλεγόμενο. Είναι μια ισορροπημένη πρόταση, με ιδιαίτερη ευελιξία όσον αφορά τις δυνατότητες ψηφοφορίας.

Η ασυλία είναι ένας ιστορικός θεσμός προστασίας του κοινοβουλευτισμού. Αυτόν το ρόλο έπαιξε. Προστάτευσε σε δύσκολες ιδιαίτερα εποχές τον κοινοβουλευτισμό. Εμείς οφείλουμε και σήμερα να προστατεύσουμε αυτόν το θεσμό με τις αποφάσεις μας για να ανακτηθεί και η εμπιστοσύνη του λαού μας στο θεσμό. Υπάρχει μια κατακραυγή. Άλλωστε αυτό είναι που ανάγκασε τον Πρόεδρο να πάρει αυτήν την πρωτοβουλία.

Οφείλουμε να ομολογήσουμε ότι μέχρι σήμερα σχεδόν όλες οι συνθέσεις του Κοινοβουλίου, όλοι όσοι πέρασαν από αυτά τα έδρανα ασκήσαμε καταχρηστικά το δικαίωμα της ψήφου μας σε σχέση με την άρση της ασυλίας. Έτσι, δημιουργήθηκε στο λαό η αίσθηση συντεχνιακής νοοτροπίας από μέρους μας. Όμως θα πρέπει να πούμε σ' αυτήν την Αίθουσα με σαφήνεια και πειθώ ώστε να καταλάβει και ο απλός πολίτης, ότι η ασυλία δεν είναι «προσωπικό προνόμιο» του Βουλευτή. Είναι θεσμική εγγύηση για την πλήρη, ελεύθερη και απρόσκοπη άσκηση των καθηκόντων του Βουλευτή και την ανεμόδιστη λειτουργία του θεσμού του Κοινοβουλίου.

Οι συγκεκριμένες ρυθμίσεις λύνουν προβλήματα που αντιμετωπίσαμε στην πράξη, στο παρελθόν. Άκουσα –και τον ακούω πάντα με προσοχή– τον επίτιμο Πρόεδρο της Νέας Δημοκρατίας να λέει ότι φοβάται πως θα δημιουργηθούν νέα προβλήματα. Δεν ξέρω πώς το τεκμηριώνει. Δεν το άκουσα τουλάχιστον. Η δική μου ανάγνωση αυτών των ρυθμίσεων είναι ότι λύνουν προβλήματα. Δεν βλέπω πού μπορεί να δημιουργηθούν νέα προβλήματα.

Παραδείγματος χάριν, να πάρω τα τέσσερα σημεία της ρύθμισης. Η συγκρότηση μόνιμης επιτροπής κοινοβουλευτικής δεοντολογίας –σε ένα πρώτο σχέδιο υπήρχε υπεπιτροπή, εγώ δεν συμφωνούσα– η οποία θα ασχολείται, όχι μόνο με τις αιτήσεις- εκθέσεις άρσεως ασυλίων, αλλά και γενικότερα θα έχει ως αντικείμενο την προστασία και ενίσχυση του κύρους του κοινοβουλευτισμού και των Βουλευτών. Δεν είναι μια αναγκαιότητα η σύσταση μιας τέτοιας επιτροπής; Δεν είναι σωστό μέτρο;

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Θα αποφασίζει κατά πλειο-

ψηφία;

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΙΤΟΝΑΣ (Α' Αντιπρόεδρος της Βουλής): Δεν υπάρχει πρόβλημα με την αξιοπιστία του πολιτικού κόσμου; Δεν χρειαζόμαστε ακόμη να δούμε και πώς λειτουργούμε, κύριε Πρόεδρε, εμείς μέσα στη Βουλή. Πολλές φορές μπορεί δικαιολογημένα να επικρίνουμε τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, για τη στάση τους απέναντι μας, αλλά δεν είναι λίγες οι φορές που είμαστε εμείς οι ίδιοι οι υπαίτιοι εκείνοι της καταρράκωσης του κύρους του Κοινοβουλίου; Εγώ νομίζω ότι χρειαζόταν η επιτροπή και θα επιτελέσει σημαντικό έργο.

Εγώ αναφέρομαι στις τέσσερις ρυθμίσεις που έχει το σχετικό άρθρο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Ρώτησα πώς θα ψηφίζει και δεν απάντησε κανείς. Διάληπε ψηφιφία, ναι ή όχι;

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ: Η δημοκρατία έχει μόνο μια έκφραση, την πλειοψηφία.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΙΤΟΝΑΣ (Α' Αντιπρόεδρος της Βουλής): Ότως αποφασίζουν οι μόνιμες επιτροπές άλλωστε έκθεση καταθέτει στην Ολομέλεια που συζητά και αποφασίζει.

Το δεύτερο στοιχείο της ρύθμισης είναι ότι υποβάλλονται οι αιτήσεις μέσω του Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου. Δεν το είδαμε όλοι στην πράξη; Δεν είναι αυτή η εμπειρία των οκτακοσίων περίπου αιτήσεων ασυλίας από το 1974 ότι έφθαναν αιτήσεις στη Βουλή οι οποίες δεν είχαν καμία βάση, αιτήσεις για αιστείς περιπτώσεις; Είναι καλή η ρύθμιση, θα μας απαλλάξει από το πρόβλημα μέσα από την παρεμβολή και τον έλεγχο του Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου.

Το τρίτο στοιχείο της ρύθμισης, αφορά τη συσχέτιση της ασυλίας με την πολιτική δραστηριότητα του Βουλευτή. Είχε συζητηθεί κατά κόρον στην αναθεώρηση του Συντάγματος. Κάποιοι μάλιστα ήθελαν να το κατοχυρώσουν στο Σύνταγμα - και ορθώς δεν κατοχυρώθηκε. Η ρύθμιση πρέπει να έχει ευελιξία. Η επιτροπή κρίνει όχι τη νομιμότητα ή την ουσιαστική βασιμότητα, όπως λέει η διάταξη, αλλά το αν συνδέεται με την πολιτική δραστηριότητα του Βουλευτή. Αυτόν τον κανόνα της διάκρισης δεν θέλαμε; Τον εισάγει η ρύθμιση.

Και το τέταρτο στοιχείο της ρύθμισης -για να μην κουράζω και για να τηρήσω το χρόνο μου, κύριε Πρόεδρε- είναι το εξής: Το θέμα της ψηφοφορίας. Πιστεύω ότι λύνεται με σωστό τρόπο. Βάζει η ρύθμιση ορθώς τον «κανόνα» της φανερής ψηφοφορίας, για να αποφεύγουμε καταστάσεις σαν αυτές που ζήσαμε στην πράξη στο παρελθόν και να αναλαμβάνεται φανερά η ευθύνη με την ψήφο του από τη Βουλευτή και προβλέπει κατ' εξαίρεση τη δυνατότητα -με προϋποθέσεις- της μυστικής ψηφοφορίας.

Εγώ δεν συμφωνώ -καλώς είναι το δικαίωμα στον Πρόεδρο και στον Αρχηγό ενός κόμματος- να προβλεφθεί όπως ειπώθηκε, η δυνατότητα σε ορισμένο αριθμό Βουλευτών, με υπογραφές να ζητούν μυστική ψηφοφορία. Διότι έτσι θα πέσουμε πάλι σε παλιές καταστάσεις και κακώς εννοούμενες «αλληλεγγύης». Αυτό θα είναι ένας νέος κίνδυνος κύριε Μητσοτάκη.

Πιστεύω λοιπόν -και τελειώνω- ότι πρέπει να υπερψηφίσουμε αυτές τις ρυθμίσεις, με ομοφωνία. Είναι μία νέα αρχή. Στη νέα αρχή θα πρέπει να είμαστε πολύ προσεκτικοί. Και αν αυτό εννούσατε, κύριε επίτιμε Πρόεδρε της Νέας Δημοκρατίας, κύριε Μητσοτάκη, συμφωνώ μαζί σας. Στη νέα αρχή θα πρέπει να είμαστε στην πρακτική μας πολύ προσεκτικοί, ιδιαίτερα προσεκτικοί στην εφαρμογή των διατάξεων. Για να μην εμφανιστούν οι «αταβισμοί» που έχουμε, κουβαλάμε και κρύβουμε όλοι μέσα μας, κόμματα αλλά και πρόσωπα.

Επομένως η ορθή εφαρμογή των νέων διατάξεων μπορεί να μας απαλλάξει από ένα άγος, μία κατακραυγή και, γιατί όχι, από το «όνειδος» που προσάπτουν για τους Βουλευτές, ότι δεν θέλουν -φροντίζουν με άλλα κριτήρια για τον εαυτό τους- να είναι ίσοι, με τους άλλους πολίτες, απέναντι στο νόμο και ότι συμπεριφέρονται για τα συμφέροντά τους ως μία συντεχνία που επιζητεί ειδικά προνόμια.

Είμαστε υποχρεωμένοι, λοιπόν, με τις αποφάσεις μας στο εξής με τη σωστή εφαρμογή των νέων ρυθμίσεων, τις οποίες υπερψηφίζω, να προστατεύσουμε αυτό τον ιστορικό και σημαντικό για τον κοινοβουλευτισμό θεσμό της ασυλίας του Βου-

λευτή και να αναβαθμίσουμε το κύρος του Κοινοβουλίου και των Βουλευτών.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Επειδή επανέρχεται στο ερώτημα ο Πρόεδρος κ. Μητσοτάκης, η διατύπωση είναι ότι η επιτροπή αυτή κάνει την έκθεσή της επί των γεγονότων. Ουσιαστικά αν θέλει αποφασίζει, αν θέλει δεν αποφασίζει τίποτε. Η Βουλή ψηφίζει επί της αιτήσεως του εισαγγελέα, όχι επί της εκθέσεως της επιτροπής.

Επίσης, η σύνθεση της, κύριε Πρόεδρε, είναι όχι κατά πλειοψηφία, ότις όλες οι άλλες επιτροπές, ανάλογα με τη δύναμη των κομμάτων, αλλά ένας από κάθε κόμμα. Αν δείτε δε τη σύνθεση της, υπάρχει μία ισορροπία. Ούτε τα κόμματα της Αντιπολιτεύσεως μπορούν να συνωμοτήσουν –ας το πούμε έτσι- εναντίον Βουλευτή της πλειοψηφίας ούτε η πλειοψηφία εναντίον Βουλευτή της μειοψηφίας.

Ο κ. Σγουρίδης έχει το λόγο.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΓΟΥΡΙΔΗΣ (Β' Αντιπρόεδρος της Βουλής): Ήταν σωστές οι διευκρινίσεις τις οποίες δώσατε, κύριε Πρόεδρε και επ' αφελεία της συζήτησης.

Κυρία και κύριοι συνάδελφοι, θεωρώ ότι η τροποποίηση του Κανονισμού της Βουλής κινείται στη σωστή κατεύθυνση. Πραγματοποιεί τρεις λεπτές, αλλά ουσιαστικές τομές. Και θα εξηγήσω γιατί.

Η πρώτη τομή έχει να κάνει με τις ανεξάρτητες διοικητικές αρχές. Το Σύνταγμα, οι νόμοι ή και ο Κανονισμός της Βουλής δίνει το δικαίωμα στη Διάσκεψη των Προέδρων να επιλέγει ή, αν θέλετε, να διορίζει κάποιες ανεξάρτητες αρχές. Δεν προνοούσε μέχρι τώρα, όμως, την ανάκληση όλης της ανεξάρτητης αυτής αρχής ούτε την αντικατάσταση κάποιου μέλους.

Δεν έχει συμβεί μέχρι σήμερα να παραφρονήσει μια ανεξάρτητη αρχή, δεν έχει συμβεί να έχει παρασπονδήσει, αν θέλετε, κάποιο μέλος μιας ανεξάρτητης αρχής. Στη ζωή, όμως, πρέπει να προνοείς, παρά να έρχεσαι εκ των υστέρων να θεραπεύεις.

Άρα σωστά αυτή η διάταξη τροποποίησης του Κανονισμού της Βουλής βάζει το δικαίωμα να μπορεί η Διάσκεψη των Προέδρων μετά από πρόταση του Προέδρου της Βουλής και εφόσον υπάρχουν συγκεκριμένα γεγονότα να ανακαλεί ή να αντικαθιστά κάποιο μέλος της ανεξάρτητης αρχής.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Με βάση, όμως, νόμο που πρέπει να ψηφιστεί παράλληλα.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΓΟΥΡΙΔΗΣ (Β' Αντιπρόεδρος της Βουλής): Σαφώς. Νόμος και Σύνταγμα. Το ανέφερα προηγουμένως αυτό, κύριε επίτιμε Πρόεδρε.

Έρχομαι στη δεύτερη τομή που επιχειρεί αυτή η τροποποίηση του Κανονισμού. Σίγουρα η αρχή της λαϊκής κυριαρχίας εκφράζεται σε δύο επίπεδα. Το πρώτο είναι το επίπεδο της επικράτειας με κύριο εκφραστή το Κοινοβούλιο και το δεύτερο είναι το επίπεδο της αυτοδιοίκησης, όπου ο λαός της τοπικής κοινωνίας επιλέγει τους τοπικούς του άρχοντες, είτε στον πρώτο είτε στο δεύτερο βαθμό είτε, αν θέλετε, και στον τρίτο βαθμό αυτοδιοίκησης, που είναι μία ερμαφρόδιτη κατάσταση, όπου διορίζεται ο περιφερειαρχής αλλά υπάρχει και εκεί η περιφερειακή λαϊκή εξουσία.

Σίγουρα η αυτοδιοίκηση έχει την αυτονομία της. Σίγουρα η αυτοδιοίκηση μπορεί να αποφασίζει και να δρα ανεξάρτητα. Η σκοπιμότητά της δεν ελέγχεται αλλά σίγουρα ελέγχεται η νομιμότητά της. Δεν πρέπει όμως αυτή η ανεξάρτησία να φτάνει σε όρια τα οποία έχουν να κάνουν με ασυδοσία. Θα πρέπει να υπάρχει ένας έλεγχος. Μα θα μου πείτε, κύριοι συνάδελφοι, δεν ελέγχεται η τοπική εξουσία από το περιφερειακό συμβούλιο, από το νομαρχιακό συμβούλιο, από το δημοτικό ή το κοινοτικό συμβούλιο; Άρα υπάρχει έλεγχος της τοπικής κοινωνίας.

Ζήσαμε όμως και ζούμε καταστάσεις, τις οποίες όλοι γνωρίζουμε. Έχουμε γνωρίσει απαντήσεις Υπουργείων, όπως: «Δεν μπορούμε να απαντήσουμε στο ερώτημά σας, κύριε Βουλευτά, για το λόγο ότι είναι αρμοδιότητα της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης το όλφα ή το βήτα θέμα». Ετσι σωστά θα έπρεπε να υπάρξει ένας τρόπος σύνδεσης των δύο επιπέδων λαϊκής εξουσίας.

Νομίζω ότι η διάταξη είναι σωστή, καλύπτει ένα κενό, συνδέει τα δύο επίπεδα της λαϊκής αυτής κυριαρχίας στα πλαίσια της

αλληλοενημέρωσης. Και από κει και πέρα γιατί όχι και του ελέγχου. Κάποια στιγμή πρέπει να υπάρχει και έλεγχος. Η Ελλάδα είναι πολύ μικρή χώρα και με πολύ λίγο πληθυσμό για να καντονοποιηθεί.

Έρχομαι στην τρίτη τομή: Έχει να κάνει με τη βουλευτική ασύλια. Θέλω να διευκρινίσω, κύριοι συνάδελφοι, ότι η βουλευτική ασύλια είναι μία κατάκτηση της δημοκρατίας μας. Μια δημιουργία που δοκιμάστηκε στην Ελλάδα στην τελευταία περίοδο της σύγχρονης πολιτικής της ιστορίας. Σαφώς είναι διεθνής κατάκτηση, αλλά και ειδικότερα για μας, για την Ελλάδα.

Δεν υπάρχει όμως παραγραφή του αδικήματος. Ξέρουμε πολύ καλά όλοι μας ότι τα αδικήματα, στα οποία έχει υποποέσει ο Βουλευτής αναβιώνουν μετά το τέλος της θητείας του. Και πολλές φορές κρίνονται αυστηρότερα απ' τα δικαστήρια όταν επέλθει η δίκη του τέως Βουλευτή. Παρ' όλα αυτά και παρ' ότι η κοινωνία κατά βάση κρίνει στο τέλος τον οποιονδήποτε κοινοβουλευτικό άνδρα, η ίδια η τοπική κοινωνία των καταδικάζει με την ψήφη της, όλοι μας γίναμε μάρτυρες τραγελαφικών καταστάσεων μέσα εδώ στη Βουλή σε θέματα άρσης ασύλιας. Και αυτό οφείλεται στη μυστικότητα, διότι πίσω από τη μυστικότητα καταρρακώθηκε το κύρος του Κοινοβουλίου, γιατί πάρθηκαν αποφάσεις σε υποθέσεις παραπομπής Βουλευτών ή άρσης ασύλιας Βουλευτών για παραπομπή, οι οποίες βοούσαν.

Άρα σωστά έρχεται ο Πρόεδρος της Βουλής και προτείνει μ' αυτήν την τροποποίηση του Κανονισμού μια ισορροπημένη διάταξη, χωρίς να καταργεί το θέμα της μυστικότητας. Δίνει το δικαίωμα για τη μυστική ψηφοφορία σε περίπτωση που κρίνει ο ίδιος ή ο Αρχηγός της παράταξης, Βουλευτή της οποίας ζητείται η άρση της ασύλιας και ο Πρόεδρος της Βουλής. Δίνει το δικαίωμα να αποφύγουμε όλα τα προηγούμενα που ανέφερα και δημιουργεί μία μόνιμη επιτροπή δεοντολογίας, που μπορεί να βοηθήσει και σε άλλα ζητήματα δεοντολογίας εντός του Κοινοβουλίου.

Σίγουρα με τη διευκρίνιση που έκανε ο Πρόεδρος της Βουλής από έδρας αυτήν τη στιγμή ξεκαθαρίζει ότι δεν είναι θέμα πλειοψηφίας. Ισορροπημένα συμμετέχουν όλα τα κόμματα και υπάρχει αυτή η χρυσή τομή, αν θέλετε, στην ίδρυση της επιτροπής αυτής, η οποία ελέγχει όχι τη νομιμότητα αλλά τη σκοπιμότητα της πρότασης που γίνεται μέσα από την εισαγγελική αρχή.

Θεωρώ λοιπόν ότι είναι μια σοφή διάταξη. Με φανερή ψηφοφορία διά της ανατάσεως χειρός ζητείται η άρση ή μη της ασύλιας. Από εκεί και πέρα υπάρχουν όλες οι ασφαλιστικές δικλίδες. Γ' αυτό, κύριε Πρόεδρε, εγώ ψηφίζω τις διατάξεις αυτές που θεωρώ ότι καλύπτουν κενά και είναι διατάξεις αρκετά βασανισμένες και σοφές.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Το λόγο έχει ο κ. Καψής.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΨΗΣ : Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, συνομολογώ με τους προλαλήσαντες συναδέλφους για τη σημασία της τροποποίησης αυτής. Συνενώνων την έκφραση της ευγνωμούντης μου γι' αυτήν την πρωτοβουλία σας, κύριε Πρόεδρε. Αν πάρων το λόγο, δεν είναι για να με προβάλει η τηλεόραση, αλλά γιατί θέλω να επισημάνω τρία μόνο στοιχεία, ένα λάθος και δύο στοιχεία επί των οποίων έχω ιδιαίτερη ευαισθησία.

Το λάθος -και ας με συγχωρήσουν οι συνάδελφοι- έγινε κατά τη συζήτηση των αστικών αγωγών. Ανεφέρθη ότι η έγκριση των αστικών αγωγών περιορίζει ή υποσκάπτει το θεσμό της ασύλιας. Αυτό είναι λάθος. Περιορίζει, υποσκάπτει, φαλκιδεύει το δικαίωμα και την υποχρέωση ελεύθερης γνώμης του Βουλευτή.

Από του Βήματος αυτού ήλεγχα τον τότε Υπουργό Δικαιοσύνης, γιατί υποθέσεις που σε πρώτο βαθμό είχαν κριθεί και είχαν καταδικαστεί οι εναχθέντες δεν προχωρούσαν στο δεύτερο βαθμό και κινδύνευαν να παραγραφούν. Ξέρετε ποιο ήταν το αποτέλεσμα, κύριε Πρόεδρε; Σας το είχα αναφέρει. Ήσκηθη εναντίον μου αγωγή αποζημίωσης για συκοφαντική δυσφήμιση για όσα είχα πει από του Βήματος της Βουλής και έτρεχα στα δικαστήρια δύο χρόνια. Πως θα ξανατολιμήσει Βουλευτής να εκφράσει ελεύθερα τη γνώμη του;

Είπε χθες ο εισηγητής της Πλειοψηφίας -και είχε δίκιο- απευ-

θυνόμενος προς την Αξιωματική Αντιπολίτευση: «Μη γενικεύετε. Να αναφέρετε ονόματα. Είναι φασισμός». Ωραία, είναι φασισμός. Και όταν αναφέρει κανείς ονόματα, τι γίνεται;

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΑΝΔΡΕΟΥΛΑΚΟΣ: Διακόσια εκατομμύρια.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΨΗΣ: Διακόσια εκατομμύρια. Αν τα έχει, τα χαρίζει.

Συνεπώς, κύριε Πρόεδρε, παρ' ότι ανέφερα το θέμα αυτό εγγράφως και προφορικώς στους μαθητευομένους μάγους της συνταγματικής μας μεταρρύθμισης, δεν ελήφθη καμία απόφαση. Νομίζω ότι τουλάχιστον πρέπει να το θεραπεύσουμε κατά έναν τρόπο διά του Κανονισμού.

Τα δύο άλλα θέματα τα οποία με συγκινούν ιδιαίτερα, διότι νομίζω ότι με έχουν απασχολήσει. Το ένα είναι το θέμα της επιτροπής δεοντολογίας. Καμία απολύτως αντίρρηση. Σας θυμίζω, κύριε Πρόεδρε, ότι σας είχα απευθύνει μία επιστολή για τη σύσταση μιας τέτοιας επιτροπής. Ήμουν πολύ ρομαντικός. Η ρύθμισή σας είναι πιο ρεαλιστική. Παραμένω ρομαντικός όμως και θα προσπαθήσω με μια μικρή πρόταση μου να σας ευαισθητοποιήσω προς την κατεύθυνση που νομίζω ότι πρέπει να πάει αυτή η επιτροπή.

Θα εισηγούμην δηλαδή στο τέλος της παραγράφου -με μια τελεία βέβαια στη μέση- να προστεθεί ότι: «Αυτή η επιτροπή, πάντοτε με την άδεια του Προέδρου, θα είναι αρμόδια και να επισημαίνει συμπεριφορές που μπορούν να βλάψουν το κύρος του Βουλευτή και του κοινοβουλευτισμού». Πολλοί συνάδελφοι από -ας το πω- επιπολαιότητα συμπεριφέρονται κατά τρόπο κατά τον οποίο μετανοούν και οι ίδιοι. Ο εκλεκτός συνάδελφος κ. Μαλέσιος είπε χθες: «Ηταν επιπολαιότητά μου, ήταν λάθος μου να δεχθώ να μείνω άνευ ένοικου σε ένα φίλο μου».

Αυτό ίσως δεν ήταν γνωστό στην επιπροπή δεοντολογίας, αλλά μια παρόμοια ενέργεια θα είχε προστατέψει και τον ίδιο το Βουλευτή και το ίδιο το κύρος του Κοινοβουλίου. Και ανεξάρτητα των θέσεων μας, η χθεσινή συνεδρίαση, οποιαδήποτε άποψη και αν ακούστηκε και οι διδήποτε και αν ψηφίσαμε, ήταν μια ιδιαίτερα τραυματική για το κύρος της Βουλής.

Επανέρχομαι, κύριε Πρόεδρε, και σας εκλιπαρώ να σκεφθείτε αν μπορούν να προστεθούν και πέντε λέξεις, πέντε αράδες που λέγαμε στη δουλειά μου, ώστε η επιπροπή αυτή να μπορεί να επισημαίνει και προς εμάς τους Βουλευτές, συμπεριφορές που θίγουν το κύρος του Βουλευτή και της Βουλής.

Η δεύτερη παραπόρηση μου αφορά την επιπροπή περιφερειών. Πρόσφατα είχα απευθύνει μια επιστολή στον Πρόεδρο της Επιπροπής Θεσμών και Διαφάνειας ζητώντας η επιπροπή με το κύρος και την εμπειρία που έχει -και έχει διερευνήσει τόσες περιπτώσεις αδιαφάνειας- να εισηγηθεί σε εσάς και στην Επιπροπή Κανονισμού μια συμπλήρωση του Κανονισμού της Βουλής. Και ο Συνήγορος του Πολίτη και η Επιπροπή Θεσμών και Διαφάνειας έχουν διαπιστώσει ότι μια μεγάλη πηγή αδιαφάνειας -να σταματήσουμε τις ορολογίες- μια μεγάλη πηγή διαφθοράς είναι η έλλειψη παντός κοινοβουλευτικού ελέγχου στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Δεν χρειάζεται να επιχειρηματολογήσω.

Όλοι οι νέοι δήμαρχοι κατηγορούν τους παλιούς ότι έκλεψαν, καταχάρστηκαν, έκαναν όργια. Και αυτή η ατμόσφαιρα δηλητηριάζει την κοινή μας γνώμη.

Η κατάσταση στην τοπική αυτοδιοίκηση είναι τόσο τραγική, ώστε οι σύμβουλοι της μειοψηφίας δεν έχουν δικαίωμα πρόσβασης στα χαρτιά του δήμου ή της δημαρχίας ώστε να ελέγχουν αν οι προϋπολογισμοί, αν οι οικονομικές καταστάσεις που τηρούνται, είναι σωστές.

Οι κύριοι Υπουργοί -και δεν τους μέμφομαι και πολύ, ίσως και εγώ να έκανα το ίδιο στη θέση τους- δεν προστατεύουν την τοπική αυτοδιοίκηση όταν λένε «δεν ξέρουμε, δεν είναι δικό μας θέμα» ή όταν μας στέλνουν μια επιστολή άνευ περιεχομένου. Απλώς ή βαριούνται ή θέλουν να καλύψουν δικές τους ελλείψεις ελέγχου.

Συνεπώς θεωρώ απαραίτητο, κύριε Πρόεδρε, στο αντικείμενο της επιπροπής περιφερειών να προστεθεί και ο κοινοβουλευτικός έλεγχος. Σε όλα τα συντάγματα και στα πλέον ακραίως ομοσπονδιακά όπως της Ελβετίας και της Γερμανίας, ο κοινοβουλευτικός έλεγχος δεν σταματά. Μπορεί να ανήκει σε ορι-

σιμένες περιπτώσεις στις τοπικές βουλές, αλλά ανήκει στους αιρετούς εκπροσώπους της Βουλής.

Δεν είναι δυνατόν να συνεχιστεί αυτή η κατάσταση. Δεν υπερασπίζομαι μόνο δικαιώματα του Κοινοβουλίου. Υπερασπίζομαι και την τοπική αυτοδιοίκηση. Μπορεί να καλύψουμε το έλλειμμα του 1 τρισεκατομμυρίου, αλλά αύριο θα γίνεται 2 τρισεκατομμύρια. Τι θα κάνουμε τότε; Θα αρχίσει μια φαλκίδευση των δικαιωμάτων της τοπικής αυτοδιοίκησης που δεν θα έπρεπε. Δεν χρειάζεται φαλκίδευση των δικαιωμάτων της. Χρειάζεται κοινοβουλευτικός έλεγχος.

Ευχαριστώ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, μια παρατήρηση επ' αυτών θα ήθελα να κάνω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Είμαι βέβαιος ότι θα συμβάλει στη συζήτηση. Ορίστε, έχετε το λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Στη συνέχεια των όσων είπε ο κ. Καψής θα ήθελα να επισημάνω ότι κατά ρητή διάταξη του Συντάγματος Βουλευτής δεν καταδιώκεται για γνώμη ή άποψη που εξέφρασε σ' αυτήν την Αίθουσα με εξαίρεση τη συκοφαντική δυσφήμιση.

Εγώ τουλάχιστον προσωπικά δεν γνωρίζω καμία απολύτως περίπτωση που να έγινε αστική αγωγή εναντίον Βουλευτή για γνώμη την οποία διατύπωσε μέσα στο Κοινοβούλιο με βάση τη συκοφαντική δυσφήμιση.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΑΝΔΡΕΟΥΛΑΚΟΣ: Έγινε σε μένα.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΨΗΣ: Έγινε και σε μένα.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Ακούω τώρα με έκπληξη ότι υπήρξαν τέτοιες περιπτώσεις. Δεν υπάρχει απολύτως καμία αμφιβολία ότι αυτό πρέπει να θεραπευτεί. Δεν μπορεί να γίνεται αυτό χωρίς την άδεια της Βουλής. Άλλο είναι το θέμα της αστικής ευθύνης του Βουλευτή για γνώμες ή απόψεις που εκφράζει εκτός Κοινοβουλίου.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ: Δεν διώκεται καθ' οιονδήποτε τρόπο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Δεν συμφωνώ με τους συναδέλφους. Άλλα σε αυτό είμαι απόλυτος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Ο κ. Τσιπλάκης έχει το λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΠΛΑΚΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι, εγένετο αντιληπτό κατ' αρχήν από πλευράς θεσμοθέτησης αυτών των δύο ειδικών μονίμων υποεπιτροπών ότι η Νέα Δημοκρατία, τουλάχιστον σε θεωρητικό επίπεδο, διακείται ευνοϊκά. Και το επισημάνω αυτό γιατί θέλω να πω και εγώ δύο κουβέντες γι' αυτήν τη θεσμοθετούμενη επιτροπή των περιφερειών, που θα αναφέρεται στην περιφερειακή δομή και λειτουργία περιφερειακών οργάνων του κράτους. Να εκθέσω και εγώ τον προβληματισμό μου. Στα πλαίσια της διάκρισης των εξουσιών, πέραν της δικαιοδοτικής κρίσης των δικαστηρίων, στα οποία δεν μπορεί να υπάρξει έλεγχος, ο κοινοβουλευτικός έλεγχος πρέπει να επεκτείνεται σε οιανδήποτε δραστηριότητα εκδηλούμενη στα πλαίσια του κράτους από οιονδήποτε φορέα. Και είναι ένα μεγάλο ζήτημα αυτό του κοινοβουλευτικού ελέγχου της τοπικής αυτοδιοίκησης, πρωτοβαθμίας και δευτεροβαθμίας. Ένα ειδικότερο ζήτημα, που έθεσε ο κ. Καψής, αντιμετωπίζεται ενδεχόμενα στα πλαίσια του διαλόγου με τον καινούργιο υπό θεσμοθέτηση Κώδικα περί Δήμων, όσον αφορά τη λήψη εγγράφων ή παραστατικών από πλευράς της μειοψηφίας. Όμως το ουσιαστικό τελικά υπάρχον ζήτημα του πραγματικού ελέγχου δραστηριοτήτων αποτομένων των ενδιαφερόντων της Βουλής δεν έχει μέχρι τώρα επιλυθεί. Είναι ένα ζήτημα που πρέπει να είναι στις προτεραιότητές μας.

Όσον αφορά το κυρίαρχο, όπως αναδεικνύεται από τη συζήτηση, ζήτημα της θεσμοθετούμενης υπεστιτροπής δεοντολογίας. Η απόπειρα αυτή είναι για να υπάρξει καλύτερη αντιμετώπιση της ασυλίας, που κατά καιρούς με τη μορφή αιτήσεων άρσης ασυλίας Βουλευτών αποτελεί αντικείμενο κρίσης της Βουλής. Θα επισημάνω αυτό που λέγεται κατά καιρούς, κατ' αντίστοιχο τρόπο της ρήσης «ότι η γυναίκα του Καίσαρα δεν πρέπει μόνο να είναι τιμία αλλά να φαίνεται» ότι πρέπει και εμείς έτσι να λειτουργούμε. Αυτό δεν πρέπει να τυχαίνει μόνο θεωρητικής αποδοχής αλλά θα πρέπει να εκφράζεται και στην

πράξη. Άλλα δυστυχώς είναι αληθές ότι -ασχέτως του υπάρχοντος θεσμικού και κυρίαρχα σε συνταγματικό επίπεδο πλαισίου, το οποίο προβλέπει σε γενικές γραμμές το ακαταδίωκτο των Βουλευτών για γνώμες και λειτουργίες πολιτικές από κει και πέρα σε επίπεδο πρακτικής εφαρμογής σε περισσότερες των περιπτώσεων διαχρονικά, έχει διαμορφωθεί η άποψη ότι εμείς καλύπτουμε αλλήλους. Είναι ένα ζήτημα που και λόγω επικαρότητας έδωσε την αφορμή αναλήψεως της συγκεκριμένης πρωτοβουλίας και από πλευράς της Βουλής με την υπό συζήτηση τροποποίηση του Κανονισμού της.

Εγώ θα έλεγα ότι δεν λύνει το ζήτημα μόνο το φανερό της ψηφοφορίας. Οι προσθετικά εκδηλούμενες επισημάνσεις από πλευράς Νέας Δημοκρατίας για δυνατότητα θέσπισης ονομαστικής ψηφοφορίας πέραν της δικαιοδοσίας του Προέδρου της Βουλής ή των Αρχηγών των κομμάτων, με την καθιέρωση ενός κατώτερου αριθμού Βουλευτών -που μπορούμε να προσδιορίσουμε για διένεργεια αυτής της ψηφοφορίας- πρέπει να αναγνωριστούν προσθετικά.

Και αυτό διότι η φύση και ο χαρακτήρας της λειτουργίας της Βουλής συνάδει με τη δυνατότητα ενός κατωτέρου οριζόμενου αριθμού Βουλευτών, οι οποίοι θα μπορούν να ενεργοποιούν αυτήν τη διαδικασία -πάντα σε θεωρητικό επίπεδο- με την παραδοχή ότι ο καθένας αναγνωρίζει τη θεσμική του σε ουσιαστικό περιεχόμενο ευθύνη. Βεβαίως δεν πρέπει να οδηγηθούμε σε καταχρηστική χρήση αυτής της δυνατότητας.

Έχω δε την άποψη ότι νομοτεχνικά διαβάζοντας τη διάταξη του άρθρου 83, δεν προκύπτει υποκατάσταση ή τροποποίηση του μέχρι σήμερα ισχύοντος πλαισίου, δηλαδή ότι μπορεί ο εισαγγελέας του Αρείου Πάγου να υποβάλει προς τη Βουλή την αίτηση άρσεως ασυλίας με την έννοια ότι προηγουμένων ο ίδιος αντιμετωπίζει τη στοιχεία της διερευνόμενης υπόθεσης. Έχει καθαρά διαβιβαστική χροιά αυτό που αναφέρεται στο άρθρο 83. Γ' αυτό στα πλαίσια των μεταβολών που έγιναν προ δεκαπέντε ημερών στο νομοσχέδιο για την επιτάχυνση απονομής της ποινικής δικαιοσύνης, θα πρέπει να αντιμετωπίσουμε αυτό το ζήτημα καθαρότερα. Θα έλεγα ότι γραμματικά θα πρέπει να προκύπτει. Στο κάτω-κάτω πόσες είναι οι υποθέσεις που έρχονται διά αιτήσεως ασυλίας; Θα πρέπει να θεσμοθετηθεί καθαρά η δικαιοδοσία του εισαγγελέα του Αρείου Πάγου στα πλαίσια της εναρμόνισης με τις τροποποιήσεις που έγιναν στο νομοσχέδιο που ψηφίστηκε προ ημερών. Έτσι θα πρέπει να του αναγνωρίζεται η δικαιοδοσία του για διερευνήση καμπτομένης της αρχής της νομιμότητας, υποθέσεων που αφορούν Βουλευτές, υποθέσεων που στη συνέχεια έρχονται εδώ με τη διαδικασία και τις προϋποθέσεις που επιπροσθέτως προβλέπονται στη σημερινή συζήτηση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Ο κ. Παπαϊωάννου έχει το λόγο.

Απών.

Ο κ. Βλαχόπουλος έχει το λόγο.

ΗΛΙΑΣ ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, την τελευταία δεκαετία είχαμε μία ανάπτυξη του δημοκρατικού προγραμματισμού στην ελληνική περιφέρεια. Έτσι έχουμε τα νομαρχιακά συμβούλια, τα νομαρχιακά αυτοδιοίκηση και τους καποδιστριακούς δήμους. Έχουμε ενίσχυση της λειτουργίας των περιφερειών, οι οποίες είναι μικρές κυβερνήσεις στο χώρο ευθύνης τους. Ταυτόχρονα τα περιφερειακά συμβούλια αποφασίζουν για τον απτυξιακό σχεδιασμό των περιοχών.

Αυτό οδήγησε στο να αποκοπεί το ελληνικό Κοινοβούλιο και η κεντρική κυβέρνηση από αυτά που γίνονται στις περιφέρειες, στις νομαρχίες και στους δήμους. 'Όλα όσα ελέχθησαν από τους συναδέλφους για δυσλειτουργίες από τους δήμους είναι μια πραγματικότητα. Η θεσμοθέτηση και η λειτουργία της επιτροπής περιφερειών προβλέπεται με διάταξη η οποία λέει ότι αντικείμενό της είναι η παρακολούθηση και ενημέρωση της Βουλής για τη λειτουργία των περιφερειακών οργάνων της πολιτείας και ιδίως για ζητήματα σχεδιασμού και εφαρμογής της πολιτικής περιφερειακής ανάπτυξης. Επομένως δίνεται η δυνατότητα στο Κοινοβούλιο να ενημερώνεται κυρίως για αναπτυξιακά θέματα.

Εγώ θα πρότεινα αυτή η επιτροπή να είναι υποχρεωμένη να

υποβάλλει και μία έκθεση, διότι αυτό δεν φαίνεται από τη διατύπωση της διάταξης. Αυτή η έκθεση πρέπει να αποστέλλεται και στην κυβέρνηση και να περιέχει την άποψη της επιτροπής για το πώς βλέπει τη λειτουργία κάποιας συγκεκριμένης περιφέρειας. Κυρίως σε ζητήματα ισόρροπης ανάπτυξης, δημογραφικών προβλημάτων, εργίων των περιοχών, θα πρέπει η κεντρική εξουσία να έχει άποψη.

Να γνωρίζουμε τι γίνεται σε κάθε περιφέρεια και αυτό να το εκφράσουμε μέσα από μία έκθεση που θα είναι το αποτέλεσμα αυτής της συνεδρίασης της επιτροπής περιφερειών.

Έκθεση, λοιπόν, προς την κυβέρνηση και προς τα κόμματα για μια τέτοια ενημέρωση. Θα έλεγα ακόμα ότι θα πρέπει να θεσμοθετήσουμε και μια συνεδρίαση της Ολομέλειας κάθε χρόνο όπου ακριβώς θα συζητιώνται αυτές οι εκθέσεις.

Κύριε Πρόεδρε, στο τέλος της χρονιάς μια συνεδρίαση της Ολομέλειας να διατίθεται και η επιτροπή περιφερειών θα εισηγείται στην Ολομέλεια τις απόψεις της έστω με την έννοια της ενημέρωσης.

Πέρα από την ενημέρωση και την παρακολούθηση θα έλεγα να προχωρήσουμε και στον κοινοβουλευτικό έλεγχο, γιατί δεν νομίζω ότι ο Βουλευτής με το παραμικρό θα ασχολείται για το τι γίνεται σε κάθε δήμο, αλλά όμως υπάρχουν ζητήματα σοβαρά, που χρειάζεται μια ενημέρωση, είτε αφορά τους δήμους είτε τις νομαρχίες είτε ακόμα και τις περιφέρειες. Εξάλλου οι Βουλευτές έχουν την υπευθυνότητα να λειτουργούν με τρόπο που δεν θα είναι απαραίτητο καθημερινά να έρχονται ερωτήσεις ή να ζητούνται κάποια έγγραφα για την παραμικρή υπόθεση.

Τώρα όσον αφορά τη μυστική ή φανερή ψηφοφορία, προβληματίστηκα. Σεις, κύριε Πρόεδρε, για πρώτη φορά το θέσατε ότι μάλλον θα πρέπει να προχωρήσουμε στη διαδικασία της φανερής ψηφοφορίας. Επαναλαμβάνω, προβληματίστηκα γιατί τόσα χρόνια η ψηφοφορία ήταν μυστική και τώρα το αλλάζουμε. Όταν όμως σκεφθεί κανές γιατί, τότε νομίζω ότι μπορεί να καταλήξουμε σε ένα σωστό συμπέρασμα που κατατείνει ακριβώς σ' αυτό που προτείνετε με τη σημερινή τροποποίηση του Κανονισμού.

Ποια είναι η στάση του Βουλευτή και πού πρέπει να δίνει λογαριασμό και να απολογείται; Πρέπει στο συνάδελφο με τον οποίο ίσως διαταραχθούν οι προσωπικές, οι κοινωνικές ή ακόμα και οι φιλικές σχέσεις ή πρέπει ο Βουλευτής να δίνει λόγο στο λαό; Πρέπει ο λαός να γνωρίζει ποια είναι η θέση του Βουλευτή και γι' αυτά τα θέματα και τι να κάνουμε, ας διαταραχθούν κάποιες φορές και οι διαπροσωπικές σχέσεις με το συνάδελφο Βουλευτή.

Όλα αυτά τα χρόνια ζούσαμε πολλές περιπτώσεις που αρνηθήκαμε την άρση της ασυλίας ακόμα και για ζητήματα που δεν είχαν καμία σχέση με την πολιτική δραστηριότητα των Βουλευτών. Και εγώ πολλές φορές αισθάνθηκα και το έβλεπα και σε συναδέλφους, που ερχόμασταν εδώ για να ψηφίσουμε και ήμασταν ανέτοιμοι. Ισως η προετοιμασία δεν γινόταν τόσο καλά για την ενημέρωσή μας, γιατί όπως ξέρετε γινόταν η συζήτηση σε κάποια επιτροπή, ήταν ενημερωμένοι κάποιοι συνάδελφοι που ήταν στην επιτροπή για το τι αφορούσε το αίτημα της άρσης της ασυλίας, ερχόμασταν την ημέρα της ψηφοφορίας, που δεν συζητιόταν τίποτε γιατί συνήθως οι ψηφοφορίες γίνονται την επόμενη συνεδρίαση της Βουλής για να υπάρχει απαρτία και πολλές φορές ρωτούσαμε ο ένας τον άλλον περί τίνος πρόκειται και πολλές φορές παρασυρόμασταν και ψηφίζαμε υπό την προσήσουμε.

Επανέρχομαι για να πω ότι ο Βουλευτής θα πρέπει να δίνει λόγο στον ελληνικό λαό. Η στάση του λοιπόν πρέπει να είναι γνωστή και ας διακινδυνέψει τις προσωπικές του σχέσεις. Με αυτήν την έννοια είναι σωστή η διάταξη και πρέπει να προχωρήσουμε.

Τώρα, η δυνατότητα του Προέδρου της Βουλής να ζητάει μυστική ψηφοφορία νομίζω ότι είναι σωστή. Σωστή αυτή η διάταξη. Ο Πρόεδρος της Βουλής μπορεί να κρίνει για κάποια ζητήματα. Φυσικά θα ήθελα να ακούσω κάποια παραδείγματα, αλλά εκτιμώ ότι ο Πρόεδρος της Βουλής πρέπει να έχει αυτό το

δικαίωμα.

Όμως, κύριε Πρόεδρε, δεν συμφωνώ να έχει αυτό το δικαίωμα ο Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας. Κατ' αρχήν πιστεύω ότι τον φέρνουμε σε δύσκολη θέση. Συμφωνώ με τον επίτιμο Πρόεδρο της Νέας Δημοκρατίας που είπε πως πιστεύει πως κανένας δεν θα κάνει χρήση, εννοώ τον Πρόεδρο της Κοινοβουλευτικής Ομάδας. Γι' αυτό νομίζω πως είναι περιπτό να δίνουμε τη δυνατότητα αυτή στον Πρόεδρο της Κοινοβουλευτικής Ομάδας διότι θα τον φέρνουμε σε δύσκολη θέση. Όπως δεν συμφωνώ να έχει τη δυνατότητα ένας αριθμός δεκαπέντε Βουλευτών....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Ας έρχονται και σε δύσκολη θέση οι Αρχηγοί και όχι μόνο οι Βουλευτές. Έτσι θα έρχονται και στη Βουλή πιο συχνά.

ΗΛΙΑΣ ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΣ : Πιστεύω ότι δεν θα κάνουν χρήση και, τέλος πάντων, ας τους δίνεται η δυνατότητα.

Δεν συμφωνώ να δίνεται η δυνατότητα σε δεκαπέντε, είκοσι Βουλευτές, διότι, όπως είπε και ο κ. Γείτονας, θα επανερχόμαστε στο ίδιο και θα έχουμε συχνά τέτοια αιτήματα των δεκαπέντε, είκοσι Βουλευτών.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Το λόγο έχει ο κ. Βαρβιτσιώτης.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ : Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Πρόεδρε, χαίρομαι για την τελευταία σας δήλωση, διότι ουσιαστικά ομολογήσατε την πλήρη απουσία του Πρωθυπουργού από τις συνεδριάσεις του Σώματος. Πράγματι, αυτή η ευθεία τοποθέτησή σας αξίζει συγχαρητηρίων!

Κύριε Πρόεδρε, η απόλυτη προστασία του Βουλευτή καθιερώθηκε από τα πρώτα βήματα του κοινοβουλευτισμού και ταυτίστηκε με την ίδια την έννοια της δημοκρατίας.

Όμως με την πάροδο των ετών και με την εν τω μεταξύ εδραίωση του κοινοβουλευτικού πολιτεύματος, διαπιστώθηκε ότι πρέπει να γίνει διαχωρισμός μεταξύ των ενεργειών των Βουλευτών, οι οποίες προκύπτουν από την επίσημη ιδιότητα και των λοιπών ενεργειών οι οποίες απορρέουν από την ανθρώπινη δράση.

Δυστυχώς, όμως, στη χώρα μας εξακολουθούμε να ακολουθούμε μία τακτική η οποία είναι απαράδεκτη. Διότι αθρόως και συλλήβδην το Σώμα απορρίπτει όλες τις αιτήσεις άρσεως ασυλίας. Εάν οι αριθμοί είναι σωστοί, από το 1974 μέχρι σήμερα, έχουν υποβληθεί στη Βουλή περίπου επτακόσιες οδγόντα έως οκτακόσιες αιτήσεις άρσεως ασυλίας από τις οποίες έγιναν δεκτές μόνο οι πέντε. Οι περισσότερες αφορούσαν αδικήματα τα οποία ήταν τελείως άσχετα με την πολιτική δραστηριότητα. Μεταξύ αυτών αναφέρω: αυθαίρετη οικοδομική κατασκευή, παραβίαση διατάξεων του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας, υπεξαίρεση, περιορισμό της ζώνης του αιγιαλού κοκ.

Εξαιτίας, λοιπόν, του απαράδεκτου αυτού φαινομένου και προκειμένου αυτό να περιοριστεί, η Νέα Δημοκρατία κατά τη διαδικασία αναθεώρησης του Συντάγματος έκανε μία συγκεκριμένη πρόταση, η οποία συνίστατο στο ότι η ασυλία περιορίζεται μόνο στα αδικήματα που έχουν σχέση με την πολιτική δραστηριότητα.

Αυτή η πρόταση της Νέας Δημοκρατίας απορρίφθηκε με την πλειοψηφία της Βουλής και απερρίφθη και με την ψήφο του κυρίου Προέδρου της Βουλής. Φαίνεται όμως τώρα ότι ο κύριος Πρόεδρος αντελήφθη ότι θα πρέπει να επανορθωθεί εκείνο το λάθος της κυβερνητικής πλειοψηφίας και φέρνει αυτήν την πρόταση.

Κύριε Πρόεδρε, εκφράζω ζωηρότατες επιφυλάξεις για την αποτελεσματικότητα της προτάσεως. Γνωρίζετε, κύριε Πρόεδρε, και γνωρίζουν και οι παλαιότεροι σ' αυτήν την Αίθουσα, πόσες φορές έχα μιλήσει για το θέμα της βουλευτικής ασυλίας και πόσους προσωπικούς αγώνες έχω δώσει, ώστε να περιοριστεί η αθρόως αυτή απόρριψη των βουλευτικών ασυλιών, χωρίς όμως, οφείλω να ομολογήσω, αποτέλεσμα.

Ακόμη, θα έλεγα ότι πάντοτε ψήφισα κατά συνείδηση ανεξάρτητα από την παράταξη στην οποία ανήκε ο εγκαλούμενος Βουλευτής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Σας το λέω ειλικρινά

ότι είμαι απολύτως βέβαιος γι' αυτό! Όμως, η ψηφοφορία ήταν πάντοτε μυστική.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ : Εγώ μιλάω για τον εαυτό μου.

Είπε ο κύριος συνάδελφος ότι πρέπει να λογοδοτούμε στο λαό. Βεβαιώς, πρέπει να λογοδοτούμε στο λαό, αλλά θα πρέπει, κύριε Πρόεδρε, να λογοδοτούμε και στη συνείδησή μας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Μυστικώ!

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ : Μυστικώς, ναι! Κοιτάζοντας τον εαυτό μας στον καθρέφτη να λέμε ότι αυτό που πράξαμε είναι σωστό ή άδικο.

ΦΩΤΗΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ: Θα πρέπει να έχουμε συνείδηση λαού!

ΦΟΙΒΟΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ: Οι συνειδήσεις είναι πολύ περιέργο πράγμα!

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ : Αφήστε τις συνειδήσεις, κύριε Ιωαννίδη. Είναι «περιέργο πράγμα» οι συνειδήσεις;

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Σε όλα τα προσωπικά θέματα η συνείδηση είναι μυστική. Τώρα το θυμηθήκατε;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κύριε Βαρβιτσώτη, εγώ φταίω που σας διέκοψα. Σας παρακαλώ, συνεχίστε.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ : Κύριε Πρόεδρε, εκφράζω ζωηρότατες αμφιβολίες όσον αφορά την αποτελεσματικότητα της πρότασής σας, διότι στα δημοκρατικά πολιτεύματα είναι πάγια η αρχή ότι οι ψηφοφορίες που αφορούν πρόσωπα είναι όλες μυστικές.

Αυτό ακολουθούν όλες οι ευρωπαϊκές Βουλές. Εμείς κάναμε την πρώτη παραβίαση με την τροποποίηση του Συντάγματος του 1985, που καταστήσαμε φανερή την εκλογή του Προέδρου της Δημοκρατίας. Τώρα κάνουμε και δεύτερη παραβίαση της αρχής. Άλλα θα ήθελα να πω ότι δεν αποτελεί λύση η παραβίαση μιας αρχής σε ονόματι της προστασίας μιας άλλης.

Εδώ λοιπόν εσείς ζητάτε να παραβιάσουμε αυτήν την αρχή και να πάμε σε ουσιαστικά φανερή ψηφοφορία. Αυτό είμαι βέβαιος, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι θα δημιουργήσει μια αντιπαλότητα μεταξύ μας. Είμαι βέβαιος ότι θα είναι αναποτελεσματικό το μέτρο υπό την έννοια ότι θα δημιουργήσει μεγαλύτερα προβλήματα από τα όσα έχει δημιουργήσει ως τώρα η μυστική ψηφοφορία. Ίσως θα ήταν πιο ρεαλιστικό αν αποδεχόμαστε ότι ο Βουλευτής, ο οποίος ζητάει ο ίδιος την άρση της ασυλίας του, κατά πλάσμα δικαίου να θεωρείται ότι δόθηκε η άδεια. Ίσως θα ήταν πιο ρεαλιστικό αν αντί της φανερής ψηφοφορίας χρησιμοποιούσαμε το ηλεκτρονικό σύστημα ψηφοφορίας. Το έχουμε μπροστά μας και δεν το χρησιμοποιούμε. Θα μου πείτε ότι κατά την ανάλυση μπορεί ουσιαστικά να μεταβληθεί και αυτό το σύστημα σε ονομαστικό. Εγώ σας λέω ότι αποδέχομαι ένας εκ των κυρίων Αντιπροέδρων και ένας εκπρόσωπος των κομμάτων να ελέγχουν τα αποτελέσματα και να καταστρέφουν μετά το πρακτικό. Έτσι θα καλυφθεί η απόλυτη μυστικότητα της ψηφοφορίας και χωρίς να δημιουργήσει τα προσωπικά προβλήματα τα οποία αναπόφευκτα θα δημιουργηθούν.

Θεωρώ ορθό τη σύσταση ολιγομελούς επιτροπής δεοντολογίας. Το είχα υποστηρίξει και παλαιότερα. Εκφράζω αυτές τις επιφυλάξεις, γιατί φοβάμαι ότι δημιουργείται, κύριε Πρόεδρε, ένα πρόβλημα το οποίο κάποτε η Βουλή θα έρθει να το ανατρέψει διότι θα έχει δημιουργήσει τέτοια οξύτητα μεταξύ μας η οποία θα οδηγήσει σε χειρότερα αποτελέσματα από τη φανερή ψηφοφορία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Ο κ. Χαϊτίδης έχει το λόγο.

ΕΥΓΕΝΙΟΣ ΧΑΪΤΙΔΗΣ : Κύριε Πρόεδρε, νομίζω ότι όλοι μας σε αυτήν την Αίθουσα έχουμε την επιθυμία να μην υπάρξει καμία υπέρ ημών διάκριση ή προνόμιο καθόσον αφορά την υποχρέωσή μας να συμπεριφερόμαστε όπως όλοι οι Έλληνες πολίτες κατά τρόπο κόσμου και νόμιμο χωρίς να υπάρχει υπέρ ημών καμία απολύτως διάκριση. Γι' αυτό και συμφωνά απολύτως με την πρότασή σας, κύριε Πρόεδρε, να συσταθεί μια μόνιμη επιτροπή κοινοβουλευτικής δεοντολογίας, η οποία θα επιλαμβάνεται όλων αυτών των θεμάτων τα οποία αναφέρετε στη σχετική σας πρόταση.

Σημειώνω ιδιαιτέρως όμως, γιατί αποτελεί υποχρέωση αμφίδρομης λειτουργίας της εν λόγω επιτροπής και επισημαίνω ότι η επιτροπή θα πρέπει να εισηγείται μέτρα και να παρεμβαίνει

δημόσια όταν κρίνεται αναγκαίο για την προστασία και ενίσχυση του κύρους και του κοινοβουλευτικού θεσμού και των Βουλευτών. Διότι είναι γνωστό ότι πολλές φορές οι Βουλευτές βάλλονται κατά τρόπο άδικο, τους αποδίδονται προθέσεις ή τους αποδίδεται ότι έχουν λάβει παροχές τις οποίες ουδέποτε έχουν λάβει, δημιουργείται εντέχνως θέμα τεράστιο και δυσφημιζόμαστε διά του Τύπου για θέματα τα οποία γνωρίζετε, κύριε Πρόεδρε, διότι αναγκάζεσθε εσείς για μας υπερασπιστείτε. Γνωρίζετε ότι όλα αυτά όχι μόνο μας αδικούν, όχι μόνο δυσχεραίνουν το έργο μας, αλλά μας προσβάλλουν βάναυσα και δεν ξέρω αν είναι τυχαίο ή αν είναι επιδίωξη ορισμένων κέντρων να προσβάλλεται και να μειώνεται το κύρος και η αξιοπιστία της Βουλής και επομένως η λειτουργία της δημοκρατίας.

Επομένως θα παρακαλούσα να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στην πρόβλεψη που υπάρχει στο άρθρο 2, ότι πρέπει να είναι αμφίδρομη η λειτουργία της εν λόγω επιτροπής, προκειμένου να ενημερώνεται η κοινή γνώμη για διάφορα θέματα για τα οποία κατοικούς αδίκως κατηγορούμαστε και ανακριβώς φέρονται εις τη δημοσιότητα.

Δεύτερον, θα παρακαλούσα -γιατί δεν βλέπω να υπάρχει κάποια τέτοια διευκρίνιση- να μου πείτε ποια θα είναι η σχέση όσον αφορά τα καθήκοντα ή τη σειρά ενεργειών της Επιτροπής Κοινοβουλευτικής Δεοντολογίας και της αντίστοιχης Μόνιμης Επιτροπής Δικαιούντης, όταν ένα αίτημα άρσεως ασυλίας Βουλευτού έρχεται προς συζήτηση. Ποια θα συζητά πρώτα; Για ποια θα αποφαίνεται πρώτα; Πώς θα λαμβάνεται υπόψη η άποψη της πρώτης επιτροπής...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Δεν υπάρχει πλέον αρμοδιότητα της Επιτροπής Δημόσιας Διοίκησης.

ΕΥΓΕΝΙΟΣ ΧΑΪΤΙΔΗΣ: Σας ευχαριστώ. Αυτό ήθελα να διευκρινιστεί, γιατί εγώ, τουλάχιστον, δεν είδα να διευκρινίζεται στην πρότασή σας.

Ήθελα, επίσης, να επισημάνω και εγώ, όπως ελέχθη και προηγουμένως, ότι κατά τη γνώμη μου θα πρέπει να ληφθεί πρόνοια, ώστε η Βουλή να αποφαίνεται όχι μόνο για τις περιπτώσεις άρσεως ασυλίας, όταν κατατίθενται μηνύσεις εναντίον Βουλευτών, αλλά και όταν κατατίθεται αγωγή εναντίον Βουλευτών. Επειδή προηγουμένως ο αξιότιμος επίτιμος Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας, παρά την τεράστια εμπειρία του, εξέφρασε την απορία και την εκπλήξη αν υπάρχει περίπτωση να έχει κινηθεί διαδικασία αγωγής εναντίον Βουλευτού για όσα είπε εντός αυτής της Αιθουσής, ήθελα να μου επιτρέψετε να σας αναφέρω δύο περιπτώσεις.

Η μία περίπτωση είναι συναδέλφου, ο οποίος κατέθεσε στη Βουλή δημοσιεύματα τρίτων -εφημερίδων- που δεν προκλήθηκαν απ' αυτόν. Μάλιστα, επ' ευκαιρία νομοσχεδίου στο οποίο ήταν εισηγητής, ώστε να ληφθεί πρόνοια και να αποφευχθούν στο μέλλον παράνομες πράξεις που αναφέρονται στα δημοσιεύματα. Ο εν λόγω συναδέλφος, ο οποίος έφερε αυτά τα δημοσιεύματα και μάλιστα κατά τρόπο απολύτως συμβατό με τη διαδικασία λειτουργίας της Βουλής αυτήν τη στιγμή που μιλάμε είναι υπό την κρίση της δικαιούντης με αγωγή εις βάρος του πολλών εκαπομπών, διότι έφερε και κατέθεσε δημοσιεύματα τρίτων σε αυτήν την Αίθουσα.

Υπάρχει και άλλη περίπτωση αγωγής εναντίον συναδέλφου Βουλευτού, διότι σε μια συγκέντρωση των υπερήφανων Ελλήνων Βλάχων κάποιος τόλμησε να διανείμει φυλλάδια αμφισβήτωντας την ελληνική εθνική συνείδηση και καταγωγή των Βλάχων και θεωρώντας τους ότι αποτελούν ένη εθνική μειονότητα στην Ελλάδα. Και όταν Βουλευτής κάλεσε την Αστυνομία για να προστατεύσει τον εν λόγω υβριστή από τη δικαιολογημένη αγανάκτηση των υπερήφανων Ελλήνων Βλάχων, τότε ο Βουλευτής αυτός εδέχθη και μήνυση και αγωγή, διότι δήθεν κάλεσε την Αστυνομία να συλλάβει τον εν λόγω υβριστή.

Ήθελα, λοιπόν, να σας πω ότι δυστυχώς υπάρχουν -σας ανέφερε μόνο δύο- πολλές τέτοιες περιπτώσεις συναδέλφων -είπε και ο κ. Καψής προηγουμένως δική του περίπτωση- οι οποίοι σύρονται στα δικαστήρια. Μάλιστα τώρα, επειδή βλέπουν ότι συνήθως δεν προχωρεύει η περίπτωση της μηνύσεως, καταφέγγουν σε αγωγές. Αυτό αποτελεί, κύριε Πρόεδρε, σαφή προστάθεια φίμωσης και καταναγκασμού των Βουλευτών να σιωπούν.

Εμείς δεν θα σιωπήσουμε. Παρακαλώ, όμως, να ληφθεί πρόσωνα. Είναι ευκαιρία τώρα να επεκταθεί αυτό το μέτρο το οποίο προτείνετε και στις περιπτώσεις των αγωγών οι οποίες καταθενταί εναντίον Βουλευτών, ώστε να προστατευτούν, υπό τις προϋποθέσεις, βέβαια, που ανέφερε προηγουμένων και ο αξιότιμος επίτιμος Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Μόνο για όσα λένε στην Αίθουσα αυτή, όχι για όσα λένε έξω.

ΕΥΓΕΝΙΟΣ ΧΑΪΤΙΔΗΣ: Ναι, το είπα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Μα, αυτό είναι θέμα του κοινού νομοθέτη. Δεν μπορεί η Βουλή, με τον Κανονισμό της, να ρυθμίσει...

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Σίγουρα, είναι θέμα του κοινού νομοθέτη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Προφανώς θα πρέπει να αντιμετωπιστεί.

ΕΥΓΕΝΙΟΣ ΧΑΪΤΙΔΗΣ: Ήθελα να σας παρακαλέσω, κύριε Πρόεδρε, και με δικές σας ενέργειες και ενδεχομένως με κάποιες διευκρινίσεις, επ' ευκαιρία της συζητούμενης προτάσεως σας, να ληφθεί υπόψη ότι λειτουργούν στην Ελλάδα κατά τρόπο ανεξέλεγκτο και ασύδτο ορισμένες από τις λεγόμενες μη κυβερνητικές και μη κερδοσκοπικές οργανώσεις. Τώρα το πόσο «μη κερδοσκοπικές» είναι...

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Κύριε συνάδελφε, επειδή και ο χρόνος σας έληξε και το θέμα είναι άσχετο με τον Κανονισμό, ολοκληρώστε.

ΕΥΓΕΝΙΟΣ ΧΑΪΤΙΔΗΣ : Να ολοκληρώσω τη φράση μου, κύριε Πρόεδρε.

Υπάρχουν λοιπόν οργανώσεις, οι οποίες παίζουν αντίστοιχο ρόλο οργανωμένα δυσφημιστικό και επιθετικό εναντίον των Βουλευτών και οι οποίες ρίπτουν τα ιοβόλα βέλη τους εναντίον Βουλευτών. Έχω περιπτώσεις γνωστές και μπορώ να σας καταθέω δημοσιεύματα, τα οποία προφανώς υποκινούνται από διάφορα κέντρα, σε μια γενικότερη προσπάθεια να φιμώσουν τους Έλληνες Βουλευτές.

Παρακαλώ, λοιπόν, κύριε Πρόεδρε –κάνω έκκληση στη γνωστή σας ευαισθησία- προστατέψτε μας, για να επιτελέσουμε και εμείς το έργο για το οποίο μας εξέλεξε ο ελληνικός λαός.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Ο κ. Παυλόπουλος έχει το λόγο.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ : Κύριε Πρόεδρε, αν φτάσαμε να συζητούμε αυτές τις τροποποιήσεις του Κανονισμού της Βουλής σήμερα, είναι γιατί επανειλημένα έχει απασχολήσει και τον Τύπο και την κοινή γνώμη ο τρόπος με τον οποίο η ίδια η Βουλή αντιμετώπισε το θέμα της άρσης των ασυλιών.

Σε πάμπολλες περιπτώσεις ασκήθηκε κριτική για τον τρόπο με τον οποίο αποφάνθηκε η Βουλή. Και μάλιστα η κριτική αυτή τραυμάτισε και την ίδια την εικόνα του Κοινοβουλίου. Φάνηκε ότι πολλές αποφάσεις της Βουλής –ετσι τουλάχιστον ισχυρίστηκαν ορισμένοι- ελήφθησαν με γνώμονα την προστασία των συμφερόντων των Βουλευτών και ότι ένας θεσμός, ο οποίος έχει τεθεί για να υπερασπίζεται το κύρος του Κοινοβουλίου και ιδίως το έργο του, στην πραγματικότητα λειτουργούσε ως δικαιώματος του Βουλευτή και όχι ως υποχρέωση που αναλαμβάνει το ίδιο το Κοινοβούλιο, για να μπορέσει να υπερασπιστεί, όπως είπα προηγουμένως, το κύρος του και τις συνθήκες υπό τις οποίες η Βουλή ασκεί τα καθήκοντά της.

Επειδή όλοι γνωρίζουμε ότι σ' αυτόν τον τόπο το έργο της Βουλής είναι μπροστά στα φώτα της δημοσιότητας, επειδή η Βουλή υφίσταται και τη δίκαιη αλλά και την άδικη κριτική πολλές φορές, εμείς οι ίδιοι, πρέπει να πάρουμε τα μέτρα, ώστε να μη δώσουμε σε κανέναν το δικαίωμα τώρα και στο μέλλον να ρίχνει ιοβόλα βέλη εναντίον της Βουλής. Γιατί ξέρουμε πολύ καλά ότι τα βέλη αυτά δεν πλήγουν μόνο τη Βουλή, πλήγουν την ίδια τη δημοκρατία.

Ακόμη και αν ορισμένοι συνάδελφοι θεωρούν ότι τα μέτρα τα οποία θεσπίζονται με την παρούσα τροποποίηση είναι μέτρα τα

οποία περιορίζουν την ελευθερία της συνείδησης που πρέπει να έχει ο Βουλευτής εν ονόματι της θωράκισης του κύρους της Βουλής, εν ονόματι της ανάγκης να μην αφήσουμε να υπάρχει η παραμικρή σκιά, πιστεύω ότι πρέπει τις ρυθμίσεις αυτές να τις δεχθούμε. Ακόμη κι αν έχουμε αμφιβολίες ως προς την ορθότητά τους σε μερικές περιπτώσεις.

Γ' αυτό πιστεύω ότι η απόφαση πρέπει να είναι ομόφωνη, ει δυνατόν, παρά τις όποιες επιφυλάξεις. Και να είναι ομόφωνη για να δείχνει προς τα έξω ότι όλοι εδώ αναλαμβάνουμε το κόστος της υπεράσπισης του κύρους της Βουλής έναντι ιδίων όλων εκείνων οι οποίοι δεν θα ήθελαν η Βουλή να λειτουργεί με τους όρους με τους οποίους –τα τελευταία χρόνια, πρέπει να ομολογήσει κανείς- λειτουργεί.

Γιατί, κύριοι συνάδελφοι –το έχω ξαναπεί σ' αυτήν την Αίθουσα και θα το ξαναπάρω για μιαν ακόμα φορά- μπορεί πράγματι στο Κοινοβούλιο να μην υπάρχουν αυτήν τη στιγμή τόσες πολλές προσωπικότητες σύντομης κάποτε υπήρξαν. Εγώ αποδέχομαι ότι μπορεί να μην υπάρχουν. Οι συνθήκες όμως υπό τις οποίες εργάζεται η Βουλή, το επίπεδο των συζητήσεων και το κλίμα που επικρατεί τις περισσότερες φορές εδώ δεν έχει τίποτα να κάνει με το παρελθόν. Και πρέπει μάλλον να είμαστε υπερήφανοι για τις προόδους που το ίδιο το Κοινοβούλιο έχει κάνει μπροστά σε αυτά που εμείς οι νεότεροι διαβάζουμε σχετικά με το τι συνέβαινε εδώ στη Βουλή στο παρελθόν.

Επειδή λοιπόν είναι ανάγκη να υπερασπισθούμε το Κοινοβούλιο απέναντι σε όλους εκείνους οι οποίοι δεν θέλουν να παραδεχθούν το ρόλο του Κοινοβουλίου, το κύρος του, την ανάγκη να λειτουργεί υπό όρους ομαλότητας και κυρίως τη σημασία του για τη θεμελίωση της δημοκρατίας και για την πρόσδοτη δημοκρατίας, γι' αυτό πρέπει να δεχθούμε αυτές τις τροποποιήσεις.

Εδώ όμως θα ήθελα να κάνω δύο παρατηρήσεις. Η πρώτη μου παρατήρηση αφορά το εξής: «Όσες θεσμικές μεταβολές και αν κάνουμε, το ζήτημα είναι ένα: Το κύρος του Κοινοβουλίου το υπερασπίζομαστε με την πρακτική μας συμπεριφορά στην καθημερινή μας ζωή με τον τρόπο εφαρμογής των σχετικών διατάξεων και όχι με τις διατάξεις αυτές καθ' εαυτές.

Είμαστε μια χώρα η οποία συνήθως θεσπίζει πολλές ρυθμίσεις. Δεν είναι τυχαίο ότι είμαστε η χώρα για την οποία αναγκάστηκε να πει ο Εμμανουήλ Ροΐδης «εν Ελλάδι ενός νόμου χρειάνται έχομεν, περι εφαρμογής των κειμένων νόμων». Γιατί το μεγάλο θέμα δεν είναι η θέσπιση πολλών διατάξεων αλλά η εφαρμογή τους. Άρα και εδώ αυτή η ρύθμιση που κάνουμε, παρά το γεγονός ότι κινέται προς τη σωστή κατεύθυνση, θα κριθεί ανάλογα με την εφαρμογή την οποία εμείς θα της επιφυλάξουμε. Είναι ζήτημα θεσμικού και πολιτικού μας πολιτισμού και πρέπει να συμπληρώσουμε το πρώτο βήμα, το γενναίο βήμα του να θεσπιστούν αυτές οι διατάξεις, με το δεύτερο ακόμη πιο γενναίο, να τις εφαρμόσουμε με τρόπο που συνάδει με το πνεύμα υπό το οποίο αυτές θεσπίζονται. Γιατί όπως βλέπετε, οι διατάξεις αυτές έχουν περιθώρια καταστρατήγησης ακόμα και εκείνων των ρυθμίσεων που εμείς θεωρούμε θετικές.

Ξαναλέω λοιπόν: Σε μας ανήκει η ευθύνη, αλλά και η τιμή, αν θέλετε, να ψηφίσουμε τις διατάξεις αυτές, ιδίως όμως να τις εφαρμόσουμε στο μέλλον με τρόπο που δεν θα επιτρέπει σε κανέναν να αμφισβητεί τις αποφάσεις του Κοινοβουλίου σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο λαμβάνονται οι όποιες θέσεις εδώ μέσα για την άρση των ασυλιών. Γιατί –το τονίζω- υπήρξαν υπερβολές στο παρελθόν στα θέματα αυτά -και πρέπει να το ομολογήσουμε- που στο πνεύμα μιας συναδελφικής αλληλεγγύης δεν βοήθησαν την εικόνα την οποία έπρεπε να έχει η Βουλή προς τα έξω.

Η δεύτερη παρατήρηση που ήθελα να κάνω είναι: Πιστεύω πως έπρεπε η κυβερνητική Πλειοψηφία να έχει δει το θέμα αυτό σ' επίπεδο Αναθεώρησης του Συντάγματος. Όταν συζητούσαμε την Αναθεώρηση του Συντάγματος ως Νέα Δημοκρατία είχαμε προτείνει περίπου να οδηγηθούμε στη λύση που εδώ φθάνουμε αλλά και μέσα από συνταγματική διάταξη. Θα μου πείτε: Για ποιο λόγο; Δεν φθάνει ο Κανονισμός της Βουλής; Όχι, δεν φθάνει. Έπρεπε να υπάρχει συνταγματική εγγύηση, για να μη μπορεί ο νομοθέτης του μέλλοντος, του Κανονισμού της Βουλής,

να τροποποιήσει τη σχετική διάταξη. Γιατί όπως δέρετε δεν είναι αληθές αυτό που λέγεται, ότι ο Κανονισμός της Βουλής έχει μείζονα τυπική ισχύ. Υπάρχει οριοθέτηση των πεδίων των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων. Άλλη είναι η αρμοδιότητα της Βουλής όταν αποφασίζει για τα *interna corporis*, δηλαδή για τα δικά της θέματα, και άλλη αρμοδιότητα όταν νομοθετεί. Δεν υπάρχει ιεράρχηση μεταξύ νόμου και Κανονισμού. Επειδή υπάρχει διαφορετικό πεδίο μέσα στο οποίο αποφασίζει η Βουλή. Γ' αυτό άλλη είναι η διαδικασία τροποποίησης του Κανονισμού της Βουλής και άλλη του νόμου. Άλλα μπορεί να τροποποιηθεί ο Κανονισμός της Βουλής πάλι με απόφαση της Βουλής επειδή δεν υπάρχει αντίστοιχη συνταγματική εγγύηση. Γ' αυτό λέγαμε τότε ότι έπρεπε να υπάρχει η σχετική συνταγματική εγγύηση και νομίζω πως ήταν λάθος αυτό που έγινε.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ: Να λέει τι;

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Περίπου το ίδιο πράγμα που λέμε και τώρα, ότι δηλαδή η ασυλία αίρεται πάντοτε εκτός εάν η συγκεκριμένη δραστηριότητα για την οποία κατηγορείται ο Βουλευτής είναι απολύτως συναρτημένη με τα πολιτικά του καθήκοντα κατά την άσκηση της κοινοβουλευτικής του δραστηριότητας. Αυτό νομίζω θα είχε πολλαπλά ευεργετικά αποτελέσματα γενικά για τη λειτουργία του Κοινοβουλίου. Δεν έγινε. Έχουμε τουλάχιστον τώρα αυτήν την τροποποίηση. Ας ευχηθούμε ότι αυτή η τροποποίηση του Κανονισμού της Βουλής δεν θα μας οδηγήσει να επανέλθουμε κάποτε στο μέλλον. Και ένα από τα καλά είναι ότι θα ψηφίσουμε όλοι αυτή τη διάταξη και μ' αυτόν τον τρόπο δεσμευόμαστε όλοι για το μέλλον, όποιοι και αν έχουν την πλειοψηφία σ' αυτήν την Αίθουσα, ότι θα μείνουμε σ' αυτό το πνεύμα και προς αυτήν την κατεύθυνση.

Δύο άλλες παρατηρήσεις:

Η πρώτη. Δεν μπορώ ν' αντιληφθώ, κύριε Πρόεδρε, ότι την απόφαση για να είναι μυστική η ψηφοφορία μπορεί να την πάρει π.χ. ο Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας, αλλά δεν μπορούν να την παίρνουν δεκαπέντε Βουλευτές. Εγώ προσωπικά πιστεύω ότι μάλλον τούτο εκθέτει τον Πρόεδρο της Κοινοβουλευτικής Ομάδας που θα πάρει μια τέτοια πρωτοβουλία. Και είναι μεγάλο το βάρος που φορτώνεται ο Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας. Εμείς θα ψηφίσουμε τη ρύθμιση, παρά τις επιφυλάξεις. Όμως, λέω ότι θα συμβούν δύο τινά. Ή ποτέ δεν θα χρησιμοποιήσει ο Πρόεδρος αυτήν τη ρύθμιση ή θα τη χρησιμοποιεί συνεχώς. Αν όμως τη χρησιμοποιεί συνεχώς, με συγχωρείτε πάρα πολύ, είναι σαν να μη θέλει να εφαρμοστεί η διάταξη την οποία θεσπίζουμε εδώ. Γιατί να πάρειν το βάρος αυτό; Εν πάσῃ περιπτώσει, είναι ένας προβληματικός τον οποίο εκθέτουμε. Άλλα αν δεχόμαστε τον Πρόεδρο της Κοινοβουλευτικής Ομάδας, εμείς θεωρούμε ότι πρέπει δεκαπέντε Βουλευτές να έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν να γίνεται μυστική ψηφοφορία. Ο αριθμός των δεκαπέντε, δεν είναι τυχαίος. Είναι ο αριθμός με τον οποίο μπορεί να επιτύχουν οι Βουλευτές το να γίνεται ονομαστική ψηφοφορία. Είναι περίπου το ίδιο. Και επειδή δεκαπέντε Βουλευτές είναι ένας μεγάλος αριθμός και επειδή αυτοί οι δεκαπέντε Βουλευτές παίρνουν και την αντίστοιχη ευθύνη και απέναντι στην κοινή γνώμη και απέναντι στη Βουλή, θεωρούμε ότι αυτοί οι δεκαπέντε Βουλευτές πρέπει να έχουν αυτήν τη δυνατότητα.

Αυτή είναι η πρώτη τροποποίηση την οποία ζητούμε.

Η δεύτερη είναι αυτό που τόνισε ο συνάδελφος κ. Ιωαννίδης και που προσωπικά με βρίσκει σύμφωνο.

Κύριε Πρόεδρε, για λόγους ασφαλείας, -αν και θα προέκυπτε από την ερμηνεία της σχετικής διάταξης της παραγράφου 3 του άρθρου 83- έχω την εντύπωση ότι πρέπει να προστεθεί, ότι αποφασίζει η επιτροπή πως δεν αίρεται η ασυλία στην περίπτωση κατά την οποία παρεμποδίζεται το έργο του Βουλευτή.

Βεβαίως επειδή μιλάμε για το κύρος του Βουλευτή, επειδή μιλάμε για τη λειτουργία της Κοινοβουλευτικής Ομάδας στην οποία ανήκει, ίσως να θεωρηθεί ότι καθ' ερμηνεία θα μπορούσε να προκύψει αυτό το πράγμα. Νομίζω, όμως, ότι αν προσθέσουμε και στην περίπτωση κατά την οποία παρεμποδίζεται το έργο του Βουλευτή, θα ήταν χρήσιμο. Γιατί; Γιατί θα μπορούσε να αντιμετωπιστεί και το θέμα των πολλαπλών αβάσιμων μηνύσεων που γίνονται εσκεμμένα κατά του Βουλευτή.

Βεβαίως μπορεί να κριθεί ότι αυτό αποτελεί δίωξη και να καλυφθεί από την προηγούμενη διατύπωση του άρθρου 83. Δεν νομίζω, όμως, ότι είναι επαρκές. Μια λέξη παραπάνω είναι νομίζω αναγκαία. Να προσθέσουμε, λοιπόν, εκτός από τα άλλα και «εφόσον αυτό παρεμποδίζει το έργο του Βουλευτή».

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Τέλος θέλω να κάνω μία παρατήρηση σχετικά με το ζήτημα του πώς έρχονται οι δικογραφίες εδώ στη Βουλή. Έχω την εντύπωση, κύριε Πρόεδρε, και τελειώνω με αυτό, ότι πάρα πολλά προβλήματα από τις ψηφοφορίες που έγιναν εδώ -και έδωσαν λαβή και τροφή στον Τύπο- θα είχαν εκλείψει αν δεν ερχόταν με τόση προχειρότητα -θα τολμήσω να πω τη φράση μέσα στην Βουλή ένα σύνολο δικογραφιών, που μία απλή και μόνο έρευνα εκ μέρους του ανακριτικού υπαλλήλου ή του εισαγγελικού λειτουργού θα μπορούσε να τις έχει θέσει στο αρχείο ή να μην τις στείλει ποτέ στη Βουλή.

Σας το λέω δειυθέως και το γνωρίζω εκ πείρας ότι πολλοί κάνουν τέτοιου είδους μηνύσεις, γνωρίζοντας ότι εν πάσῃ περιπτώσει το θέμα θα έρθει στη Βουλή -ό, τι και να γίνει- μόνο και μόνο για να εκτεθούν μέσα από τη διαδικασία της μη άρσης ασυλίας συνάδελφοι και με τον τρόπο αυτό να πληγεί και η ίδια η Βουλή.

Εγώ δεν πιστεύω ότι μπορούμε να το βάλουμε αυτό μέσα στον Κανονισμό της Βουλής γιατί δεν είναι θέμα αρμοδιότητας της Βουλής. Είπε ο κ. Κεδίκογλου ότι για όλα τα θέματα έχει αρμοδιότητα η Βουλή. Πράγματι, αλλά για τα θέματα που το Σύνταγμα της επιφυλάσσει. Ποιος είναι αρμόδιος να δώσει τη σχετική οδηγία προς τους ανακριτικούς λειτουργούς, σε συνεννόηση μαζί σας για να μη φανεί ότι αγνοείται η Βουλή; Ο Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου.

Εγώ, κύριε Πρόεδρε, κάνω έκκληση -και δεν αποτελεί ούτε σύγχυση εξουσιών ούτε επέμβαση νομοθετικής εξουσίας στα έργα της δικαστικής- εσείς να ζητήσετε συνάντηση από τον εισαγγελέα του Αρείου Πάγου, να προκαλέσετε τη συνάντηση στο γραφείο σας, να του εξηγήσετε ποια είναι η έννοια του Συντάγματος και του Κανονισμού της Βουλής, σύμφωνα με αυτά που ψηφίζουμε σήμερα, και από εκεί και πέρα να πάρει εκείνος την πρωτοβουλία να δώσει ...

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Να το βάλουμε στη διάταξη αυτό, όχι έτσι ανεπίσημα.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, αντιλαμβάνομαι αυτό που λέτε, αλλά η διάταξη να μπει στον Κανονισμό της Βουλής ότι ο εισαγγελέας του Αρείου Πάγου πρέπει να κάνει κάτι, αυτό είναι σαν να μπορεί να το κάνει στο πλαίσιο του Κανονισμού της Βουλής και όχι κατά την άσκηση νομοθετικής εξουσίας. Κατά την άσκηση νομοθετικής θα μπορούσε να γίνει, αλλά στο πλαίσιο του Κανονισμού της Βουλής να δώσει εντολή η Βουλή προς τον εισαγγελέα του Αρείου Πάγου; Αυτό θα ήταν αντικείμενο ενδεχομένως νομοθετήματος του Υπουργείου Δικαιοσύνης, που θα ψήφιζε η Βουλή, όμως, κατά την εκτίμησή μου δεν είναι ζήτημα του Κανονισμού της Βουλής.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Βεβαίως, νομοθετήματα του Υπουργείου Δικαιοσύνης. Η δέσμευση πρέπει να δοθεί ρητά, όχι έτσι.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Συμφωνώ. Με αυτήν την έννοια, ναι. Αλλά η συνεννόηση αυτή θα μπορούσε να γίνει προκαταρκτικά και με τον Πρόεδρο της Βουλής για να μπορεί να δώσει ο εισαγγελέας τη δυνατότητα -γιατί φοβάμαι ότι είναι περισσότερο ο φόβος των ανακριτών- να γίνεται μία στοιχειώδης εξέταση που δεν έρχεται σε καμία αντίθεση με τις διατάξεις του Συντάγματος και του Κανονισμού της Βουλής.

Ευχαριστώ και για την υπέρβαση του χρόνου που μου δώσατε, κύριε Πρόεδρε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Τελευταίος είναι ο κ. Ανδρεουλάκος.

Κύριε Ανδρεουλάκο, λίγο σύντομα ώστε να μιλήσω και εγώ και να κλείσουμε τη συνεδρίασή μου.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΑΝΔΡΕΟΥΛΑΚΟΣ: Θα είμαι όσο πιο σύντομος μπορώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Πρόεδρε, είναι γεγονός ότι γύρω από το θέμα της ασυλίας των συναδέλφων έχει εγερθεί μεγάλος θόρυβος τα τελευταία χρόνια. Το γεγονός αυτό, έτσι όπως εμφανίζεται από τους ισχυρούς της δημοσιότητας, έχει τραυματίσει τον Κοινοβουλευτικό θεσμό, διότι έχει περάσει η αντίληψη ότι οι Βουλευτές είναι υπεράνω του νόμου και δεν λογοδοτούν ποινικά.

Αν ερωτηθεί ο κοινός πολίτης, θα απαντήσει ότι με τις απορίεις των αιτήσεων άρσεως ασυλίας αμέσως εξαλείφεται και το αξιόποινο της πράξεως. Αυτό νομίζει ο λαός. Νομίζει πως όταν απορρίπτεται ένα αίτημα της εισαγγελικής αρχής για άρση της ασυλίας, ότι η πράξη είναι και τελειωμένη. Όμως τα πράγματα δεν είναι έτσι.

Προτού φτάσουμε, λοιπόν, εδώ να νομοθετούμε για το θέμα της διαδικασίας άρσεως της ασυλίας, θα έπρεπε να έχουμε φροντίσει να ενημερώσουμε τον ελληνικό λαό ότι με την απόρριψη δεν εξαλείφεται το αξιόποινο, ούτε χαρίζεται η ποινική διώξη στο συνάδελφο Βουλευτή. Έπρεπε να το έχουμε ξεκαθαρίσει. Όπως επίσης έπρεπε να έχουμε ξεκαθαρίσει στον ελληνικό λαό ποιες είναι οι απολαβές μας, κύριε Πρόεδρε και κύριοι συνάδελφοι. Γιατί ξέρετε τι έχει περάσει στον ελληνικό λαό; Ότι τα δημοσιονομικά υποφέρουν εξαιτίας της βουλευτικής αποζημίωσης.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ: Ε, όχι!

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΑΝΔΡΕΟΥΛΑΚΟΣ: Περίπου αυτό έχει περάσει, κύριε Κεδίκογλου, και μη με διακόπτετε!

Βεβαίως είναι γεγονός ότι αν ένας Βουλευτής του οποίου έχει ζητηθεί η άρση της ασυλίας για ένα αδίκημα, είτε πλημμέλημα είτε κακούργημα, και έχει απορριφθεί, εκλέγεται αδιαλεπτώς και επί αρκετές φορές, τελικά το παραγράφουμε. Εγώ θα έλεγα, κύριε Πρόεδρε, ότι θα έπρεπε εδώ να νομοθετήσουμε ότι όσες φορές και να εκλεγεί ο Βουλευτής ο χρόνος της βουλευτικής του θητείας αναστέλλει την προθεσμία της παραγράφης, δεν μετράει στην προθεσμία της παραγραφής. Διότι τώρα είναι μόνο τρία χρόνια για τα πλημμελήματα και πέντε χρόνια για τα κακουργήματα και συνεπώς μπορούν να φθάσουν σε παραγραφή. Έπρεπε, λοιπόν, να νομοθετήσουμε εδώ ότι δεν μετράει ο χρόνος ποτέ, χωρίς περιορισμούς.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ: Μα, για πολιτικά αδικήματα;

Χρειάζεται δευτερολογία, κύριε Πρόεδρε.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΑΝΔΡΕΟΥΛΑΚΟΣ: Αν ήξερε ο ελληνικός λαός ότι σε καμία περίπτωση δεν θα αποφύγει την ποινική λογοδοσία ο Βουλευτής, δεν θα υπήρχε αυτή η απαξίωσή μας στο σημείο αυτού.

Θα ήθελα επίσης, κύριε Πρόεδρε, να θέσω ένα άλλο θέμα. Βεβαίως με τις ρυθμίσεις που κάνουμε όλες οι περιπτώσεις θα πάρουν την άγουστα για τα δικαστήρια. Διότι δεν θα τολμήσει κανείς εδώ να στηκωθεί έτσι, ενώπιος ενωπίων, και να πει: όχι, αυτή η περίπτωση δεν θα πάει στο δικαστήριο. Κανείς δεν θα τολμήσει. Άρα, λοιπόν, ανοίγουμε διάπλατα την οδό για να λογοδοτούμε όλοι μας ενώπιον των ποινικών δικαστηρίων. Όμως, πρέπει να συνεκτιμήσουμε δύο πράγματα. Πρώτον θα ανοίξει η άρεξη για υποβολές πολλών μηνύσεων; Εγώ νομίζω ότι θα ανοίξει η άρεξη. Ένα το κρατούμενο.

Δεύτερον ο δηγούμενος ο Βουλευτής ενώπιον του δικαστηρίου θα κριθεί αντικειμενικά, όταν η υπόθεση θα τελεί υπό το φως της δημοσιότητας; Έχω διατελέσει μέχρι τις 31-12-2002, κύριε Πρόεδρε, ποινικολόγος και αν ήθελα να έχω δικαία κρίση εφόρυτιζα οι σοβαρές ποινικές υποθέσεις να μην βλέπουν το φως της δημοσιότητος. Διότι η μεγάλη δημοσιότητα, κύριε Καψή, αλλοιώνει την κρίση του δικαστού. Λοιπόν, θέλω να πω το εξής: Θα κριθούμε οι συνάδελφοι αντικειμενικά; Το λέω εγώ, κύριε Πρόεδρε, που είμαι δεκατέσσερα χρόνια Βουλευτής και δεν μου έχει ζητηθεί η άρση της ασυλίας ποτέ. Άλλα λέω: ένας συνάδελφος που θα πάει την σήμερον στο ακροατήριο, με τα κανάλια έτοιμα να τον κατασταράξουν, θα κριθεί δίκαια; Θα πάει για ένα τροχαίο. Και να μην φταίσει, θα τολμήσει ο δικαστής να δικαιώσει το Βουλευτή ή θα πουν...

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ: Τους πολιτικούς τους κρίνει η ιστορία, όχι τα δικαστήρια, κύριε συνάδελφε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Παρακαλώ, μην διακόπτετε.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΑΝΔΡΕΟΥΛΑΚΟΣ: Σύμφωνοι. Εγώ βάζω ορισμένες διαστάσεις.

Εκεί, κύριε Πρόεδρε, που έχουν φθάσει τα πράγματα, έτσι όπως έχει περάσει στη συνείδηση του λαού το θέμα της ασυλίας μας...

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ: Άποψη δική σας.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΑΝΔΡΕΟΥΛΑΚΟΣ: ...αγόμεθα σε ρυθμίσεις οι οποίες πλέον είναι αναπόφευκτες. Όμως, κύριε Πρόεδρε, νομίζω ότι θα πρέπει να δοθεί η δυνατότητα σε δεκαπέντε συναδέλφους ανεξαρτήτως κομμάτων, όπως προείπε και ο κ. Παυλόπουλος, να θέτουν θέμα μυστικής ψηφοφορίας. Δεν είναι εύκολο -σας το είπα και κατά τη συζήτηση στην Επιτροπή του Κανονισμού της Βουλής- να συλλέξεις δεκαπέντε υπογραφές για να μπει θέμα μυστικής ψηφοφορίας. Είναι πάρα πολύ δύσκολο. Όμως, να υπάρχει η ευχέρεια δεκαπέντε συναδέλφων παράλληλα με τον Πρόεδρο της Κοινοβουλευτικής Ομάδας. Γιατί τόσος πατερναλισμός, κύριε Πρόεδρε; Ξέρετε ότι σας εκτιμά και σας σέβομαι, αλλά γιατί τόσος πατερναλισμός του Προέδρου της Βουλής, του Προέδρου της Κοινοβουλευτικής Ομάδας; Κι εμείς τι είμεθα δηλαδή; Θέλουμε παιδοτρίβη; Εμείς, δεκαπέντε Βουλευτές που θα αναλάβουμε φανερά τις ευθύνες μας, να μην μπορούμε να θέσσουμε θέμα μυστικής ψηφοφορίας;

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ: Φυσικά είναι πολιτειακό θέμα... Δεν μπορεί να τα λέτε αυτά.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΑΝΔΡΕΟΥΛΑΚΟΣ: Κύριε Κεδίκογλου, αφήστε με να ολοκληρώσω.

Κύριε Πρόεδρε, αν δεν θέλουμε ρυθμίσεις πατερναλιστικού χαρακτήρα να συμφωνήσετε ότι δεκαπέντε Βουλευτές, αναλαμβάνοντας την ευθύνη την πολιτική ενώπιον του ελληνικού λαού, να μπορούν να θέτουν θέμα μυστικής ψηφοφορίας.

(Χειροκροτήματα από την Πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Α' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΙΤΟΝΑΣ**)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Το λόγο έχει ο Πρόεδρος της Βουλής κ. Απόστολος Κακλαμάνης.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ (Πρόεδρος της Βουλής): Κύριοι συνάδελφοι, θητεύω πλέον κι εγώ σχεδόν τρεις δεκαετίες σ' αυτήν την Αίθουσα. Μείνετε, κύριε Βαρβιτσιώτη, θα απαντήσω και σ' εσάς.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Ναι, κύριε Πρόεδρε, δεν ήξερα, όμως, ότι θα απαντήσετε στις δύο ή ώρα και έχω μία ανειλημμένη υποχρέωση πάρα πολύ σοβαρή, η οποία δεν μπορεί να αναβληθεί. Θα διαβάσω, όμως, την ομιλία σας αύριο στα Πρακτικά.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ (Πρόεδρος της Βουλής): Εντάξει, κύριε Βαρβιτσιώτη.

Επαναλαμβάνω, αγαπητοί συνάδελφοι, ότι όλα όσα ελέχθησαν τα έχουμε πει, τα έχουμε ξαναπεί, τα έχουμε ζήσει όλοι μας και θα σταθώ μόνο σ' αυτό το οποίο είμαστε όλοι σύμφωνοι, ότι υπάρχει πρόβλημα γιατί μέχρι τώρα η Βουλή δεν ανταποκρίνεται στο χρέος της να αιρεί την ασύλια σε εκείνες τις περιπτώσεις στις οποίες ζητείται η διώξη του Βουλευτή για πράξεις είτε πρό της αναλήψεως των καθηκόντων του, λαβούσες χώρα ή κατά τη διάρκεια ασκήσεως των καθηκόντων του, αλλά που έχουν καμία απολύτως σχέση ούτε άμεση ούτε έμμεση με το ρόλο και το λειτούργημά του και για τις οποίες η διώξη του δεν μπορεί να επηρεάσει τη λειτουργία του Κοινοβουλίου, δεν ενέχει καμία σκοπιμότητα, δεν αφορά παρά μόνο τον ίδιο και πέραν του ιδίου ακόμη και με τη δική του διώξη δεν επηρεάζει τη λειτουργία του Κοινοβουλίου.

Παίρων την πιο ακραία διατύπωση και σας ερωτώ: Διαφωνεί κανείς ότι μέχρι σήμερα, με αυτήν την πολύ πλατιά διατύπωση, παρ' όλα αυτά η Βουλή δεν ανταποκρίθηκε στο καθήκον της; Άρα, λοιπόν, πρέπει να δούμε τις έφταξε και να το διορθώσουμε. Κατά την άποψή μου έφταξε η μυστικότητα της ψηφοφορίας. Πολλοί συνάδελφοι, που γνωρίζουμε όλοι, είπαν ότι εν όψει της ψηφοφορίας παίρνουμε το σημείωμα και διαβάζουμε εκείνη την ώρα ποιες είναι οι πράξεις για τις οποίες δώκεται ο συνάδελφος.

Αυτό, νομίζω, ότι υποβαθμίζει τη λειτουργία μας και δεν πρέ-

πει να το αποδεχόμεθα πλέον με οποιαδήποτε αντίληψη –δεν θα πω πρόσχημα, διότι είναι σε βάρος αυτού του οποίου προσπαθούμε όλοι, καθένας με το δικό του τρόπο να υπερασπιστούμε, το ρόλο του πρώτου θεσμού της δημοκρατίας μας, του κοινοβουλευτικού θεσμού.

Ελέχθη από τον Πρόεδρο κ. Μητσοτάκη, από τον κ. Βαρβιτσιώτη, από τον κ. Μπενάκη ότι, αν είχαμε στο σημείο αυτό αναθεωρήσει το Σύνταγμα, δεν θα είχαμε κανένα πρόβλημα. Ερωτώ: Θα εξακολουθούσε να υπάρχει η μυστικότητα της ψηφοφορίας; Ό,τι και να έλεγε το Σύνταγμα, από την ώρα που θα υπάρχει η μυστικότητα της ψηφοφορίας, απλούστατα θα είχαμε επιπλέον την κατακραυγή, ότι παρά το γεγονός πως το Σύνταγμα οριοθετεί με αυστηρότητα τις περιπτώσεις που δεν θα αίρεται η ασυλία, εμείς δια της μυστικότητος της ψηφοφορίας διαγράφουμε όχι μόνο το πνεύμα, αλλά και το ρητό γράμμα του Συντάγματος.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Εκτός εάν την κρίση την είχε η δικαιοσύνη, κύριε Πρόεδρε.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ (Πρόεδρος της Βουλής): Διότι σας ερωτώ: Εάν εγένετο δεκτή η πρόταση της Νέας Δημοκρατίας τότε, στην Αναθεώρηση του Συντάγματος, όπως μας την είπε πριν ο κ. Βαρβιτσιώτης να μην δώκεται ο Βουλευτής για πράξεις που έχουν σχέση με την πολιτική του δραστηριότητα, πώς θα απαντούσαμε στις περιπτώσεις διώξεων που μπορεί να είναι και συστηματικές –ανέφερε ο κ. Ιωαννίδης μία περίπτωση διώξεων που θα επηρεάζαν τη λειτουργία, όχι την πολιτική δραστηριότητα εν γένει, αλλά τη λειτουργία της Κοινοβουλευτικής του Ομάδος; Εγώ ανέφερα χαρακτηριστικό παράδειγμα: Έξι Βουλευτές έχει ο Συνασπισμός και πείτε ότι για διάφορους λόγους ασκείται διώξη για αδικήματα του κοινού ποινικού νόμου σε τρεις Βουλευτές. Κι εμείς αντιλαμβανόμεθα ότι ο σκοπός δεν είναι οι πράξεις οι συγκεκριμένες των Βουλευτών, που μπορεί να είναι και ανύπαρκτες, αλλά να φαλκιδεύεται η παρουσία ενός κόμματος. Η όπως πολύ σωστά ανέφερε συνάδελφος, είχατε ένα Βουλευτή πλέον του ημίσεως των μελών του Σώματος.

Είπε ο κ. Βαρβιτσιώτης για τη συνείδηση του καθενός. Με τη συνείδηση του δυστυχώς ο καθένας συζητά κατ' ίδιαν και μυστικά. Ακόμα και στον πνευματικό, όταν πηγαίνει, εκείνος μόνο ακούει.

Εγώ σας λέγω, εάν το 1990, 1991, 1992, 1993 μιας μυστικότητας της ψηφοφορίας επωφελούντο κάποιοι συνάδελφοι ελάχιστοι; Διότι εδώ –όπως έχω πει πολλές φορές- ο ελληνικός λαός μας θέλει αγίους, άμεμπτους, άμωμους. Αυτό δεν είναι αλήθευτα! Εδώ ο ελληνικός λαός εκπροσωπείται από όσους κάθε φορά εκείνος επιθυμεί ή -κατά την έννοια του ελληνικού λαού- νομίζει ότι του ταιριάζουν και ότι τον εκφράζουν.

Γ' αυτό στο Κοινοβούλιο και σε όλα τα Κοινοβούλια του κόσμου θα μπουν και εκείνοι που δεν πιστεύουν στο κοινοβούλιο και εκείνοι που έχουν ιδιοτέλεια απομική, οικονομική ή οπήγορη, θα μπει κάθε καρυδιάς καρύδι! Αυτή είναι η λειτουργία της δημοκρατίας και του κοινοβουλευτικού συστήματος. Γ' αυτό ο λαός πρέπει να είναι ενεργός! Να είναι σε εγρήγορση ο πολίτης!

Και αν εγώ κατηγορώ τα μέσα ενημέρωσης, δεν τα κατηγορώ για την κριτική που μας κάνουν, έστω και αν είναι υπερβολική. Ο Ελευθέριος Βενιζέλος έλεγε «να υπάρχει ο Τύπος και προτυπώ τον Κίτρινο Τύπο από το να μην υπάρχει καθόλου ο Τύπος». Εγώ κατηγορώ τα μέσα ενημέρωσης, διότι δεν φροντίζουν ο πολίτης να παραμένει ενεργός και ενημερωμένος, ώστε να κρίνει τη λειτουργία του πολιτεύματος, των θεσμών του και των εκπροσώπων του.

Δεν μπορεί κάθε Κυριακή να κυκλοφορεί μια οκά εφημερίδα και να μην υπάρχει ούτε μια στήλη ενημέρωσης του πολίτη για τη λειτουργία της Δημοκρατίας και του βασικού της θεσμού! Δεν μπορεί να υπάρχουν προγράμματα τηλεοπτικών μέσων εικοσιτετράωρου διαρκείας και να μην υπάρχει καμία ουσιαστική ενημέρωση του πολίτη! Εκεί, λοιπόν, είναι το πρόβλημα!

Πιστεύω, αγαπητοί συνάδελφοι, ότι με αυτόν τον τρόπο μόνο μπορούμε να λύσουμε το πρόβλημα, με τη φανερή ψηφοφορία. Υπάρχει βέβαια το ενδεχόμενο –και το ζούμε πολλές φορές

εδώ- να μην είναι πράξεις κραυγαλέα μη έχουσες άμεση σχέση με την πολιτική, αλλά να είναι και πράξεις αμφισβητούμενης σχέσης. Και τότε ανακύπτει το θέμα των διατηρησηών σχέσεων. Τότε ανακύπτουν τα ζητήματα, τα οποία καλώς θέτει η Νέα Δημοκρατία ή ορισμένοι από τους ομιλητές της.

Γ' αυτό λέγω ότι τότε ο Πρόεδρος της Βουλής προφανώς διαβουλεύεται με τα κόμματα, με τους συναδέλφους που έχουν πρόβλημα και προτείνει στο Σώμα τη μυστικότητα της ψηφοφορίας ή ο Πρόεδρος ενός Κόμματος που έχει την ευθύνη, γιατί δεν είναι ανεύθυνοι οι Πρόεδροι των Κομμάτων! Οφείλουν να έχουν ευθύνη και να την αναδέχονται και να ασκούν ότι απορρέει από αυτήν την ευθύνη. Εάν θεωρούν ότι δια της μυστικότητος θα προστατέψουν το κόμμα τους και το μέλος του κόμματός του από μία μεθοδευμένη διώξη, θα το κάνουν! Εγώ άκουσα τον κ. Σκυλλάκο που είπε «ξέρετε, εμείς νομίζουμε ότι η μυστικότητα προστατεύει από μία γραμμή που μπορεί να έδωσε ένα κόμμα και που στη φανερή ψηφοφορία μπορεί να ελέγχει τα μέλη του εάν θα συμμορφωθούν με τη γραμμή αυτή».

Γ' αυτό λέω ότι σε αυτή την περίπτωση ο Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του συγκεκριμένου κόμματος πρώτα θα απευθυνθεί ασφαλώς στον Πρόεδρο της Βουλής, να μην αναλαμβάνει εκείνος την ευθύνη. Εάν ο Πρόεδρος της Βουλής δεν το καταλαβαίνει, θα αμυνθεί ο Πρόεδρος του κόμματος και θα πει «Όχι, να γίνει μυστική ψηφοφορία». Και θα το καταγγείλει αυτό. Και θα έχει δίκιο να το καταγγείλει, εάν μεθοδεύεται μία διώξη-διασυρμός μέλους του κόμματός του και εμμέσως και του κόμματός του!

Επομένως, δεν είναι η λύση η μυστικότητα. Η μυστικότητα πρέπει να υπάρχει κατ' εξαίρεση. Και οι ασφαλιστικές δικλείδες που θέτουμε νομίζω ότι είναι επαρκείς.

Έρχομαι στους δεκάπεντε. Δεν θέλω, αγαπητοί συνάδελφοι, να σας απασχολώ και να αναφέρομαι στον τρόπο που καμιά φορά, ιδιαίτερα στο παρελθόν, λειτουργούσαν τα πράγματα. Εγώ όταν ανέλαβα την ευθύνη του Προέδρου του Σώματος, όπως θυμάστε, έκλεισα το ισόγειο και τον πρώτο όροφο από την εισβολή των διαφόρων τροπολογιούχων, των ομάδων πολιτών, πίεσης κλπ., που έπιαναν ένα Βουλευτή, εκείνος έπιανε κάποιους άλλους και έβαζαν την υπογραφή τους σε τροπολογίες κλπ. Δεν θα είναι δύσκολο φοβούμαι, με μια επιχειρηματολογία λογική, να υπογράφουν δεκαπέντε συνάδελφοι.

Σας λέω γιγάντια ότι στον Σώμα πρόσφατα ο Ανδρεουλάκος, ο οποίος είπε την άποψή του στην επιτροπή και τεκμηριώνει από την πλευρά του την άποψη αυτή, αλλά και άλλοι συνάδελφοι έχουν την άποψη ότι πρέπει να είναι μυστική η ψηφοφορία ως θέμα αρχής. Το ακούσαμε πριν ότι είναι θέμα αρχής. Είπε μάλιστα ο κ. Βαρβιτσιώτης –λυπτάμαι, εγώ τον κάλεσα να είναι, αλλά δεν μπορούσε διότι είχε προσωπικό λόγο- ότι είναι θέμα αρχής. Δεν νοείται δημοκρατικό πολίτευμα που στα θέματα αυτά να μην είναι μυστική η ψηφοφορία.

Θα ρωτούσα: Η Γερμανία δεν έχει δημοκρατικό πολίτευμα; Η Σουηδία δεν έχει δημοκρατικό πολίτευμα; Η Φιλανδία δεν έχει δημοκρατικό πολίτευμα; Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δεν λειτουργεί δημοκρατικά; Να πάμε να τους το πούμε ότι, κύριοι, επειδή δεν κάνετε μυστική ψηφοφορία αλλά φανερή, δεν σας αναγνωρίζουμε ως χώρες δημοκρατικές, ως δημοκρατικά κοινοβούλια.

Νομίζω ότι –και επιχειρηματολογώντας εδώ και μάλιστα σ' ένα θέμα που επί τρία ολόκληρα χρόνια τώρα το ακούω συνεχώς, ότι το ΠΑΣΟΚ και ο Πρόεδρος δεν θέλησαν την αναθεώρηση στο σημείο αυτό- είναι λάθος και είναι άδικη η επιμονή σε αυτό. Θα είχαμε όλοι δεσμευτεί με μια διατήπωση που τη διαβάζω, όπως την είχε προτείνει τότε η Νέα Δημοκρατία: «Η άδεια δεν δίνεται αν η Βουλή διαπιστώσει ότι αυτό ζητείται για πολιτικό έγκλημα ή για πολιτικούς λόγους».

Από εκεί και πέρα, λοιπόν, θα δενόταν με το Σύνταγμα η Βουλή και δια της μυστικής ψηφοφορίας θα γελοιοποιείτο, διότι θα ερχόταν για πράξεις, όπως εκείνη για την οποία αδικως διεσύρθη συνάδελφός μας, της μελέτης που είχε κάνει για κάποια οικοδομή και που κατά το Σύνταγμα με αυτήν τη διατήπωση θα έπρεπε να αρθεί η ασυλία και δια της μυστικότητος ασφαλώς

δεν θα ήρετο. Δεν θα εξευτελίζαμε τότε και το Σύνταγμα και το Κοινοβούλιο και εμάς και τα επιχειρήματα μας; Επιτέλους, στα θέματα που θίγουν κατά κάποιο τρόπο και κάποιον στην άλλη πλευρά, ας τοπιθετούμεθα με περισσότερη υπευθυνότητα. Αυτά, κύριοι συνάδελφοι, σε ό,τι αφορά την άποψή μου για την αρχή.

Υπάρχει, όμως, ένα θέμα και σωστά το βάζουν πολλοί συνάδελφοι. Εγώ στην επιτροπή παρουσίασα μια μηνυτήρια αναφορά από πενήντα σελίδες. Κείμενο ακατάληπτο, φαιδρό εντελώς, ασύνδετο που κατίγγειλε τον Υπουργό Εξωτερικών, πέντε δημοσιογράφους-παρουσιαστές μέσων ενημέρωσης, άλλα πρόσωπα του δημόσιου βίου, πνευματικούς ανθρώπους κλπ., για πράξεις καταστροφής του τόπου, εσχάτης προδοσίας κλπ. Αυτό το διεβίβασε ο εισαγγελέας Πλημμελειοδικών Αθηνών κύριος τάδε στον Πρόεδρο της Βουλής. Όφειλε να γνωρίζει ότι ο Πρόεδρος της Βουλής οφείλει να το ανακοινώσει και να θέσει το κείμενο αυτό υπόψη όλων. Οι κοινοβουλευτικοί συντάκτες ορθώς θα δώσουν τη δημοσιότητα σε αυτό το γεγονός.

Λοιπόν, υποχρεώθηκα το κείμενο αυτό να το στείλω στον Υπουργό της Δικαιοσύνης και να του πω να το διαβιβάσει στον εισαγγελέα του Αρείου Πάγου και να δει πλέον ο εισαγγελέας του Αρείου Πάγου πώς εισαγγελικοί λειτουργοί αξιολογούν και διαβιβάζουν στο θεσμό αυτό –ο τρίτος κατά σειρά θεσμός του πολιτεύματος– που οφείλει η δικαιοσύνη να σέβεται απολύτως και όχι να στέλνει χαρτιά έτσι, αμελέτητα, άσχετα, που δημιουργούν αυτά τα ζητήματα.

Γ' αυτό, λοιπόν, εδώ, στη διάρκεια της συζητήσεως, συζητήσαμε και αυτό που είπε ο κ. Μητσοτάκης, η κ. Μπενάκη, ο κ. Ιωαννίδης, ο κ. Κουβέλης, ο κ. Σκυλλάκος. Πάντως, είπα και σε αρκετούς συναδέλφους ότι, επειδή εμείς δεν μπορούμε να υποκαταστήσουμε τον κοινό νομοθέτη, γι' αυτό εδώ προτείνω –και οι συνάδελφοι στους οποίους το έθεσα υπόψη, συμφώνησαν– η εισαγγελική αρχή –οι κατά τόπους εισαγγελείς– να στέλνει στον εισαγγελέα του Αρείου Πάγου και, αφού ελεγχθούν αυτά από τον εισαγγελέα του Αρείου Πάγου, να διαβιβάζονται δια του Υπουργού Δικαιοσύνης στη Βουλή.

Πιστεύω, ότι αυτό είναι το μόνο που μπορούμε να κάνουμε. Εκφράζουμε δηλαδή μία σκέψη, διότι ασφαλώς ακόμα και από πλευράς καθαρά γραφειοκρατικής, ο εισαγγελέας του Αρείου Πάγου, υπογράφοντας και αποστέλλοντας ένα έγγραφο προφανώς κοιτάζει τι είναι αυτό. Από εκεί και πέρα, ο βαθμός ελέγχου θα είναι θέμα δικού του, της δικαστικής εξουσίας. Ο κοινός νομοθέτης –θα το σκεφτούμε– μπορεί ενδεχομένως να θέσει και κάποιους κανόνες, δηλαδή να εξετάζει το προφανώς νόμων ή ουσία βάσιμο και να τη βάλει στο αρχείο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Υπάρχει νόμος, κύριε Πρόεδρε, που έχει ψηφιστεί.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ (Πρόεδρος της Βουλής): Ναι, κύριε Πρόεδρε, αλλά εγώ αναφέρομαι σε μία γνωμοδότηση του μακαρίτη πλέον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου, του Τσαγκούλη, ο οποίος δεν θεωρούσε ότι αυτή η προκαταρκτική εξέταση έχει χαρακτήρα μη διοικητικού και μπορούσε πράγματι ο Εισαγγελέας να κάνει αυτό. Τώρα, όμως, λέω, όπως έχει νομοθετηθεί, πρέπει να κάνει προκαταρκτική εξέταση –αυτό σημαίνει ότι πρέπει να καλέσει το Βουλευτή- και να προχωρήσει σε έρευνα, κάτι που δεν του το επιτρέπει το Σύνταγμα.

Γ' αυτό, λοιπόν, νομίζω ότι αυτό είναι ένα θέμα εκκρεμές για τον κοινό νομοθέτη που πρέπει να το δούμε. Εμείς εδώ, σεβόμενοι αυτήν τη διάκριση και των εξουσιών, αλλά και του ρόλου μας –διότι τώρα εδώ συζητάμε τον Κανονισμό της Βουλής μακριά από την Κυβέρνηση, ενώ όταν νομοθετούμε, εισηγείται η Κυβέρνηση, αποφασίζουμε εμείς– πιστεύω ότι δίνουμε τη δυνατότητα να ελέγχονται όλα αυτά τα πράγματα.

Κύριοι συνάδελφοι, η πρόταση μου έχει και άλλα ζητήματα, όπως είδατε και κρίνω απαραίτητο να αναφερθώ σε κάποια απ' αυτά, για να μην μείνουν εντυπώσεις, οι οποίες μπορεί να δημιουργούν άλλα προβλήματα. Όταν πρότεινα την επιτροπή κοινοβουλευτικής δεοντολογίας, θεώρησα –επειδή αυτή ήταν μία άποψη που υπεστηρίχθη από τη Νέα Δημοκρατία– ότι αντί μίας υποεπιτροπής –που οπωσδήποτε στο κύρος του έργου της δεν προσθέτει και ο χαρακτηρισμός ως υποεπιτροπής– κάνουμε μία

αυτοτελή επιτροπή που να μην έχει χαρακτήρα αναλογίας κομματικών δυνάμεων στη σύνθεσή της.

Όπως σας είπα, είναι ισοζυγισμένη: Πρόεδρος, Πρόεδρος της Επιτροπής Δημόσιας Διοίκησης, ένα μέλος είναι από την πλειοψηφία, οι άλλοι τρεις είναι από τη μειοψηφία, ούτε οι μεν, ούτε οι δε, μπορούν να μπουν σε κομματικά παιχνίδια. Από εκεί και πέρα, δεν τους καλούμε και δεν ψηφίζουμε, κυρίως, επί της προτάσεως τους. Τους καλούμε να μας δώσουν μία έκθεση, όπου θα μας εκθέτουν, χωρίς να παίρνουν θέση στο νόμιμο ή στο ουσία βάσιμο, τι λέει αυτή η δικογραφία. Από εκεί και πέρα, εμείς εδώ δεν ψηφίζουμε επί της προτάσεως ή επί της εκθέσεως της Επιτροπής, αλλά επί της αιτήσεως που έχουμε μπροστά μας.

Δεν πρέπει να προχωρήσουμε πιο πέρα, όπως ορισμένοι συνάδελφοι λένε, γιατί ξέρετε τα θέματα της δεοντολογίας πολλές φορές παίρνουν και ένα χαρακτήρα, όπου η σκοπιμότητα μπορεί να δράσει πέρα από τη δική μας πρόθεση, όταν εδώ βάζουμε αυτήν τη ρύθμιση.

Αναφέρομαι, λοιπόν, όχι σε ατομική συμπεριφορά Βουλευτών, αλλά γενικά στην ενίσχυση και προστασία του κύρους του Κοινοβουλίου έναντι όλων όσων –είτε ηθελημένα είτε αθέλητα– παραβλάπτουν αυτό το κύρος. Θα μου πείτε τι γίνεται με την περίπτωση του τάδε Βουλευτή, ο οποίος με την όλη του πολιτεία και συμπεριφορά –τη μη πολιτική ή κομματική, γενικά με το βίο του, ακόμα και τον ιδιωτικό– μπορεί να διασύρει και να δίδει αφορμή διασυρμού.

Αυτό δεν είναι δικό μας θέμα, αλλά είναι θέμα του λαού που τον έστειλε εδώ. Εμείς δεν κρίνουμε το χαρακτήρα, το βίο και την πολιτεία καθενός. Αυτά πρέπει να τα κρίνει ο λαός. Εμείς κοιτάζουμε εδώ, σύμφωνα με τον Κανονισμό μας, η όλη του συμπεριφορά να μην διαταράσσει τη λειτουργία του Κοινοβουλίου. Αυτά είναι πράγματα, που εσείς γνωρίζετε, και δεν χρειάζεται εγώ να τα επαναλαμβάνω.

Όμως, αυτή η επιτροπή, όταν βλέπει ότι ορισμένες συμπεριφορές και δραστηριότητες μπορεί να δημιουργούν στην κοινή γνώμη αφορμές, ώστε να βάλλεται το Κοινοβούλιο, αυτή όχι αυτοτελώς και από μόνη της θα πρέπει να έχει τη συνεργασία της με το Προεδρείο του Σώματος, ώστε αν χρειαστεί, να επεμβαίνει. Πολλές φορές συναδέλφοι έρχονται στο γραφείο μου και μου λένε «Πρόεδρε, πρέπει να πεις εκείνο ή να δηλώσεις το άλλο κλπ». Θα μπορεί όχι ένας εκπρόσωπος του Προεδρού, όπως συμβαίνει με τον Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο ή με τον εκπρόσωπο του Υπουργού Εξωτερικών –γιατί είναι μία μόδα τώρα και καθένας έχει και τον εκπρόσωπό του– να βγαίνει και να δηλώνει, αλλά αυτή η επιτροπή θα μπορεί να αντιμετωπίσει όλα αυτά. Είναι μείζον θέμα.

Θα μπορεί, λοιπόν, να το κάνει, ασφαλώς όχι αναφερόμενη σε κατ' ιδίαν πρόσωπα. Γ' αυτόν το λόγο εκεί που λέω «να παρεμβαίνει δημόσια ή κατ' ιδίαν», έχω διαγράψει το «κατ' ιδίαν», γιατί πράγματα είναι επικινδυνό.

Εγώ έχω πει ότι η αξία του Κοινοβουλίου είναι ακριβώς αυτή, ότι δηλαδή είναι ανοιχτός χώρος, όπου η συντριπτική πλειονότητα, ακόμη και με συμβιαστεί και αν καθυποτακτεί από οποιαδήποτε συμφέροντα, θα υπάρξουν, έστω κάποιοι τρελοί, εδώ μέσα που θα χαλάσουν, κατά το κοινώς λεγόμενο, τη σούπα.

Εγώ δεν είμαι εναντίον των συναδέλφων, που κατά καιρούς εθεωρούντο ότι αποτελούσαν είτε ιδιόρρυθμες είτε ακραίες περιπτώσεις. Το Κοινοβούλιο τα χρειάζεται όλα. Χρειάζεται και εκείνους, οι οποίοι έχουν τη δύναμη της ψυχής τους, για να τα τινάζουν όλα στον αέρα, εάν, όπως και ο Σαμψών, βλέπουν το ναό και δεν βλέπουν άλλη λύση από το να πέσει και ο ναός.

Κύριοι συνάδελφοι, αυτό είναι ο κοινοβουλευτισμός. Αυτό που δεν είναι κοινοβουλευτισμός –και το είπε ο Γεώργιος Παπανδρέου– είναι η παράνομη πράξη. Δεν είναι το φρόνημα. Αντιθέτως, το φρόνημα πρέπει να είναι ελεύθερο και στην έκφραση του φρονήματος πρέπει να είναι κανείς παντελώς ελεύθερος.

Κατά συνέπεια, και αυτή η Επιτροπή Δεοντολογίας καλύπτει ένα κενό. Πολλές φορές το Κοινοβούλιο βάλλεται συστηματικά –και ανεφέρθη και ένας συνάδελφος σε αυτό– από οργανωμένες πλευρές. Στην αρχή συμβαίνει αυτό εναντίον προσώπων, αλλά

σιγά-σιγά επεκτείνεται και καλύπτει το θεσμό. Αυτή η επιτροπή πρέπει να έχει υπόψη της το θεσμό και όχι τα πρόσωπα.

Το τρίτο σημείο είναι η επιτροπή περιφερειών. Φοβούμαι ότι ορισμένοι συνάδελφοι δεν αντελθήσαν καλώς την έννοια της προτάσεως μου. Εγώ δεν θέλω κάποια αντιδικία με τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Θέλω να το εξηγήσω αυτό.

Επίσης, θέλω να πω ότι τα δημοτικά και τα νομαρχιακά συμβούλια κάνουν έλεγχο των τοπικών αρχόντων, σύμφωνα με το βασικό νόμο για τη λειτουργία των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Εμείς εδώ δεν θα μπούμε στα εσωτερικά του κάθε Οργανισμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Αν επρόκειτο περί αυτού, σας βεβαιώ ότι, πριν φέρω τη διάταξη, θα καθόμουν να συζητήσω και να δω την άποψη της ΕΝΑΕ, της ΚΕΔΚΕ κ.λπ.

Εγώ θέλω με αυτήν τη διάταξη –και αυτό εισηγούμαι– η Βουλή να μην είναι ξένη προς ό,τι γίνεται εκτός του κέντρου της πλειείας Συντάγματος και των Υπουργείων.

Η Βουλή έχει εντολή από τον ελληνικό λαό. Δεν μπορεί να πει ο κ. Καραμπίνας ότι «εγώ είμαι Βουλευτής Άρτας». Είναι Βουλευτής ολόκληρου του ελληνικού λαού. Πρέπει να ενδιαφέρεται τι είδους ανάπτυξη και τι σχεδιασμός γίνεται, ποια πολιτική εφαρμόζεται στην ακριτική Θράκη και όχι μόνο για την Ήπειρο, επειδή είναι Βουλευτής του Νομού Άρτας.

Επίσης πρέπει να σας πω ότι υπάρχουν θέματα και αυτό δεν αποτελεί υπαινιγμό για τα όργανα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Εγώ σας το έχω πει και άλλη φορά. Μία δραχμή, ως Πρόεδρος της Βουλής αν θα ξοδέψω, πρέπει προηγουμένως να περάσει από τον Πάρεδρο που είναι εδώ μέσα, να δει στον προϋπολογισμό αν προβλέπεται, να δει αν οι διατάξεις του Κανονισμού προβλέπουν αυτήν τη δαπάνη και μετά εγώ υπογράφοντας, θα μπορώ να εκταμιεύσω και να δαπανήσω αυτή τη δραχμή.

Γνωρίζετε ότι αυτό δεν συμβαίνει, και στα θέματα των περιφερειών και στα θέματα των αυτοδιοικήσεων Α' και Β' βαθμού υπάρχουν ζητήματα. Αυτά τα ζητήματα, όμως, δεν θα κριθούν εξαπομικευμένα. Αυτά τα ζητήματα θα κρίνονται θεσμικά. Η Βουλή δεν μπορεί να ασχολείται με τον τάδε δήμαρχο και τον τάδε νομάρχη. Αυτή η επιτροπή να ασχοληθεί ακούγοντας και τους εκπροσώπους των αυτοδιοικήσεων και να εισηγηθεί ότι ο έλεγχος ο προληπτικός και ο καταστατικός για παράδειγμα, δεν μπορεί να είναι προαιρετικός. Μέχρι της ψηφίσεως τελευταία του σχετικού νόμου, εκτός από το Δήμο Αθηναίων, το Δήμο Ηλιούπολης, το Δήμο Πειραιά και ένα-δύο άλλους δήμους, δεν υπήρχε πουθενά προληπτικός έλεγχος. Άνθρωποι με όλη τη διάθεση να υπηρετήσουν τα κοινά, πολλές φορές παγιδεύονται από τη γραφειοκρατία. Γιατί πρέπει ο δήμαρχος να είναι και καλός νομικός και καλός τεχνικός και καλός πολιτικός; Φυσικό είναι να υπάρχει κάποια γραφειοκρατία.

Ο καταστατικός έλεγχος είναι δειγματοληπτικός. Αυτό, όμως, δεν έχει την έννοια ότι θα καλεί η Βουλή τον όποιο δήμαρχο ή νομάρχη να του λέει τι κάνει με τα έργα, τα κονδύλια κλπ. Άλλα μελετώντας το πρόβλημα, θα μπορεί να απευθύνεται στην Κυβέρνηση, να την ελέγχει αν δεν νομοθετεί σχετικά, να φέρνει εδώ ζητήματα και να μη λέγει τότε ο αρμόδιος Υπουργός ότι αυτό είναι ταμπού και δεν μπορεί ούτε η Βουλή ούτε η Κυβέρνηση να ασχοληθεί. Ότι εν τοιαύτη περιπτώσει, όπως σωτά είπε ο κ. Σγουρίδης, έχουμε καντονοποιήσει την Ελλάδα, χωρίς καλά καλά να το καταλάβουμε. Όχι, δεν είναι τόσο μεγάλη η Ελλάδα. Δεν είναι Γερμανία για να είναι άλλη χώρα η Βόρεια Ρηγανία Βεστφαλία και άλλη χώρα κάποια άλλη πολιτεία για να μην αναφέρω τώρα μία προς μία τις επιμέρους πολιτείες. Αυτός είναι ο σκοπός και σας παρακαλώ να το αντιληφθούμε αυτό να μη θεωρηθεί από την άλλη πλευρά, ότι εδώ η Βουλή αποφασίζει παρέμβαση στα εσωτερικά των δήμων. Δεν είναι με τίποτα αυτή η πρόθεσή μου -και το δηλώνω εδώ για τα Πρακτικά- και ασφαλώς και η δική σας ψηφίζοντας στο θέμα αυτό.

Αγαπητοί συνάδελφοι, δε νομίζω ότι πρέπει να σας απασχολήσω άλλο, αλλά σε ό,τι αφορά το θέμα που ετέθη από πολλούς συναδέλφους, των αγωγών, θα ήθελα να σας πω ότι υπάρχει μία κατάθεση. Όπως επίσης υπάρχει μία κατάθεση σε ό,τι αφορά τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης. Υπάρχουν Μέσα Μαζ-

κής Ενημέρωσης που δεν τολμούν να ασκήσουν κριτική. Κάποιες είχα πει στον εισαγγελέα του Αρείου Πάγου πως όταν σε μία εφημερίδα λέει κουίζ η ερώτηση και υπαινίσσεται κάποιες παρανομίες, αλλά την άλλη ημέρα ή την επομένη δεν γράφει τίποτα, πρέπει κάποιος να τον καλεί για να τον ρωτήσει τι ήταν αυτός ο υπαινιγμός. Όπως υπάρχουν, λοιπόν, αυτές οι περιπτώσεις, υπάρχουν και περιπτώσεις πολιτών και ημών αυτών –γιατί τις μην το πούμε- όπου θεωρούμε ότι μπορούμε να περνάμε γενεές δεκατέσσερις τους πάντες και να μην έχουμε συνέπειες.

Πιστεύω, λοιπόν, ότι υπάρχει υπερβολή και ότι όπως πρέπει τα μέσα ενημέρωσης να είναι ελεύθερα να κρίνουν, αλλά να έχουν το όριό τους -και αυτές οι αγωγές έχουν ξεπεράσει και τα όρια- έτσι και σε ό,τι αφορά τον πολιτικό κόσμο, δεν είναι δυνατόν εμμέσως να καταργείται ο θεσμός της ασυλίας, διότι κάνοντας μία αγωγή με το 914, εμμέσως κρίνει ο πολιτικός δικαστής την ύπαρξη της νομικής βάσης αυτής της αγωγής, την ύπαρξη άδικης πράξης και προφανώς καταλογιστής, κάτι που ο θεσμός της ασυλίας δεν το επιτρέπει.

Αυτά, αγαπητοί συνάδελφοι, και σας ευχαριστώ πολύ που με ακούσατε. Στα άρθρα θα κάνουμε προσαρμογές που αρκετοί από εσάς είχατε διατυπώσει ή που θα διατυπώσετε τώρα κατά τη συζήτησή τους.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Πρόεδρος της Βουλής κ. ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ)

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ: Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να πω διο λέξεις παρακαλώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Δεν γίνεται κύριε Κεδίκογλου.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ: Μόνο δύο λέξεις θα πω, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Καλώς. Δύο λέξεις. Στην τρίτη θα σας διακόψω.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ: Κύριε Πρόεδρε, επιτρέπεται η δίωξη του Βουλευτή για συκοφαντική δυσφήμιση μόνο μετά από απόφαση της Βουλής. Ακόμα τα δικαστήρια αποφαίνονται επί αγωγών ηθικής βλάβης κατά Βουλευτών χωρίς να εξετάσουν για το «νόμω παραδεκτό» κατά το Σύνταγμα, υποχρεωτικό «οικοθέν» για τα δικαστήρια κατά τα άρθρα 61 και 62.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Μάλιστα.

Κηρύσσεται περαιωμένη η συζήτηση επί της αρχής της πράττασης του Προέδρου της Βουλής σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 76 του Συντάγματος «Για την τροποποίηση διατάξεων του Κανονισμού της Βουλής (Μέρος Κοινοβουλευτικό)».

Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτή η πρόταση του Προέδρου της Βουλής επί της αρχής;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτή, δεκτή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Συνεπώς, η πρόταση του Προέδρου της Βουλής «Για την τροποποίηση διατάξεων του Κανονισμού της Βουλής (Μέρος Κοινοβουλευτικό)», έγινε δεκτή επί της αρχής ομοφώνως.

Εισερχόμαστε στη συζήτηση των άρθρων.

Άρθρο 1: 'Έχει κανείς να κάνει καμία παραπτήρηση; Κανείς.

Κηρύσσεται περαιωμένη η συζήτηση επί του άρθρου 1.

Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτό το άρθρο 1;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Συνεπώς το άρθρο 1 έγινε δεκτό ως έχει ομοφώνως.

Άρθρο 2: 'Έχει κανείς κάποια παραπτήρηση;

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, όσον αφορά τη λέξη που είχε προσθέσει ο κ. Ιωαννίδης....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Αυτό είναι στο άρθρο 3.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Καλώς, με συγχωρείτε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κηρύσσεται περαιωμένη η συζήτηση επί του άρθρου 2.

Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτό το άρθρο 2 ως έχει;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Συνεπώς το άρθρο 2 έγινε δεκτό ως έχει ομοφώνως.

Όσον αφορά το άρθρο 3, επειδή ετέθη ένα θέμα εκθέσεως και συζήτησεως στη Βουλή από την επιτροπή περιφερειών, όλες αυτές οι επιτροπές όπως ξέρετε, στο τέλος της συνόδου κάνουν την έκθεσή τους, η οποία συζητείται.

Στο άρθρο 3, στην πρώτη σειρά του άρθρου 83 θα λέμε: «Οι αιτήσεις άρσεως ασυλίας, αφού ελεγχθούν από την εισαγγελκή αρχή του Αρείου Πάγου, διαβιβάζονται».

ΕΥΓΕΝΙΟΣ ΧΑΪΤΙΔΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, παρακαλώ το λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Ορίστε, κύριε Χαϊτίδη, έχετε το λόγο.

ΕΥΓΕΝΙΟΣ ΧΑΪΤΙΔΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, υπάρχει μία κατάθεση και μία παραπονδία θα έλεγα των όσων διαλαμβάνονται στη διαδικασία άρσεως ασυλίας μέσω των αγωγών. Το δεχθήκατε και εσείς, αλλά ήθελα να σας πω.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Δεν μπορούμε, όμως, να κάνουμε τίποτε σ' αυτό.

ΕΥΓΕΝΙΟΣ ΧΑΪΤΙΔΗΣ: Παρακαλώ να λάβετε πρόνοια.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Αυτό, όμως, είναι θέμα του κοινού νομοθέτη. Αυτό σας λέω.

ΕΥΓΕΝΙΟΣ ΧΑΪΤΙΔΗΣ: Πρέπει να κάνουμε κάτι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Πραγματικά, πρέπει, αλλά σας επαναλαμβάνω ότι είναι θέμα του κοινού νομοθέτη.

Επίσης, κύριοι συνάδελφοι, στην παράγραφο 4 -αυτό που πρότεινε ο κ. Ιωαννίδης- η επιτροπή δεν εξετάζει τη βασιμότητα της κατηγορίας. Επίσης ελέχθη να πούμε εκεί που αναφέρει: «Αν η δίωξη του υποκρύπτει πολιτική σκοπιμότητα ή αποσκοπεί ενδεχομένως στο να τρωθεί το κύρος της Βουλής ή του Βουλευτή ή να επηρεαστεί...

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Ή να παρεμποδίσθει.

ΦΟΙΒΟΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ: Ή να παρακαλούμει από την άσκηση των καθηκόντων του.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Όχι, με συγχωρέτε, άλλο είναι να παρακαλούμει το έργο του γενικώς, διότι μια μέρα μπορεί να πάει στο δικαστήριο.

Να μπει, λοιπόν, «...ή να παρακαλούμει ουσιαστικώς η άσκηση του λειτουργήματός του, ή να επηρεαστεί η λειτουργία της Βουλής ή της Κοινοβουλευτικής Ομάδας στην οποία ανήκει ο Βουλευτής».

Σ' αυτό το άρθρο 7, στην παράγραφο 7 πρέπει να προσθέσουμε στην τρίτη σειρά ότι ο λόγος δίνεται πάντα, εφόσον ζητηθεί στη Βουλευτή που αφορά η αίτηση και στους Προεδρούς των Κοινοβουλευτικών Ομάδων ή στους αναπληρωτές τους, διότι με το άρθρο 108 οι εισαγόμενες σ' αυτό περιπτώσεις, μόνο αυτός που έχει αντίρρηση θα μιλάει.

Κηρύσσεται περαιωμένη η συζήτηση επί του άρθρου 3.

Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτό το άρθρο 3 όπως τροποποιήθηκε;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΑΝΔΡΕΟΥΛΑΚΟΣ: Κατά πλειοψηφία. Ισχύει μόνο για δεκαπέντε Βουλευτές.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Συνεπώς το άρθρο 3 έγινε δεκτό όπως τροποποιήθηκε, κατά πλειοψηφία.

Άρθρο 4: Υπάρχει κάποια αντίρρηση; Καμία.

Κηρύσσεται περαιωμένη η συζήτηση επί του άρθρου 4.

Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτό το άρθρο 4 ως έχει;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Συνεπώς το άρθρο 4 έγινε δεκτό ως έχει ομοφώνως.

Άρθρο 5: Έχετε να κάνετε κάποια παρατήρηση, κύριοι συνάδελφοι;

ΦΟΙΒΟΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, όσον αφορά τη διατύπωση που λέει: «Με απόφαση του Προεδρού της Βουλής....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Είδα αυτήν τη διατύπωση, κύριε Ιωαννίδη. Είναι αυτή η διατύπωση και της διάταξης στην οποία προσθέτουμε μόνο αυτές τις τρεις λέξεις.

ΜΑΡΙΑ ΘΩΜΑ: Κύριε Πρόεδρε, παρακαλώ το λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Ορίστε, έχετε το λόγο.

ΜΑΡΙΑ ΘΩΜΑ: Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να κάνω μία ερώτηση, η οποία αφορά το άρθρο 5. Το προσωπικό στο οποίο ανα-

φέρεται είναι ανεξάρτητη από το χρόνο που αποσπάστηκε ή διορίστηκε και από το συνολικό χρόνο υπηρεσίας, αν υπηρετεί στο τέλος της περιόδου;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Αφορά το προσωπικό της δέκατης περιόδου της Βουλής ανεξαρτήτως του χρόνου που αποσπάστηκε ή προσλήφθηκε και από το συνολικό χρόνο της υπηρεσίας του, εφόσον θα υπηρετεί στο τέλος της περιόδου. Αυτό είναι το νόημα της πρότασης γι' αυτό αναδιατυπώνεται η παράγραφος 4 του άρθρου 114 ως εξής:

«4. Οι διατάξεις του άρθρου 105 του Κανονισμού της Βουλής (Μέρος Β'-ΦΕΚ Α' 51/1997), όπως ισχύουν, εφαρμόζονται αναλόγως και ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας και για το προσωπικό, που έχει αποσπασθεί από το Δημόσιο, ΝΠΔΔ, ΟΤΑ ή άλλους φορείς του δημόσιου τομέα όπως έχει οριοθετηθεί με το ν. 1256/82 (ΦΕΚ 65 Α'/31-5-82) και υπηρετεί σε θέσεις προβλεπόμενες από τον Κανονισμό και τους ειδικούς εσωτερικούς κανονισμούς, καθώς και για τους μετακλητούς υπαλλήλους της Ι' Περιόδου της Βουλής, εφόσον έχουν συμπληρώσει ή συμπληρώνουν διετή τουλάχιστον υπηρεσία.

Η μετάταξη ή ο διορισμός γίνεται σε κενές οργανικές θέσεις και αν δεν υπάρχουν σε συνιστώμενες προσωποπαγείς θέσεις αντίστοιχων κλάδων, αναλόγως των προσόντων τους και μετά από σχετική αίτηση τους, που υποβάλλεται το αργότερο μέχρι τη συμπλήρωση τριών (3) μηνών από τη λήξη των εργασιών της ίδιας περιόδου.

Οι προηγούμενες διατάξεις εφαρμόζονται επίσης και για εκείνους οι οποίοι, ανεξαρτήτως χρόνου απόσπασης ή πρόσληψής τους ως μετακλητών κατά τη διάρκεια της Ι' Περιόδου και του συνολικού χρόνου υπηρεσίας τους, υπηρετούν κατά το χρόνο λήξης των εργασιών της».

Θέλει κανένας άλλος Βουλευτής να διατυπώσει κάποια ερώτηση;

Κανείς.

Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτό το άρθρο 5 ως έχει αναδιατυπωθεί η παράγραφος 2;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Συνεπώς το άρθρο 5 έγινε δεκτό ως έχει αναδιατυπωθεί η παράγραφος 2, ομοφώνως.

Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτό το άρθρο 6 ως έχει;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Συνεπώς το άρθρο 6 έγινε δεκτό ως έχει ομοφώνως.

Συνεπώς η πρόταση του Προέδρου της Βουλής «Για την τροποποίηση διατάξεων του Κανονισμού της Βουλής (Μέρος Κοινοβουλευτικού)» έγινε δεκτή κατ' αρχήν και κατ' άρθρο ομοφώνως.

Ερωτάται το Σώμα: Η πρόταση του Προέδρου της Βουλής «Για την τροποποίηση διατάξεων του Κανονισμού της Βουλής (Μέρος Κοινοβουλευτικού)» γίνεται δεκτή και στο σύνολο;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτή, δεκτή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Η πρόταση έγινε δεκτή και στο σύνολο.

Συνεπώς η πρόταση του Προέδρου της Βουλής: «Για την τροποποίηση διατάξεων του Κανονισμού της Βουλής (Μέρος Κοινοβουλευτικού)» έγινε δεκτή κατ' αρχήν, κατ' άρθρο και στο σύνολο ομοφώνως και έχει ως εξής:

“ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Για την τροποποίηση διατάξεων του Κανονισμού της Βουλής (Μέρος Κοινοβουλευτικού)

Άρθρο 1

1. Στο άρθρο 14 του Κανονισμού της Βουλής (Μέρος Κοινοβουλευτικού) στο τέλος του στοιχείου δ' προστίθενται τα εξής: «και μπορεί σε όσες περιπτώσεις το προβλέπει ο νόμος να ανακαλεί την επιλογή και να αποφασίζει την αντικατάσταση μέλους ή του συνόλου των μελών ανεξάρτητης αρχής, με την ίδια πλειοψηφία ή να αποφασίζει την έκπτωσή τους συνεπεία

τελεσίδικης καταδίκης για τις αναφερόμενες στο άρθρο 3 παρ. 4 του ν. 3051/2002 πράξεις ή την αποδοχή της παραίτησής τους.»

2. Στο τέλος του στοιχείου στ' του άρθρου 14, στην παράγραφο 7 του άρθρου 32 και στην παράγραφο 3 του άρθρου 43Α διαγράφεται η φράση «που έχει δημοσιευθεί πριν από την έναρξη εφαρμογής του παρόντος Κανονισμού.»

Άρθρο 2

1. Το άρθρο 43Α του Κανονισμού της Βουλής (Μέρος Κοινοβουλευτικό) τροποποιείται ως εξής:

α. Στην παράγραφο 1 προστίθενται στοιχεία ε) και στ) ως εξής:

«ε) Μόνιμη Επιτροπή Κοινοβουλευτικής Δεοντολογίας.

στ) Μόνιμη Επιτροπή Περιφερειών.»

β. Στην παράγραφο 2 προστίθενται στοιχεία ε) και στ) ως εξής:

«ε) Αντικείμενο της Επιτροπής Κοινοβουλευτικής Δεοντολογίας είναι ιδίως να μελετά τις δικογραφίες και να συντάσσει εκθέσεις προς τη Βουλή επί αιτήσεων άρσεως ασυλίας Βουλευτών, σύμφωνα με τα άρθρα 61 και 62 του Συντάγματος και εφόσον καλείται προς τούτο από τον Πρόεδρο της Βουλής ή με την έγκρισή του, να μελετά και να εισηγείται μέτρα και να παρεμβαίνει, όταν κρίνεται αναγκαίο, δημόσια για την προστασία και ενίσχυση του κύρους του κοινοβουλευτικού θεσμού και των Βουλευτών.

στ) Αντικείμενο της Επιτροπής Περιφερειών είναι η παρακολούθηση και ενημέρωση της Βουλής για τη λειτουργία των περιφερειακών οργάνων της Πολιτείας και ιδίως για ζητήματα σχεδιασμού και εφαρμογής της πολιτικής περιφερειακής ανάπτυξης. Για την εκπλήρωση της αποστολής της, η Επιτροπή μπορεί να καλεί στις συνεδριάσεις της εκπροσώπους της κυβερνητικής και των περιφερειών ή της τοπικής αυτοδιοίκησης και οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο θεωρεί χρήσιμο για το έργο της.»

γ. Στην παράγραφο 4:

γα) Μετά το δεύτερο εδάφιο, προστίθεται το ακό-λουθο εδάφιο:

«Η Επιτροπή Περιφερειών αποτελείται από το 1/10 του όλου αριθμού των Βουλευτών.»

γβ) Στο τρίτο εδάφιο της ίδιας παραγράφου η λέξη «τέσσερις» αντικαθίσταται με τη λέξη «τέσσερες».

γγ) Μετά το τέταρτο εδάφιο προστίθεται εδάφιο που έχει ως εξής:

«Η Επιτροπή Κοινοβουλευτικής Δεοντολογίας αποτελείται από έναν Αντιπρόεδρο της Βουλής ως Πρόεδρο, τον οποίο ορίζει ο Πρόεδρος της Βουλής, τον Πρόεδρο της Διαρκούς Επιτροπής Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης και έναν Βουλευτή από κάθε Κοινοβουλευτική Ομάδα.»

2. Η παράγραφος 6 του άρθρου 32 του Κανονισμού της Βουλής (Μέρος Κοινοβουλευτικό) διαγράφεται και αναριθμούνται οι λοιπές παράγραφοι του άρθρου αυτού.

Άρθρο 3

Το άρθρο 83 του Κανονισμού της Βουλής (Μέρος Κοινοβουλευτικό) αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Άδειες δίωξης Βουλευτών
Άρθρο 83

1. Οι αιτήσεις της εισαγγελικής αρχής για τη χορήγηση άδειας άσκησης ποινικής δίωξης κατά Βουλευτή, σύμφωνα με τα άρθρα 61 παρ. 2 και 62 παρ. 1 του Συντάγματος, αφού ελεγχθούν από τον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου, υποβάλλονται στη Βουλή δια του Υπουργού Δικαιοσύνης και καταχωρίζονται σε ιδιαίτερο βιβλίο κατά τη σειρά της υποβολής τους.

2. Οι αιτήσεις αυτές, αμέσως μετά την υποβολή τους, παραπέμπονται από τον Πρόεδρο της Βουλής στην Επιτροπή Κοινοβουλευτικής Δεοντολογίας του άρθρου 43Α παρ. 1 περ. ε'.

3. Η Επιτροπή, αφού ακούσει τον Βουλευτή του οποίου ζητεί-

ται η άρση της ασυλίας, εφόσον αυτός το επιθυμεί και τον οποίο σε κάθε περίπτωση προσκαλεί προς τούτο ο Πρόεδρος της Επιτροπής τρεις τουλάχιστον ημέρες πριν από τη συνεδρίασή της, ερευνά, βάσει των στοιχείων που συνοδεύουν την αίτηση, αν η πράξη για την οποία ζητείται η άρση της ασυλίας συνδέεται με την πολιτική δραστηριότητα του Βουλευτή ή αν η δίωξη του υποκρύπτει πολιτική σκοπιμότητα ή αποσκοπεί ενδεχομένως στο να τρωθεί το κύρος της Βουλής ή του Βουλευτή ή να παρακαλυθεί ουσιαστικώς η άσκηση του λειτουργήματός του ή να επηρεασθεί η λειτουργία της Βουλής ή της Κοινοβουλευτικής Ομάδας στην οποία ανήκει ο Βουλευτής.

4. Η Επιτροπή δεν εξετάζει τη βασιμότητα της κατηγορίας κατά του Βουλευτή και συντάσσει σχετική έκθεση εντός της προθεσμίας που τάσσει το παραπεμπτικό έγγραφο του Προέδρου της Βουλής.

5. Η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει από την Κυβέρνηση την παράδοση των εγγράφων που θεωρεί αναγκαία για τη λήψη της απόφασής της. Η Κυβέρνηση μπορεί να αρνηθεί την παράδοση τους μόνο για λόγους εθνικής άμυνας ή ασφάλειας. Στην περίπτωση αυτή, τα έγγραφα παραδίδονται στον Πρόεδρο της Βουλής, ο οποίος τα θέτει υπόψη του ενδιαφερόμενου Βουλευτή και των μελών της Επιτροπής. Μετά την περαίωση της άληγης διαδικασίας, τα έγγραφα επιστρέφονται.

6. Οι αιτήσεις για την άρση της βουλευτικής ασυλίας εγγράφονται στην ημερήσια διάταξη της Ολομέλειας της Βουλής μετά την υποβολή της έκθεσης της Επιτροπής. Σε κάθε περίπτωση, οι αιτήσεις εγγράφονται υποχρεωτικά στην ημερήσια διάταξη τουλάχιστον δέκα ημέρες πριν από την εκπνοή των προθεσμιών που προβλέπονται από τα άρθρα 61 παρ. 2 και 62 παρ. 1 του Συντάγματος. Αν δεν υποβληθεί εμπροθέσμων η έκθεση της Επιτροπής, ο Πρόεδρος της Βουλής ορίζει από τα μέλη της Επιτροπής ανά εναν ειδικό αγορητή από την πλειοψηφία και τη μειοψηφία, οι οποίοι αναφέρονται μόνο στα γεγονότα που μνημονεύονται στην αίτηση άρσης της ασυλίας.

7. Η Βουλή αποφασίζει, με ανάταση του χεριού ή έγερση, επί της αιτήσεως της εισαγγελικής αρχής, κατά τη διαδικασία του άρθρου 108 παρ. 1 εδάφ. δεύτερο. Ο λόγος δίνεται πάντα, εφόσον ζητηθεί, στον Βουλευτή στον οποίο αφορά η αίτηση και στους Προέδρους των Κοινοβουλευτικών Ομάδων ή στους αναπληρωτές τους. Οι διατάξεις των άρθρων 71 και 72 εφαρμόζονται αναλόγως.

Η Βουλή αποφασίζει με μυστική ψηφοφορία, αν αυτό ζητηθεί από τον Πρόεδρο της Βουλής ή τον Πρόεδρο της Κοινοβουλευτικής ομάδας στην οποία ανήκει ο Βουλευτής του οποίου ζητείται η άρση της ασυλίας.

8. Νέα αιτήση για δίωξη που στηρίζεται στα ίδια πραγματικά γεγονότα είναι απαράδεκτη.»

Άρθρο 4

Στο άρθρο 49Α του Κανονισμού της Βουλής (Μέρος Κοινοβουλευτικό) προστίθεται περίπτωση μ' που έχει ως εξής:

«μ. Επιτροπή Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων (Ε.Λ.Τ.Ε.)..»

Άρθρο 5

1. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 94 του Κανονισμού της Βουλής (Μέρος Β') αντικαθίσταται ως εξής:

«Με απόφαση του Προέδρου της Βουλής μπορεί να συνιστώνται Επιτροπές για σύνταξη σχεδίων ειδικών κανονισμών πολιτιστικών, εκπαιδευτικών ή άλλων σχετικών με το έργο και την αποστολή της Βουλής δραστηριοτήτων, λειτουργίας του παιδικού σταθμού, του χώρου στάθμευσης αυτοκινήτων ή άλλων χώρων και λειτουργιών που προορίζονται για εξυπηρέτηση της Βουλής ή των Βουλευτών και του προσωπικού της.»

2. Η παράγραφος Δ4 του άρθρου 14 της απόφασης της Ολομέλειας της Βουλής «για την τροποποίηση διατάξεων του Κανονισμού της Βουλής» (ΦΕΚ 284 Α' / 18.12.2001) αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Οι διατάξεις του άρθρου 105 του Κανονισμού της Βουλής (Μέρος Β' - ΦΕΚ 51 Α'/1997), όπως ισχύουν, εφαρμόζονται αναλόγως και ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας και για το προσωπικό, που έχει αποσπασθεί από το Δημόσιο, Ν.Π.Δ.Δ., Ο.Τ.Α. ή άλλους φορείς του δημόσιου τομέα, όπως έχει οριοθετηθεί με το ν. 1256/ 1982 (ΦΕΚ 65 Α'/31.5.1982) και υπηρετεί σε θέσεις προβλεπόμενες από τον Κανονισμό και τους ειδικούς εσωτερικούς κανονισμούς, καθώς και για τους μετακλητούς υπαλλήλους της Ι' Περιόδου της Βουλής, εφόσον έχουν συμπληρώσει ή συμπληρώσουν διετή τουλάχιστον υπηρεσία.

Η μετάταξη ή ο διορισμός γίνεται σε κενές οργανικές θέσεις και αν δεν υπάρχουν σε συνιστώμενες προσωποπαγείς θέσεις αντίστοιχων κλάδων, αναλόγως των προσόντων τους και ύστερα από σχετική αίτησή τους, που υποβάλλεται το αργότερο μέχρι τη συμπλήρωση τριών (3) μηνών από τη λήξη των εργασιών της ίδιας βουλευτικής περιόδου.

Οι προηγούμενες διατάξεις εφαρμόζονται, επίσης, και για εκείνους οι οποίοι ανεξαρτήτως χρόνου απόσπασης ή πρόσληψής τους ως μετακλητών κατά τη διάρχεια της Ι' Περιόδου της Βουλής και του συνολικού χρόνου υπηρεσίας τους, υπηρετούν κατά το χρόνο λήξης των εργασιών της.»

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Άρθρο 6

Η ισχύς της παρούσας αρχίζει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Παρακαλώ το Σώμα να εξουσιοδοτήσει το Προεδρείο για την υπ' ευθύνη του επικύρωση των Πρακτικών της σημερινής συνεδριάσεως και τη δημοσίευση της προτάσεως.

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Παρεσχέθη η ζητηθείσα εξουσιοδότηση.

Κύριοι συνάδελφοι, δέχεστε στο σημείο αυτό να λύσουμε τη συνεδριάση;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

Με τη συναίνεση του Σώματος και ώρα 14.40' λύεται η συνεδριάση για σήμερα το απόγευμα 18 Ιουνίου 2003 και ώρα 18.00' με αντικείμενο εργασιών του Σώματος: μόνη συζήτηση επί των σχεδίων νόμων: α. «Κύρωση του Απολογισμού του Κράτους οικονομικού έτους 2001».

β. «Κύρωση του Ισολογισμού του Κράτους οικονομικού έτους 2001», σύμφωνα με την ημερήσια διάταξη.

ΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ

